

משרד

השירות
למנהל

מדינת ישראל

משרד הממשלה

5157/10-א

6

לשכת מנהל משרד ההגנה
ש.ש.ב.ס - חומי ו.צ.נ.י
לשכת המנהל מבין 9
22.5.1993 - 19.11.1992

מס' תיק מקורי

מחלקה

מדינת ישראל
ארכיון המדינה



שם תיק: ש.ש.ב.ס - מים

מזהה פיו: 5157/10-א

מזהה פריט: R00034

כתובת: 3-312-5-7-5

תאריך הדפסה: 02/11/2020



ארכיון המדינה

משרד ראש הממשלה

טופס מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מס': _____
 מיכל מס': 5157/10
 תאריך התעודה: _____
 שם מחבר התעודה: _____
 שם הנמען: _____
 סוג התעודה (סמן ✓ במקום המתאים):

18/11/1992
 פברואר 1993
 14/3/1993

מכתב ☒
 מברק ☐
 תזכיר או מיזכר ☒
 דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון ☐
 פרוטוקול של שיחה, דיון או ישיבה ☐

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה;
 העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

ד.ר

מ ב ר ק נ כ נ ס מ ס ו ו ג

אאאא, חוזם: 34257

אל: רהמש/1217

מ-: המשרד, תא: 270593, זח: 1639, דח: מ, סג: סו,

בבבב

614758

סודי/מידי

101.02

אל: השגרירות וינה - גרוסמן

דע: שמעון שטיין/ווישינגטון
אירופה 1

מאת: לשכת סמנכ"ל תהליך השלום - דורית

הנדון: סמינר מים בוינה
מברק (+פקס) חוזם 31857 מהיום

להלן מאברהם כץ-עוז, יו"ר ק.ע. מים מולטילטרלי:

1. קיבלנו את ההזמנה לסמינר וינה מנציג השגרירות האוסטרית כאן (היום בשעה 15:30).

2. ברר נא כמה משתתפים מצד הפלסטינאים ומן הצד הירדני. במידה ולא נקבל תגובה מהם, מצידנו יגיעו: גדעון צור-נציב המים, שמואל קנטור מחב' מקורות, פרופ' עמוס ריצ'מונד, פרופ' ברלינגר, פרופ' בן אשר ועמוס גנור או הח'מ. סה"כ שישה. מספר נציגינו עשוי להשתנות - הכל בהתאם למספר הנציגים שישלחו הירדנים/פלסטינאים.

3. מועדי הגעה ועזיבה של המשתתפים נעביר אליכם בתחילת השבוע הבא.

עד כאן:--

דורית

27 במאי 1993

תפוצה: שחח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, גנור, מצפא,
איר, סמנכלמזת, סייבל

סססס

אאא, חוזם: 28931

אל: רהמש/1035

מ-: המשרד, תא: 230593, זח: 1100, דח: מ, סג: סו,

בבב

610270

סודי/מיד

אל: וושינגטון - שמעון שטיין

דע: סגן שה"ח

לשכת שה"ח

לשכת מנכ"ל

מאת: כץ עוז - יו"ר מים מולטי

הנדון: שינו בהחלטה לגבי סמינר וינה

1. ביום ו' 21.5 קיבלנו הודעת האוסטרים כי הם מצטערים שלא הגיעו לארץ ולירדן כפי שתכננו אך מתכוונים לבצע את סמינר וינה כמתוכנן ב-7.6. בהבהרות רקע הבינונו שהיה לחץ משמעותי של קריסטואני על קיסוטר כאשר קריסטואני מנצל את קשריו לאשף - טונים ומקבל מהם אור ירוק להמשך פעילות וינה, דבר זה בא ללא ספק לאחר מכתבי אל קיסוטר בעניין העברת הדיון זכויות המים לתת ועדה בילטרלי שתעסוק בנושא זה. אנו רואים בכך השג ראוי לציון מה גם שהמסמך נחתם לראשונה על ידי ישראל- (כץ עוז) ועל ידי הפלסטינאים (חסן אבוליבדה ואל חודיירי).

2. אני מבקש לברר באם יש בכוונת קיסוטר לזמן את לשכת קב'ע למים (נותנות החסות והמארגנים + הבנק העולמי והבילטרליות) על מנת להשלים את הסעיף אשר לא נידון בז'נבה בנושא ה-DATA, וכן נושא החיזוי המטאורולוגי האזורי. באם אמנם יש כוונה כזו עלינו לדעת מה המועד ומה הנושאים בהקדם האפשרי.

אני מזכיר שעמדתנו בדבר קיום של מפגש קצר להשלמת עבודת קבוצת המולטי הינה חיובית.

3. אני מזכיר שאנו התנגדנו לבואו של קיסוטר ונציגים נוספים לביקור בישראל ובגדה ובעזה (סיכומי מסמך ההבנה בינינו לבין הפלסטינאים) לפני סוף חודש אוגוסט 93 שכן אין לנו עניין בעבודה אינטנסיבית ודיונים בנושא זה לא בארץ ולא בארה"ב, ראוי להדגיש שוב שנשמח לקבלם במחצית השניה של אוגוסט.

23 במאי 1993

תפוצה: שהח, סשהח, @רהמ), @שחבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,
גנור, @ר'אגת), @רם), @אמן), ממד, מצפא,
סמנכלמזת, סי יבל, איר1

סססס

ד"ר

מ ב ר ק נ כ נ ס מ ס ו ר ג

אאאא, חוזם: 29038

אל: רהמש/1036

מ-: המשדד, תא: 230593, זח: 1157, דח: מ, סג: סו,

בבבב

610460

סודי/מיד

101.02

אל: השגריר - קהיר

דע: סגן שר החוץ

לשכת שה'ח

לשכת מנכ"ל

מאת: יו"ר ק.ע. למים מולטילטרלי

הנדון: בירור נכונותה של מצרים להשתלב בנושאי מים

1. בהמשך למברקם מ-29.3.93, בו דיווחתם על פגישה עם נביל פחמי, הגיע - כידוע לכם - השגריר אברשי לשיחות המים בג'נבה. עמדתו היתה כמעט עוינת ונאלצנו להבהיר לו כי אנו מוצאים את עמדתו הקיצונית עומדת בניגוד לעמדת מנהיגי מצרים, העושים כל שביכולתם לסייע ולקדם את התהליך. גם בדבריו הפומביים בקבוצת המים היה בוטה. רצוי מאד לברר באיזה מידה ביטא אברשי את עמדת ממשלתו או שמא היתה זו עמדתו האישית בלבד.

2. אנו מעונינים לדעת באם מצרים רוצה שותפות בנושאי מים במפגשים שבין ישיבת קבוצה אחת לשניה (הפגישה הבאה - בכייג'ינג בתחילת ספטמבר), ובאם יש להם עניין בנושא, מי הוא הצוות המקצועי שיפעל במשותף עימנו ומה הם הנושאים העיקריים שיש להם עניין בהם.

כץ עוז/גנור

23 במאי 1993

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז, גנור, @ (ר'אגת), @ (רם), @ (אמן), ממד, סמנכלמזת, מצרים, סייבל

סססס

אאא, חוזם: 29571

אל: רהמש/1053

מ-: קהיר, נר: 335, תא: 230593, זח: 1450, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מיד

אל: מצרים

דע: ערב 1, איסוף

מאת: קהיר

הנדון: מצרים - אתיופיה

להלן משיחה עם פוגייה בקל, יועץ בשגרירות אתיופיה: -

1. מצרים ואתיופיה מחליפות ביניהן ניירות הדנים בחלוקת מי הנילוס אך חשיבותם מועטה מכיוון שמצרים מפגינה חוסר נכונות מוחלטת לדון באופן מעשי בחלוקת מי הנילוס. בנוסף מצרים מחבלת בנסיונות אתיופיה להשיג סיוע כספי לעבודת פתוח בתחומה, כמו שפור אמצעי השקיה. אם אתיופיה פונה לגורם בינ'ל כמו קרן המטבע או הבנק העולמי בבקשות לסיוע כספי, היא נתקלת בסרוב, לאחר שמצרים כבר הפעילה את מלוא השפעתה למניעת הסיוע.

2. מצרים טוענת כלפי אתיופיה וכלפי מדינות אגן הנילוס לבעלות על מי הנילוס ולמלוא הזכויות עליהם. מצרים הקימה את ועידת אנדוגו לשלוט על מקורות הנילוס. אתיופיה מוכנה להצטרף כחברה בארגון ולהיחלץ ממעמדה כמשקיפה, אך בתנאי שועידה זו תהיה הוגנת ותטפל באינטרסים של כל המדינות החברות בה. בדיוני ועידה זו ניכרת עצבנות מצרית כאשר עולה הנושא של חלוקת מי הנילוס. בוועידת אנדוגו האחרונה, הגישה מצרים הצעה למסד את הארגון, אך נכשלה והאשימה את אתיופיה בכשלון זה, למרות שהיו מדינות נוספות, כמו סודאן, שהתנגדו למיסוד הארגון מחשש שמצרים תנצל השפעותיה בוועידה לאינטרסיה.

3. מאז עליתו של המשטר החדש באתיופיה, נפגעו יחסי מצרים-אתיופיה וכן שיחי מגדירים כיחסים רעועים. האתיופים ניסו לפתח יחסים עם מצרים בתחומים אחרים, זולת חלוקת מי הנילוס, כמו יחסים כלכליים חילופי תרבות, אך ללא הצלחה. מצרים עומדת בסירובה להידוק הקשרים וממשיכה בהאשמותיה כנגד אתיופיה בפגיעה במקורות המים הזורמים למצרים באמצעות עבודות פיתוח על מקורות המים.

4. במצרים יש כ-2000 אתיופים הרואים במצרים מדינת מעבר וקרש קפיצה לארה'ב ולאירופה. האתיופים השוהים במצרים באופן בלתי חוקי מגורשים לסודאן, אך לא לפני שזוכים ליחס גרוע מצד השלטונות בעת מעצרים. אתיופיה הגישה מחאה בפני המצרים ובקשה להחזיר את האתיופים השוהים באופן לא חוקי לאתיופיה ולא לסודאן, אך בקשותיה אינן נענות.

אריתריאה

5. הלע'ר מפעילה לחצים חזקים על אריתריאה להצטרף לארגון. באריתריאה קיימות קבוצות רבות בעלי עמדות שונות. סביר שקבוצות חלשות, שאין להן כל השפעה באריתריאה מגלות עניין בהצטרפות ללע'ר. אולם הקבוצה החזקה, שהיא הכת השלטת במדינה, חילונית ואינה מעוניינת להתחייב להחלטות הלע'ר. הלע'ר חפצה לנתק הקשרים הטובים הקיימים בין המשטר באתיופיה למשטר באריתריאה, אולם לא ניתן להפריד בין שתי המדינות נוכח קשרי הדם הקיימים בין שני חלקי האוכלוסיה. מרבית האוכלוסיה באריתריאה היא ממוצא נוצרי והמוסלמים נמצאים במיעוט.

גבע

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, @ (שהבט), סמנכלמזח,
מצרים, יגר, מאפל, ר/מרכז, ממד, @ (רם), @ (אמן)

סססס

THE INDEPENDENT

ROBERT FISK

When peace is water under the bridge

THE LITANI River, southern Lebanon — four Lebanese soldiers guard the bridge over the Litani. Beneath its concrete supports and below the wreckage of the iron railway bridge the Israelis destroyed in 1974, there flows one of the great rivers of antiquity, mentioned in the books of the Egyptian 19th Dynasty, known to the ancients as the Leontes, muddy and dark, waiting itself in the Mediterranean. Waste being the operative word.

In spring the Litani is a torrent, pouring through the valley below Beaufort Castle, knocking through the front lines of Israeli occupation troops and Lebanese soldiers, racing through the craters north of Tyre before exhausting itself in the sea. No wonder the Israelis watch this river with so much dislike; no wonder the Lebanese army guards it so jealously. In any Middle East peace treaty, the name Litani will be almost as important as the signature.

Already its flow and precipitation is being calculated by the nations that may benefit from its waters in the aftermath of peace. Lebanon produces 10 billion cubic metres of water a year, enough to satisfy threefold the total annual water deficiency of Syria, Jordan and Israel.

Lebanon produces 10 billion cubic metres of water a year, enough to satisfy threefold the total annual water deficiency of Syria, Jordan and Israel

technical co-operation between Arabs and Israelis if — if — their 45-year conflict comes to a formal end.

It is easy to identify the economic consequences of peace. Syria could sell oil and gas to Israel at world market prices, Israel could sell its agricultural technology to Syria, while a future Palestinian state — if that is what is to be born — may develop a fishing industry in Gaza linked to a new agricultural and industrial base in the West Bank, not to mention (as Israelis already know) a cheap labour market. The World Bank, Harvard University and the Massachusetts Institute of Technology are already working on plans for the co-operation of Israel with the three remaining frontline Arab states and a Palestinian "entity".

The optimism that drifts across from the peace talks in Washington — from the Israelis, Jordanians and Syrians rather than the Palestinians — may be illusory. Whatever concessions the Israelis appear to make in Washington, their army's repression in Gaza — and their previous covert assistance to the fundamentalists in an attempt to counter Yasser Arafat's influence — is fueling a civil war between the Palestine Liberation Organisation and the Islamic resistance movement Hamas, a conflict that might provide a convincing excuse for refusing to leave the West Bank.

When Israel retreated from the Chouf mountains and then Sidon, its arming of both Christian and Druse militias produced just such a civil war in Lebanon. And without a Palestinian settlement, there will be no peace in the Middle East, no matter how many signatures are scribbled across a treaty.

Nevertheless, it may be time for all sides to look at the economic opportunities and disappointments peace would bring. For Israel, an end of the Arab boycott — which Israeli claims has cost it more than \$40bn. For Palestinians, an end to oppression and the start of international Palestinian trade.

For Israel and Syria, a massive reduction in the military — 20 per cent of Israel's population is currently in the armed forces; 10 per cent of Syria's. The massive foreign debts of Israel

(\$14bn), Syria (\$20bn) and Jordan (\$10bn) are largely defence costs. The United States will probably exercise its usual generosity by wiping out Israel's debt, and Syria may get away with repaying only half its bills to the former Soviet Union and Eastern Europe.

Israel could sell fruit and flowers to its Arab neighbours. Yet the entire agricultural balance of the region could be changed if Lebanese water were harnessed. According to Mr Iskandar, Lebanon could — with new dams and electricity generating stations and billions of dollars of investment — irrigate large areas of Syria, Israel and Jordan and provide itself, Syria and Israel with electrical power.

With a blindness typical of US policy towards the region in the mid-Eighties, the Center for Strategic and International Studies, a Washington think-tank, examined the Middle East's water resources but failed to include Lebanon, on the grounds that it had enough water and was anyway "politically unsettled". Needless to say, the study included Iraq, although Saddam Hussein was then waging war against Iran.

Syria's new tourist agreements with Lebanon — but worse already take visitors from Beirut to the Roman ruins of Palmyra in Syria — could be extended to Jordan and on to the new Palestine and Israel. But Israel may find itself disappointed by the fruits of peace. It is unlikely to reap much benefit from the oil and gas industries when Western conglomerates control so much of the Gulf's resources.

Israeli banks could have difficulty competing with the big international Arab-Jewish bankers (who already demonstrate how well the two peoples can work together in finance). Textiles in Syria are cheaper than in Israel. Lebanese wine is incomparably better than Israeli wine. As Mr Iskandar points out, Israel produces the best surgical instruments and its competence in cut diamonds is undeniable. But who will want to buy its sophisticated weaponry?

There are suspicions, too, among the Arabs that the dimensions of "peace" could be greater than any of them realise. A Syrian journalist, cynical enough to require anonymity, believes that post-peace development programmes would be regional rather than Arab-Israeli.

"You're going to find the Americans will want to bring in Turkey, their new policeman to the north. They want Turkey to control Iraq. Turkey controls the Tigris and Euphrates, which runs into Syria and Iraq. Then Iran will want to be involved, politically if not economically. What will this mean?"

And who will want to invest in the Middle

Who will want to invest in the Middle East if the gale force winds of the Islamic revival make the signatures on any peace treaty irrelevant?

East if the gale force winds of the Islamic revival make the signatures on any peace treaty irrelevant? Lebanon, with its large Christian community and cosmopolitanism, may have ridden the Islamic storm successfully. Syria resolved its "satellite" status, in the words of the Syrian journalist, in the bloody 1982 repression of the Hama rebels who wanted to turn Syria into an Islamic republic.

But is Jordan safe? Is "Palestine"? And what about Egypt, whose earlier peace treaty yielded so few dividends? Will the Arabs who sign up for peace have to deal as ruthlessly with their Islamicists as Syria did?

Which raises the dark suspicion that if the Arab regimes at peace with Israel were "de-Islamised", there might be the makings of a future Arab-Israeli alliance. Who against Iran? Is that what the "peace" talks in Washington are leading to?

אאאא, חוזם: 18038

אל: רהמש/685

מ-: אוסלו, נר: 61, תא: 130593, זח: 1532, דח: ב, סג: שמ,

בבבב

שמור/בהול

אל: וושינגטון/עבור סגן שה"ח - בהול - ווש העבירונא
סמנכ"ל תהליך

השלום, עבור כץ-עוז - מייד- ווש העבירונא

מאת: אוסלו, עמוס גנור

הנדון: ק.ע. למים - סמינר וינה

א. קריסטיאני, סמנכ"ל מז"ת במשה"ח האוסטרי, המשתתף בק.ע. לפליטים, הודיע לי שבכוונתם לדחות את סמינר וינה על טכנולוגיות מים באיזורים צחיחים וצחיחים למחצה, מהסיבות הבאות:

1. הבנק העולמי והקהילה שבג'נבה הביעו תמיכה, עניין ונכונות למעורבות בסמינר נסוגו מעמדתם זו.

2. הירדנים לפתע מסתייגים מתכנית הסמינר, אף שחלק ניכר מנושאי הוצעו על ידם.

3. קיסוטר הודיע לו שאוסטריה חייבת לממן את נסיעתם והשתתפותם של הפלשת'.

ב. להערכת קריסטיאני, האמור לעיל הינו תוצאה של פעילות שלילית של קיסוטר שיש לו **HIDDEN AGENDA**. קריסטיאני הזכיר את המכשולים שהערים קיסוטר

על תהליך ארגון הסמינר והכנת תכניתו והוסיף שהוא כנראה רוצה שכל תשומת הלב תתמקד בסמינר קולרדו.

ג. האוסטרים חוששים שהסמינר יכשל ועל כן הם יודיעו לכל המשתתפים שהם דוחים את הסמינר עד אחרי המפגש בבייג'ינג, כלומר עד אחרי החגים.

גנור

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, גנור, מצפא,
ערן, סמנכלמזח, סמנכלארופה, איר1, @ (ראשהממשלה)

סססס

אאאא, חוזם: 26232

אל: רהמש/939

מ-: גנב, נר: 2015, תא: 270493, זח: 2200, דח: ב, סג: סו,

בבבב

סודי/בהול לבוקר

אל: מנכ"ל, לשכת ס/שה"ח, לשכת סמנכל שלום.

דע: השלום-וושניגטון/א. רובינשטיין

מאת: ג'נבה/גנור

הנדון: קב"ע למים - ג'נבה

נוכח העמדה הפלשתינאית בסוגיית זכויות המים, העלולה למנוע התקדמות של קבוצת העבודה, אנו מתכוונים להציע כדלהלן:

1. הודעה של יו"ר המשלחת הישראלית שנוסחה:

TEXT OF ISRAELI STATEMENT CONCERNING PALESTINIAN WATER QUESTIONS.

THE STATE OF ISRAEL IS WELL AWARE OF THE PROBLEMS OF WATER IN OUR REGION, INCLUDING WATER ISSUES OF PARTICULAR CONCERN TO THE PALESTINIANS. IT IS NOT OUR INTENTION TO IGNORE THIS WEIGHTY SUBJECT. IT REQUIRES SERIOUS DISCUSSION WITH THE AIM OF SEEKING AN AGREED NEGOTIATED SOLUTION SATISFACTORY TO BOTH SIDES.

ISRAEL WISHES TO INFORM THE PALESTINIANS THAT WE ARE WILLING TO DISCUSS WATER ISSUES AND WATER RIGHTS WITH THEM WITHIN THE CONTEXT OF THE ONGOING BILATERAL TALKS IN WASHINGTON.

FURTHERMORE, WE AGREE THAT THIS WILL BE MARKED AS A SPECIFIC AGENDA ITEM WITHIN THE PALESTINIAN TRACK OF THE BILATERAL TALKS. IF SO AGREED THIS CAN BE DEALT WITH IN A SUB-GROUP OF THIS TRACK.

2. בהמשך ימסור מחזיק הפטיש האמריקאי את ההודעה הבאה:

THE GAVEL HOLDER TAKES NOTE OF THE STATEMENT OF THE CHAIRMAN

OF THE ISRAEL DELEGATION, WHO STATED THAT,

'THE STATE OF ISRAEL IS WELL AWARE OF THE PROBLEMS OF WATER IN OUR REGION, INCLUDING WATER ISSUES OF PARTICULAR CONCERN TO THE PALESTINIANS. IT IS NOT OUR INTENTION TO IGNORE THIS WEIGHTY SUBJECT. IT REQUIRES SERIOUS DISCUSSION WITH THE AIM OF SEEKING AN AGREED NEGOTIATED SOLUTION SATISFACTORY TO BOTH SIDES.

ISRAEL WISHES TO INFORM THE PALESTINIANS THAT WE ARE WILLING TO DISCUSS WATER ISSUES AND WATER RIGHTS WITH THEM WITHIN THE CONTEXT OF THE ONGOING BILATERAL TALKS IN WASHINGTON.

FURTHERMORE, WE AGREE THAT THIS WILL BE MARKED AS A SPECIFIC AGENDA ITEM WITHIN THE PALESTINIAN TRACK OF THE BILATERAL TALKS. IF SO AGREED THIS CAN BE DEALT WITH IN A SUB-GROUP OF THIS TRACK.'

THIS STATEMENT WILL BE INCLUDED IN THE CONCLUDING REMARKS OF THIS SESSION AND WILL BE REPORTED TO THE FORTHCOMING MEETING OF THE STEERING COMMITTEE IN MOSCOW.

IN ADDITION, THE GAVELHOLDER, IN COORDINATION WITH THE PARTIES CONCERNED, WILL APPOINT A DELEGATION TO VISIT THE REGION IN ORDER TO STUDY MULTILATERAL WATER ISSUES OF THE REGION.

3. בשיחותינו עם הפלשתינאים הם הבהירו באורח חד משמעי שההתנגדות בשטחים להשתתפות במו"מ, שבין ביטוייה גם איום פיזי על חברי המשלחת מחייבת אותם להציג הישגים בשובם. אחד המשתתפים אף הגדיר הישג כ- RETURN TICKET .

4. בהצעתנו כמה מרכיבים העשויים לענות על הבקשות שהעלו הפלשתינאים בשיחותיהם. הם ביקשו שהמשלחת הנזכרת בהצעתנו תבדוק זכויות מים באזור כולו. אך הדיון בנושא ישאר בערוץ הרצ'ד. לכך, כמובן, אין אנו יכולים להסכים אך יתכן והם יקבלו את התחליף המוצע על ידינו.

המפגש הבא עמם יתקיים לפני פתיחת הדיונים מחר.

5. יש לציין שמאז הבוקר אנו מנהלים מו"מ ישיר ומתמשך עם חברים במשלחת הפלשתינאית, כאשר כל צד חוזר ומעלה הצעות במטרה לגשר על הפערים. את המגעים עמם מרכז תא"ל פרדי זך.

גנור

קשר שלום: תפ: ראשי משלחות, ממנכל

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז, גנור, @ (ר'אגת), @ (רם), @ (אמן), ממד, מצפא, מזתים, סייבל, משפט, @ (ראשהממשלה)

אאא, חוזם: 26214

אל: רהמש/940

מ-: גנבה, נר: 100, תא: 270493, זח: 2223, דח: מ, סג: שמ,

בבבב

שמור/מידי

אל: מנכ"ל, לשכת ס/שה"ח, לשכת סמנכל שלום

מאת: המשלחת ג'נבה

הנדון: עיקרי יום הדיונים הראשון של ק"ע לנושא מים במסגרת המו"מ הרב-צדדי.

כללי:

1. ב-27 אפריל החלו, כמתוכנן, בג'נבה דיוני קבוצת העבודה לנושא מים ובמסגרת המסלול הרב-צדדי של שיחות השלום. סבוב זה, השלישי במספר, ונושאו נקבעו עם סיום סבוב הדיונים השני של ק"ע בווינגטון בספט' אשתקד והסכמת שוויץ לארח המפגש.

2. סה"כ נכחו 36 משלחות לאומיות, וכן משלחות הקהילה האירופאית, נציגי הבנק העולמי ומשלחת של האו"ם. מתוך זה 12 משלחות אזוריות, ובכללן המשלחת הירדנית-פלסטינית.

3. קודם לכנוס נמסר על לחצים ופניות לישראל לאפשר לנציגים הפלסטינים הפגנת הישג כלשהו, נוכח הלחץ המופעל עליהם בבית שלא להשתתף. בעניין זה קוימו מגעים מתמשכים עם גורמים שונים ובראשם האמריקאים וכן עם משה"ח ואנשי המשלחת לשיחות הדו-צדדיות בווינגטון. זאת גם נוכח העובדה כי פתיחת השיחות בג'נבה, הקדימה את תחילת השיחות בווינגטון (דווח בנפרד).

פירוט:

4. הדיונים נוהלו ע"י א. קיסוטר, ראש המשלחת האמריקאית, שהמשיך בתפקידו כ"מחזיק הפטיש". בעקבות המגעים עמו נעשה על ידו מאמץ להתמקד ביום הראשון בנושאים פחות מועדים לפולמוס, והדגש הושם על הצגת עבודות ומחקרים שנעשו מאז המפגש הקודם על ידי גורמים שונים, ובראשם הקהילה, יפן וקנדה.

5. קיסוטר ברך על השתתפות או"ם והשתתפות אוסטרליה. הביע צער על העדר סוריה ולבנון (כפי שעשו גם נציגי ירדן, נציגים פלסטינים, מצרים ואחרים), הבהיר את תכלית השיחות הרב-צדדיות ואת עקרונות מדריך וקביעות מוסקבה שביסוד השיחות הרב-צדדיות תוך שהדגיש את חשיבות נושא המים, שללא פתרונו - "לא יהיה שלום".

לכן, הדגיש הצורך ברעיונות מעשיים שיש בהם כדי לשפר את איכות החיים

באזור כבר היום ולהפגין את יתרונות המו"מ. לטעמו מתחייב לכן "סדר יום אקטיבי" ומעשי. ברוח זו התבטאו גם נציגים נוספים ובראשם הנציג היפאני (נוגאמי).

6. ה-COSPONSOR הרוסי הדגיש כי כל התקדמות מותנית ב"פריצת דרך" בשיחות הדו-צדדיות. נציג הקהילה עמד על עניינה באזור והצורך ביישוב הסכסוך "והשאלה הפלסטינית" ואת חשיבות נושא המים בהקשר זה.

עקרי העמדה הירדנית-פלסטינית:

7. לאחר נאומו של א. כץ-עוז, שנמנע מכל פולמוס, קבע ראש "המשלחת המשותפת הירדנית-פלסטינית", מ. חדאדין, כי כל נסיון לעקוף את הצורך במלוי תנאים מוקדמים קודם להשגת שלום, יפגע במטרה ויביא לקפאון. בין תנאים מוקדמים אלו: הסדר השבת זכויות, פצוי על נזקים שנגרמו ועוד. רק לאחר מלוי תנאים מוקדמים אלו, ניתן להגיע לשיתוף פעולה אזורי וירדן תשמח לשתף פעולה בעתיד.

8. "הנציג הפלסטיני" (ד"ר אל-חודאירי) חזר בדבריו מספר פעמים על המחויבות הפלסטינית ושל אש"ף "הנציג הלגיטימי היחיד ומנהיגו של העם הפלסטיני" - לשלום צודק "ולהסדר פוליטי מכובד לסכסוך שבין ישראל לבין העם הפלסטיני והמדינות הערביות". הוא ציין כי לא הושגה שום התקדמות ממשית עד כה, וישראל הוסיפה לכך מכשולים חדשים - גרוש ה-400 ואמצעי הדיכוי (כולל הסגר) שנעשו "באגרוף ברזל" בתגובה על "מחאות לגיטימיות" של האוכלוסיה. הנציג חזר על דרישות הפלסטינאים מסבובי השיחות הקודמים:

א. שיתוף מלא וישיר של אש"ף בשיחות כמנהיגו וכנציגו היחיד הלגיטימי של העם הפלסטינאי.

ב. שתוף נציגי מזרח ירושלים בשיחות וכן שיתוף פלסטינים מהפזורה בשני ערוצי השיחות.

ג. הקמת שתי קבוצות עבודה במסגרת הרב-צדדית, נושאי ירושלים וזכויות אדם.

9. בנוסף, הבהיר את דרישתם להקים המכשירים הלאומיים ההולמים לניהול משאבי המים, כדי לאפשר השתתפותם היעילה, כדלקמן:

תביעה פלסטינית מפורטת לתוספת מים למלוי צרכיהם: הסרת מגבלות על קידוח והפקה והכרה בזכותם לכך. תביעה להקמת מוביל מים מהגדמ"ע לעזה וסילוק המכשולים בפני הכרה בזכותם לחלקם במי אגן הירדן. כן דרש להפחית מחירי המים הנחבעים מהפלסטינים.

הוצגה דרישה מפורטת לכינון מוסדות לאומיים לניהול ופיתוח מלאים של מקורות המים, במסגרת "רשות מרכזית למשאבי מים פלסטינים".

עם זאת קבע הנציג הפלסטיני, כי דרישות אלו אינן בבחינת "תנאי מוקדם" הכרחי להשתתפות בשת"ף אזורי, והן משקפות למעשה את "תוצאות הכיבוש".

10. העמדה הפלסטינית התאפיינה בתביעות ברורות ומפורטות בכל התחומים, אולם בנימה עניינית, בנימת הצגה מתונה, וללא סדרת ההאשמות המוכרת. כן הובהרה תביעתם לזכויות מים והועלתה על ידם הצעה להחלטה להקים קבוצת

עבודה שתבחן את נושא זכויות המים, בנוסף לשיגור משלחת לברור עובדות (FACT FINDING MISSION), לאזור. ישראל נתבעת בהקשר זה, לפעול לקידום התהליך באמצעות "צעדים בוני אמון" (C.B.M.) ולהפסיק את ניצול היתר של המים.

11. בהמשך הדיונים - שהתנהלו בד"כ בנימה עניינית וללא פולמוס ותגובות מצדנו - הוצגו הפעולות והעבודות שנעשו מאז המפגש אשתקד:

בתחום "הגברת מצאי משאבי המים באזור" הוצגו הפרוייקטים של יפן (התפלת מים מליחים וטהור כיו"ש) והקהיליה (בחינת פתרון הספקת מים בעזה), וכן עבודות שנעשו ע"י קנדה בנושא אסוף ביבליוגרפיה בנושאי מים. בהקשר זה הוצג על ידינו פרויקט התפלת מים מלוחים בחבל עזה, והוגש כי הפתרון היחיד לעזה הינו בהתפלת מי-ים.

12. הוצע כי תתבצע עבודה נוספת ומפורטת ע"י הקהיליה וכן כי קנדה תמשיך בפרוייקט איסוף המידע ותרחיב אותו.

מצרים:

13. בשלב זה ביקש הנציג המצרי את רשות הדבור, הדגיש את תמיכתו בעמדות שהוצגו על ידי הנציג הפלסטיני ואת הצורך בהשבת זכויות מים לפלסטינים. בנושא הזכויות הציע לקיים סמינר מיוחד. את השלום יש לדעתו להשיג על בסיס "אדמה תמורת שלום" וע"י החלטות 242 ו-338.

14. במחצית השניה של יום הדיונים נסקרו מחקרים ועבודות שנעשו על ידי המשתתפים בנושא "תפיסות של ש"פ אזורי" והוצגו דוגמאות לש"פ בנושא מים על בסיס אזורי ממקומות שונים בעולם (נציגי סין, או"ם, ארה"ב וקנדה).

15. בצהריים קיימו הפלסטינים מסיבת עיתונאים בה הציגו את עיקרי טיעוניהם שהוצגו בדברי הפתיחה של נציגם. בהמשך קויימה גם מס"ע מטעם המשלחת הישראלית והוצגה עמדת ישראל.

המשלחת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז, גנור, @ (ר'אגת), @ (רם), @ (אמן), ממד, מצפא, מזתים, סייבל, משפט, @ (ראשהממשלה)

סססס

אאאא, חוזם: 23964

אל: רהמש/854

מ-: גנב, נר: 2009, תא: 250493, זח: 0900, דח: ב, סג: סו,

כבכב

סודי/בהול טפל

אל: לש' סגן שה'ח, מנכל, לש' סמנכ'ל שלום

דע: ממ'ד/רוני לשנו-יער, וושינגטון/שטיין

מאת: ג'נבה, כרם

הנדון: שיחות המאים - השתתפות הפלסטינאים

בשיחה במוצאי שבת (24.4) עם קיסווטר ועוזריו ביקשנו לקבל את רשימת המשלחת הפלסטינאית. הנ'ל קודם ציין בתשובה כי ברשימה הפלסטינאית שקיבל מהשוויצרים, אין שמות חדשים אך יודיעו לנו באם כן יבחינו בבעיות בנידון.

לשאלתינו החוזרת, האמריקאים בדקו את הרשימה בידם וציינו את שמו של מוחמד וולי (UALEY) אשר לדבריהם השתתף במשלחת הפלסטינאית בוינה ושמו לא עורר בעיות שם.

קיסווטר סירב בכל תוקף למסור העתק הרשימה, נבקש לקבל בחוזר את מירב הפרטים על הנ'ל. תודה.

כרם

תפוצה: @שהח, @סשהח, @רהמ, @שהבט, @מנכל, @גנור, @סייבל,
מצפא, @ממד, @זך/מתפ'ש, @ראשהממשלה

סססס

אאאא, חוזם: 23958

אל: רהמש/852

מ-: וושינגטון, נר: 690, תא: 240493, זח: 1639, דח: ב, סג: שמ,

כבכב

שמור/בהול לבוקר

א ל : סמנכ"ל תהליך השלום

ג'נבה (עבור גנור)

הנדון : ק.ע. מים: המשלחת הפלסטינית למפגש

1. להלן הרכב המשלחת הפלסטינית:

מרואן חדאד

דר' ריאד אל קודארי (KHUDARI)

עבדול רחמן אל עמארה (AMARAH)

דר' יוסוף אבו-מיילי (MAYLEH)

דר' מג'אר אבו-שארק (SHARKH)

דר' עבדולה אבו אייד (ABU EID)

דר' חסאן אבו ליבדה (LIBDEH)

עיינאן אל-ראבי (AL-RABI)

2. ביקשו מהקונסוליה שלהם בי-ם לבדוק זהות שלש השמות האחרונים.

שטיין

תפוצה: שדח, סשהח, @רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, @שהבט), @גנור,

סייבל, מזח2, ר/מרכז, ממד, @רם), @אמן),

@זך/מתפ'ש), @ראשהממשלה)

סססס

אאאא

אל:המשרד,

מ-:רהמש,נר:0017,תא:190493,זח:1556,דח:מ,סג:סו,

בבבב

מ כ ת ב מוברק

סודי / מידי

סודי

19 באפריל 1993

אל: עמוס גנור, סמנכ"ל תהליך השלום, משרד החוץ

מאת: נדב ענר

לעמוס, שלום רב,

בהתאם למובטח, להלן מספר איזכורים בנושא המים מן השיחות עם המשלחת הירדנית-פלסטינית.

1. האם הסכמי ג'ונסטון נוגעים למישור הבילטרלי או המולטילטרלי?

במפגש המומחים (ירדן-ישראל) בנושא מים, אנרגיה, ואיכות הסביבה שהתקיים בווינגטון ב-27.8.92, לובנו זכויות הצדדים בהתאם לתכנית ג'ונסטון.

הירדנים (חדאדין) תבעו (כך במקור) החזרת זכויות המים לירדן, בהתאם לפירושם הם להסכמי ג'ונסטון, אנו טענו כי אם הבסיס הוא הסכמי ג'ונסטון הרי יש לבחון הדברים במסגרת כוללת, שפירושה הוא דיון גם בנושאי המים הנוגעים לסורים ולפלסטינים.

בתגובה לשאלותינו אמרו הירדנים (חדאדין ובאני-האני), בהתייחסות לנושא הירדני-פלסטיני:

- ההתייחסות הירדנית לג'ונסטון היא עתה בילטרלית בלבד - בין ישראל לירדן;

- כאשר להקצאת מים לגדמ'ע - זהו נושא שבין ירדן לפלסטינים בלבד.

ב-1.9.92 תמכו הירדנים בגישה שכל הנושאים שהועלו במסמך שלנו ידונו במישור הבילטרלי ולא יועברו למולטילטרלי.

ב-8.12.92 הבהירו הירדנים (עבדאללה דחקאן) כי ירדן היתה מחויבת לספק מים לגדמ"ע, אך מלחמת 67 קטעה זאת. מחויבות זו (לדברי באני-האני) עדין קיימת, אך היא נושא שבינם (ירדן) לבין הפלסטינים.

מן האמור עולה כי הירדנים רואים במיכלול ג'ונסטון עניין בילטרלי.

2. הצעות למפגשים עם הפלסטינים בנושאי מים

במהלך השיחות עם הפלסטינים הוצעה להם, חזור והצע, להקים קבוצת עבודה לענייני מים ולקיים מפגש מומחים להעברת מידע בנושא זה.

להלן השתלשלות הנושא:

- ב-31.8.92 אמר רובינשטיין כי נושאים כגון: קרקע, תכנון, מים, מרשם אוכלוסין ומקרקעין ועוד, הם נושאים שניתן להתייחס אליהם אם יעלו אותם הפלסטינים, לרבות במסגרת של מומחים. בהקשר זה הציע רובינשטיין כי יפגשו עם מומחה המים שלנו הנמצא בווינגטון אם רצונם בכך.

- ב-1.9.92 חזר רובינשטיין על הצעתו למפגש בין מומחי המים;

- ב-17.9.92, במהלך סיור שהתקיים במסגרת השיחות הרב צדדיות, פנה ד"ר מרואן חדאד מהמשלחת הפלסטינית לשיחות אלה אל דר' א. רונטל (נציגנו שם) וביקש להפגש עמו בעניין נתונים הידרולוגיים. חדר נימק את השתהות פנייתו ופניית הפלסטינים אלינו בעניין נתוני מים עד כה באי הכנה פנימית. סוכם ביניהם כי הקשר יימשך בירושלים. חדר לא קיים הקשר על אף איזכורים חוזרים ונשנים.

- ב-22.9.92 חזר רובינשטיין על נכונות ישראל לדון בסוגיית מים; רוטשילד אף הוא חזר והציע שמומחים משני הצדדים יפגשו בנושא המים. הפלסטינים דחו ההצעה בתואנה שישאל סירבה להפגש עם מומחה משפטי פלסטיני (טענה לא נכונה כשלעצמה).

- ב-23.9.92, בתגובה להעלאת נושא המים על ידי הפלסטינים שב רובינשטיין והציע לקיים דיון במסגרת קבוצת עבודה לנושאים שונים כולל נושא המים.

- ב-21.10.92, במסגרת הצעותינו לדון בהיבטים תשתיתיים גם של מים וקרקע, קבל רובינשטיין על כי מומחה המים שלהם לא יצר קשר עם מומחה המים שלנו.

- ב-10.11.92 חזר רובינשטיין על נכונותנו להמציא לפלסטינים מידע ונתונים בכל תחום שהוא רלבנטי למשא ומתן והזכיר את נכונותנו להמציא נתונים בנושא המים - דבר שלא התממש משום שהם לא מצאו לנכון לפנות אלינו למרות הצעותינו.

- ב-18.11.92 הצענו לדון בתיקי נתונים שהוכנו לצורך הדיון. לנוכח סירוב הפלסטינים טענו נגדם כי כשאין אנו מביאים נתונים בכתב הם מתלוננים, וכאשר מציעים - אינם באים, כמו בנושא המים.

- ב-19.11.92 העלו הפלסטינים טענה כי אנו נוהגים "סחבת" במו"מ. אנו טענו כנגדם כי נסיונותינו ליצור קשר בין מומחים שלנו (לדוגמא - בענייני מים) לבין מומחים שלהם לא נענו על ידם, כמו גם נסיונותינו ליצור קשר בין הסכבים.

- ב-7.12.92 טען רובינשטיין כי הדרך היחידה לברר את רצינות כוונותינו היא לשוחח עמנו, ולצערנו, על אף נסיונותינו ליצור הידברות ישירה עמם בין הסכבים, בנושאי המומחים ובנושא המים, לא התקיים הדבר, והם לא הגיבו ולא באו

(וזאת בניגוד לטענת עריקאת כי דנו אתנו בנושאי מים).

כל זאת, בנוסף להעלאת הנושא לא אחת, ע"י ראש משלחת ישראל, בדרג ראשי המשלחות, באופן לא פורמלי.

3. תעלת הע'ור המערבית

לא היתה בשיחות התייחסות ירדנית או פלסטינית מפורשת לתעלת הע'ור המערבית, אולם דוקא אנו הצגנו בפני הירדנים את תכנית "המוביל המזרחי" במסגרת של עתיד המים בירדן התחתון.

לפי תכנית זו, אם יהיה שתוף פעולה בין המדינות ולא יבנה סכר המקארן, ניתן יהיה להזרים לירדן את עודפי הירמוך, עודפי הכנרת, המוביל המלוח וכן מי שפכים מטוהרים, כן ניתן יהיה לבנות על הירדן סכר/ים לאגום ומתקני התפלה, כאשר המים יתחלקו בין המדינות.

הנ"ל לידיעתכם בלבד ולא לשימוש.

עד כאן.

בברכה

נדב ענר

העתק: אליקים רובינשטיין, מזכיר הממשלה
נח כנרתי, יועץ שהב"ט לענייני התישבות
אליהו רוזנטל, השרות ההידרולוגי, נציבות המים

סססס

**

אאאא, חוזם: 13574

אל: רהמש/545

מ-: ווש, נר: 2049, תא: 160493, זח: 1920, דח: מ, סג: סו,

בבב

סודי/מיידי

אל: לש' סמנכ'ל תהליך השלום

מאת: השג' וושינגטון

הנדון: הרכב המשלחת הפלסטינית לדיוני מים ב'ג' נבה

לשלך 2108 מ-15/4

1. העלתי בקשתכם בשיחה עם קיסווטר שטען שהרשימה תעבר להם ולשופרים
ב-21/4 (בהנחה והשיחות הביטורליות יפתחו ב-20/4).

2. כבעבר טען שאינו בטוח שיוכלו להעביר לנו רשמית הרכב המשלחת
הפלסטינית. חזר על כך שמודעים לבעיה של פלסטינים שאינם עונים על
הקריטריונים. מעבר לכך, מעריך שהרכב המשלחת הפלסטינית יהיה זהה להרכב
שהתייצב למפגש הקודם.

3. אחרי ה-21/4 אשתדל להציל פרטים מגורמים אחרים במחמ'ד.

שטיין.

לבח

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
גנור, @ (ר'אגת), סייבל, @ (רם), @ (אמן),
ממד, מצפא, מזח2

סססס

אאאא, חוזם: 13574

אל: רהמש/545

מ-: ווש, נר: 2049, תא: 160493, זח: 1920, דח: מ, סג: סו,

בבבב

סודי/מידי

אל: לש' סמנכ'ל תהליך השלום

מאת: השג' וושינגטון

הנדון: הרכב המשלחת הפלסטינית לדיוני מים בג'נבה

לשלך 2108 מ-15/4

1. העלתי בקשתכם בשיחה עם קיסווטר שטען שהרשימה תעבר להם ולשווצרים ב-21/4 (בהנחה והשיחות הבילטרליות יפתחו ב-20/4).

2. כבעבר טען שאינו בטוח שיוכלו להעביר לנו רשמית הרכב המשלחת הפלסטינית. חזר על כך שמודעים לבעיה של פלסטינים שאינם עונים על הקריטריונים. מעבר לכך, מעריך שהרכב המשלחת הפלסטינית יהיה זהה להרכב שהתייצב למפגש הקודם.

3. אחרי ה-21/4 אשתדל להציל פרטים מגורמים אחרים במחמ'ד.

שטיין.

לבח

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,

גנור, @ (ר'אגת), סיבל, @ (רם), @ (אמן),

ממד, מצפא, מזת2

סססס

אאא, חוזם: 7001

אל: רהמש/ 276

מ-: וושינגטון, נר: 199, תא: 090493, זח: 1125, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מידי

9/4/93

א ל: סמנכ"ל תהליך שלום

מאת: שג' וושינגטון

הנדון: רבצ"ד - ק.ע. למים

לשלך 1746 מ-31.3

1. להלן תשובות ותוספות שקיבלתי מקיסוטר.

א. לשאלתך בסעיף א' בשלך לעיל:

(1) טוען שבשיחותיו עמנו לא התחייב להנחות הפרויקט לשימוש ברדאר אזורי לחיזוי. לדבריו הוא ENDORSED את ההצעה. סבור שהיא חיובית.

(2) בעקבות שיחתו עמנו ביקש מהסוכנות העוסקת בנושא להכין טיוטת הצעה לכינוס סמינר. מקווה שהטיוטה תושלם עד לכינוס ק. העבודה.

(3) אשר לאפשרות שארה"ב תיטול על עצמה הנחיית הפרויקט, ציין כי החלטה בנושא טרם נפלה. הזכיר כי ארה"ב כבר מעורבת במס' פרויקטים וכי בהחלטתם יצטרכו לבחון יכולתם מבחינת כ"א ומשאבים.

ב. לשאלתך בסעיף ב':

(1) הפלסטינים טרם השלימו הכנת ה-CASE-STUDY. מקווה שישלימו העבודה עד לכינוס.

(2) אשר למצרים, תונים, מרוקו וסעודיה, למרות בקשות חוזרות לא ברור אם יקבלו מסמכים עוד לפני המפגש (הערה: משיחה נפרדת עם לוסון, התרשמתי שהסיכוי שהמדינות לעיל יענו לבקשה, אינו גדול).

ג. לבקשתך בסעיף ג':

(1) בכוונת מחמ"ד להפיץ בשבוע הקרוב הנייר של הבנק העולמי בנוסף לשורת מסמכים נוספים שהתקבלו. הכוונה לשלושה מסמכים נוספים של הבנק העולמי,

מחקר קנדי, מחקר הקהילייה ומחקר יפני. התכוונו גם לצרף מחקרנו. מאחר וזה לא הגיע ביקשו שנפיצו בין המשתתפים בז'נוה.

עד כאן תגובותיו לבקשתנו.

ד. בסימן ביקורתנו הפומבית והאחרת על עבודתו, ביקש קיסוטר להבהיר הדברים הבאים:

1) רואה בעובדה שבז'נוה ידונו ששה ניירות אותם ניתן יהיה ליישם כהישג חסר תקדים. לדבריו, ניסה להבהיר עובדה זו בשיחותיו עמך. ללא קשר לאווירה בדיוני ק. העבודה, הודעת הסיכום של היו"ר תציין העובדה לעיל. "לא ברור לי שגנור מעריך זאת". במידה ולגנור יש שאלות, ישמח להשיב עליהן. כמו כן, ניתן לשוחח על הצעדים הבאים.

2. מודע לחשש גנור מגלישת הדיון בנושא DATA AND ENHANCEMENT OF WATER AVAILABILITIES לנושאים פוליטיים. לדבריו, הבעת החשש לעיל בשיחתך עם היועץ המדעי האמריקאי. טוען שבשיחתכם בושינגטון הבהיר שינסה לנתק נושא ה-DATA מזכויות המים. חזר על כך שלנו ולפלסטינים עניין לקדם נושא ה-DATA.

3. אשר לחששנו שסמינר וינה ידון בז'נוה. לדבריו, סיכמו עם האוסטרים על GAME PLAN. מקווה שהאוסטרים יצרו קשר עם הצדדים לגבי תאריך הסמינר. עפ"י התכנון תינתן לאוסטרים האפשרות (במהלך כינוס ק. העבודה) להזמין הצדדים בע"פ. בסוף המפגש יקיימו האוסטרים התייעצויות לגבי סדה"י. במידה ויש לנו השגות לגבי התסריט לעיל ביקש שנודיעו.

4. מעוניין לקיים עמנו התייעצויות ערב מפגש ז'נוה. במידה וגנור לא יוכל להגיע לושינגטון ישמח לעשות זאת טלפונית או להיפגש עמו בז'נוה אליה יגיע בבוקר ה-24.4.

לקראת סיום ביקש שאעביר לגנור "שאנו ביחד. תכננו מפגש מוצלח ואעשה כל שאוכל להצלחתו".

שטיין

תפוצה: שדה, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז, גנור, @ (ר'אגת), @ (רם), @ (אמן), ממד, ערן, מצפא, @ (ראשהממשלה)

סססס

מד: 0493/848/0338

מקור: אלחואדת', לבנון/לונדון

תזפ: 090493

הנדון: 02 ישראל-ערב/מחקר של מועצת הליגה הערבית בנושא משבר המים במזה"ת

אין זה יהיה מוגזם לומר, שהמלחמות העתידיות באזור המזה"ת יהיו סביב נושא המים. משברים בין מדינות שכנות בין אם מדובר בתורכיה, במדינות אפריקה או עם ישראל סובבים מזה תקופה ארוכה סביב נושא המים, משברים אלו לעתים שוככים אך לעתים אחרות מתעוררים.





ח צ ב

אין זה מקרה, שאלו אשר מתכננים את המצב באזור הערבי לאחר סיום הסכסוך הערבי-ישראלי מימנו ועדה לחקר מצב המים באזור, במסגרת השיחות המולטילטרליות.

גורמים ערביים רבים, ביניהם הליגה הערבית, החלו לאחרונה להתריע על בעיית המים, והעלו את הנושא על סדר היום של מועצת שרי החוץ הערביים. נושא זה יקבל התייחסות נוספת בפגישת מועצת הליגה הערבית בכינוסה ב-18/4/93. בכנוס יוצג מחקר בנושא שהכנתו נמשכה מזה זמן. המחקר מראה נקודת מבט ערבית משותפת של הביטחון הלאומי הערבי.

"אלחואדת'", באופן בלעדי מפרסם בזה חלק מהמחקר הנ"ל שכותרתו "ההשלכות הפוליטיות והחוקיות של בעיית המים". המחקר אומר: בעיית המים היא גורם חשוב בסכסוך המדיני והכלכלי באזור, ואולי תהיה "חבית חומר הנפץ" העתידי בסכסוכים הטריטוריאליים, מפני שמדינות רבות באזור, לפי פרסומים, מתקרבות לכילו עתודות המים שלהן, דבר שמגביל את האפשרויות שלהן וגורם להן נטל כבד, מה גם שמדינות רבות שותפות למקורות מים - כל מדינה מנסה לנצל את המים על חשבון המדינה האחרת.

המחקרים אשר בהוצאתם שותפים מספר מוסדות בין"ל מדגישים שמחסור במים יהיה מורגש באזור עוד לפני תום העשור הזה. ההנחות וההוצאות מן המחקרים הללו מראות שיש בראש סדר העדיפויות לתכנן תכנית ערבית בהיקף אזורי ולאומי, ובשלבם, שתקבע את סדר העדיפויות בחלוקת מקורות המים, ותקבע את מידת הצרכים העצמיים של כל מדינה וכן את האוטרכיות שלה בנוגע למקורות המים, לפיתוחם ולניצולם. דבר זה ייעשה תוך התחשבות בשילוב בין מים עיליים ומי תהום וניצולם האפקטיבי ביותר. מקורות המים, נחשבים לעתודות אסטרטגיות להווה ולעתיד ומייצגים את אחד מעמודי התווך החשובים של הביטחון הלאומי. ע"י ביטחון באספקת המים יוכלו הערבים לכלכל את עצמם.

המחקרים הערביים המהימנים מציינים שמאגרי המים המתחדשים במולדת הערבית מהווים 1%-0.74 מן המאגרים המתחדשים בכלל ידוע שלמדינות ערב יש שטח של 14 מיליון קמ"ר שזה בערך 9% מכלל שטח היבשה העולמי. אם נחלק את כמות המים במקורות למספר התושבים, נגלה שאדם בעולם הערבי - חלקו לשנה 1,733 ממ"ק בזמן שהמוצע העולמי הוא 17,900 ממ"ק לשנה. דבר זה מורה על כך, שהאדמות הערביות שוכנות באזור השחון או השחון למחצה בעולם וזאת אומרת, שמקורות המים הטובים לניצול נדירים ומוגבלים. הפיתוח המואץ - שגשוג האוכלוסיה וצריכת המים בכל האזורים למיניהם הביא לידי התגלעות משברי-מים חדשים בעולם. אין ספק שיש הבנה בנושא חשיבות המים כאחד המקורות הראשיים שיש לשמור ולהגן עליהם.



ח צ ב

המחקר של הליגה הערבית מדבר על ההשלכות האזוריות של בעיית המים, ואומר: האזור הערבי לא עמד נוכח איזשהוא משבר מים לפני הקמת מדינת ישראל והשתלטותה על האדמות והמעיינות לשם בניית התנחלויות ליישוב היהודים המהגרים החדשים. בזמנית, גורמי חוץ עושים את מקורות המים הערביים ויוצרים משבר אמיתי בתחום המים. זה מתבטא בכך, שתורכיה הקימה את הסכרים באפיק נהר פרת - סכר אתאתורכ ובאפיק החידקל. היא משתמשת בכמויות המים בשני הנהרות על חשבון סוריה ועיראק. גורמי חוץ אלו מותחים ביקורת גם על אתיופיה כאשר הקימה סכר בערוץ הנילוס הכחול ובכך פגעה באספקת המים לסודאן ומצרים.

המחקר עומד על תוכניותיהן של תורכיה וישראל לפגוע בבטחון המים הערבי ועומד על המזימות אשר גורמים אלו זוממים נגד הערבים ועל איומי המדינות בקרבה גיאוגרפית על הערבים.

המחקר מתחיל בחשיפת תוכנית בדרום מזרח אנאטוליה הידועה יותר בשם "ע'אב". תחנה זו היא רבת מטרות והיבטים, כיון שהיא כוללת 13 תכניות יסוד להפקת חשמל בדרך הקמת 21 סכרים - 17 מהם על הפרת ו-4 על החידקל.

כמו כן מתוכננת הקמת 17 תחנות כח על שני הנהרות ויובליהם כל זאת בנוסף לתחנות אחרות בתחומי החקלאות, התעשייה התחבורה, התקשורת הבריאות והחינוך. התכנית מכסה 6 מחוזות בדרום מזרח תורכיה על שטח של 730,863 קמ"ר ועלותם מוערכת ב-20 מיליארד דולאר. סיום הפרוייקט צפוי בשנת 2001. חשיבות הפרוייקט הנה לכלכלת תורכיה בכך שהוא חוסך מים להשקיה כ-1.8 מיליון הקטאר, השקולים לחמישית משטח אדמות החקלאות בתורכיה. כמו כן הפרוייקט חוסך הפקת 27,738 הקטאר קוט"ש לשנה מכושר יצור החשמל ויוצר 1.6 מיליון מקומות עבודה חדשים בחקלאות, בתעשייה ובשרותים המסופקים באזורי הפרוייקט - בעוד, שהפרוייקט "ע'אב" מסייע לכלכלתה הלאומית של תורכיה, ומחזק את מעמדה באזור, הוא בעצם פוגע בסוריה ועיראק ע"י כך שהוא מפחית את כמות המים בפרת ובחידקל - זה גורם לחבלה בתכניות ההשקיה של סוריה ועיראק וביכולתן.

בנוגע לפרת, הבעיה נובעת מכך, שאין הסכם בינ"ל בנוגע לחלוקת המים בין תורכיה, עיראק וסוריה. הבעיה שרירה וקיימת מאז 1962 - השנה בה החל המו"מ בין המדינות הללו. אולי, הסיבות להזדרזות המצב נעוצות אצל התורכים, אשר עושים באות נפשם בכל מה שקשור להתייעצות עם עיראק וסוריה ואינם מתחשבים בהן. התורכים, במהלך המחצית השנייה של שנות ה-80 ניסו לפתוח דף חדש ביחסיהם עם מדינות ערב. נשיא תורכיה טורגוט אוזאל, ביקר בסוריה באמצע יולי 1987 וערך הסכם שבו תורכיה התחייבה לספק לסוריה 500 ממ"ק בשנייה ממי הפרת. כמו-כן אוזאל, ביקר בעיראק באפריל 1988 והחל לחתור לכנוס של שלוש המדינות: תורכיה, סוריה ועיראק. למרות כל זאת תורכיה הפחיתה את ממוצע זרימת המים מ-500 ממ"ק לשניה ל-120 ממ"ק לשניה ב-23/1/90 והצליחה לאגור 2.5 מיליארד ממ"ק מים באמצעות סכר אתאתורכ תוך כדי גרימת נזקים בתחומים רבים לסוריה ולעיראק.



חצב

המחקר מוסיף שלמרות נסיונות הפיוס של תורכיה, היא רוצה לנצל את המים כאמצעי לחץ בכל פתרון לסכסוך הערבי-ישראלי, וזוהי המשמעות הפוליטית והכלכלית של יריבות "צנורות השלום". תכנית זו התכוונה לספק מים לחלק ממדינות המזרח הערבי, לישראל ולמדינות המפרץ. עלותה 20 מיליארד דולאר במימון ערבי.

המחקר מצביע על הצורך להגיע להסכם בין תורכיה, עראק וסוריה בנוגע לניצול מי הפרת והחדקל, במיוחד לאור זה שתורכיה ערכה הסכם ניצול מימיה הבינ"ל המשותפים לה ולבריה"מ לשעבר בנהר אלארקס, ועם בולגריה ויוון בנהר מארטיזה. היא נדרשת כיום לכבד את עקרון ההרמוניה החוקתית בשלמותה ולחתום על הסכם צודק ומתקבל על הדעת בנוגע לניצול מי הפרת והחדקל, במיוחד לנוכח העובדה שסוריה מקיימת את ההסכם שנחתם בשנת 1987 בין נשיאי סוריה ותורכיה.

המחקר מדגיש את העמדה הערבית ביחס למי הפרת והחדקל. העמדה גורסת, כי לכל המדינות הנוגעות בדבר הזכות להפיק תועלת ממי הנהר הבינ"ל המשותף וכי יש להגיע בזמן הקרוב לחתימת הסכם שיקבע את חלקה של כל מדינה באופן כמותי ואיכותי.

כמו כן יש לערוך הסכמים בין המדינות הנ"ל בנוגע לכך ועל כל מדינה לכבד את זכות שכנתה להשתמש במים הקודמים והנוכחיים, ולהתחייב להשתמש במים בצורה כזו שלא תפגע במדינה אחרת.

המחקר נסב גם על התוכניות הציוניות להתנפל על מימיהם של הערבים ורומז, שהמחסור במים בישראל יגיע לכדי 800 מיליון ממ"ק לשנה בשנת 2000. שרשרת הפגיעות של ישראל במקורות מים ערביים מסתכמת בגזילת 1.3 מיליארד ממ"ק בנוסף לניצול של 230 מיליון ממ"ק מנהר אלעוג'א הירדני ובערך 200 מיליון ממ"ק ממי התהום של רצועת עזה. כמו כן ישראל גוזלת מדי שנה בשנה 660 מיליון ממ"ק מיובלי נהר הירדן ואוגרת אותם בים כנרת. שאיפות ישראל בגולן מתמקדות בנהרות הירדן והירמוכ, במעין הבניאס אשר מספק מים לירדן. נהר הירמוכ מתחיל בסוריה וזורם אל נקודת הגבול הסורי-פלסטיני-ירדני. הנהר מזרים בשנה 500 מיליון ממ"ק מתוכם 100 מיליון ממ"ק המנוצלים ע"י ישראל בגלל שהיא כבשה 6 ק"מ מהנהר שאורכו 70 ק"מ. ע"י פעולה זו ישראל יכולה לשבש את התכנית הסורית-ירדנית המשותפת שכן הבנק הבינ"ל מממן אותה. כמו כן ישראל דרשה חלק ממי הנילוס בשעור של 100 מיליון ממ"ק לשנה.

כאשר ירדן תבנה סכר, יכולת האגירה שלו תגיע ל-220 מיליון ממ"ק וייחסכו לירדן 120 ממ"ק לשנה, בסכר שיכול לחסוך 200 מיליון ממ"ק. כל זאת ישמור על זרימת נהר הירדן ויבלום את המקורות הישראליים בגלל העובדה הזו ישראל מנסה לקשר כל הזמן בין ההסדרים הבטחוניים והסדרי המים.



ח צ ב

כפי שטוען המחקר של הליגה הערבית, 67% מן המים שישראל משתמשת עכשיו הם ממקורות מים ערביים שכבשה בשנת 1967.

25% ממים אלו היא משיגה ממי הגדה המערבית, 22% מרמת הגולן ו-10% מדר"ל. ישראל משתדלת להתמקד ברמת הגולן ובדר"ל כדי להשיג יעד אסטרטגי עתידי, והוא חלוקת המים עם סוריה ולבנון ע"י הסכמים רשמיים כל זאת לאחר שחלקה את מי הירדן והטתה אותם. המונחים סבורים שפעולות ישראל האלו נועדו לשמש קלף מיקוח במו"מ עם הערבים אך זה יכול להוות סיבה למלחמה אם לא תצליח לעשות זאת בשלום.

המים הם חלק במשוואה הישראלית: הבטחון, האדמה והשלום. המחקר דן בעמדה האמריקנית-ישראלית בנוגע לבעיית המים וקובע את הדברים הבאים:

- ישראל רוצה להמשיך ולשלוט על כל מקורות המים אשר היא שולטת עליהם כעת וחומדת את רוב המקומות במיוחד בדר"ל.
- ישראל רוצה לקבל לגיטימציה לשליטתה זו בועידה האזורית.
- ישראל מציבה תנאים לערבים בדרך לחתימה על הסכם צנורות השלום שיזמה תורכיה.
- ישראל לא תתקדם בשום פנים ואופן לכוון ישוב אף בעיה לפני שתשיג את שאיפותיה בנושא המים.
- התעקשותה של ישראל לועידה איזורית ולא ועידה בינ"ל חוסמת כל אפשרות להתערבות של האו"ם או שאר המדינות ליישום החוק הבינ"ל ביחוד בסוגיות הגבולות והמים.
- הממשל האמריקני מנסה להשרות אמון בין הערבים וישראל ע"י מהלכים טקטיים בנושא מים. בהצהרה של היועץ לענייני מים של הנשיא הקודם בוש נאמר שבעיית המים תקבע אם תהיה מלחמה או יהיה שלום. זו בעיה של כל מדינות האזור. היועץ תאר את חוסר המים כבעיה אמיתית העולה בחשיבותה על מחלוקות הגבול, השאיפות המדיניות וההסדרים הבטחוניים.
- הממשל האמריקני הקודם רמז שלחצו על ישראל תלוי במו"מ ערבי-ישראלי על הנושא וכי חובה שיושג הסכם בנושא המים כדי להגיע לשלום בר-קיימא.

לבסוף, המחקר מורה על הצורך שתהיה עמדה ערבית אחידה ומחייבת בדבר אי הסכמה לאיזשהו שת"פ איזורי עם ישראל בנושא המים לפני שימצא פתרון צודק לבעיית הפלסטינית ולפני שישראל תיסוג מהאדמות הערביות הכבושות.

המחקר אומר, שכל שת"פ איזורי שהוא צריך להיות בפקוח האו"ם כדי לארגן חלוקה צודקת של המים, וכמו כן יש להקים ארגון מים שיעסוק בשימוש בטכנולוגיות חדישות ומפותחות כדי לשמור על הרווחה בנושא המים.

/ש. נחום

אאאא, חוזם: 44607

אל: רהמש/1544

מ-: המשרד, תא: 310393, זח: 1624, דח: מ, סג: שמ,

בבבב

561767

שמור/מיד

101.02

אל: וושינגטון/שמעון שטיין

מאת: סמנכ"ל תהליך השלום

הנדון: רבצ"ד - קב'ע למים

במסגרת הכנותינו למפגש ג'נבה, אנו מבקשים לקבל תשובות של קיסוטר ואחרים על כמה נושאים:

א. בביקורו בארץ בתחילת השנה ובביקורנו האחרון בווינגטון אישר קיסוטר שהאמריקנים יהיו מוכנים להנחות פרויקט לשימוש ברדאר איזורי לחיזורי מזג האוויר (POSSIBILITIES FOR REGIONAL COOPERATION IN WEATHER RADARS).

נשמח אם הוא יאשר לנו שאכן כך יעשו. אנו, כמובן, מוכנים להעמיד לרשותו את החומר שהכנו בהקשר זה. אנו מניחים שהנושא יועלה במסגרת סעיף סדה'י הדן בשת"פ איזורי.

ב. קיסוטר סיפר לנו בשעתו שהפלסטינאים מכינים CASE STUDY והוא מצפה שגם מצרים, תוניס ומרוקו יעשו זאת. הוא הוסיף שהוא גם לוחץ על הסעודים. נבקש פרטים על ה-STUDIES שהוכנו ונעריך אם נקבל העתקיהם בהקדם. (כזכור, אנחנו שלחנו לקיסוטר 50 עותקים מהמחקר שלנו להפצה בין המשתתפות).

ג. עפ"י סיכום מחזיק הפטיש בתום מפגש וושינגטון, אמור הבנק העולמי להכין 'נייר' בנושא GAINS TO THE REGION THAT MAY BE AVAILABLE THROUGH CONSERVATION.

בשיחותינו הביע קיסוטר ספקות אם אנשי הבנק העולמי יהיו מוכנים להעביר את המסמך אלינו מראש. על אף זאת, נעריך מאד אם תבקשו מקוהלי או היורד.

חשוב לנו שהמסמך יהיה בידינו כדי שנכין את שעורי הבית כנדרש.

תודה על עזרתך וחג שמח.

גנור

31 במרץ 1993

תפוצה: שדח, סשהח, @רהמ), @שחבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,
גנור, @ר'אגת), @רם), @אמן), ממד, מצפא,
מזתים, מצרים

סססס

אאאא, חוזם: 43113

אל: רהמש/1493

מ-: ניו יורק, נר: 857, תא: 300393, זח: 1337, דח: ר, סג: שמ,

בבבב

28865

שמור/רגיל

201.01

אל: ערב 4 / ממ'ד

דע: ארב'ל 2

מאת: אהרן יעקב, נאו'ם

הנדון: פניה לבנונית לאו'ם בענין מי הליטאני מברקם חוזם 25290

1. שוחחתי עם יואכים הוטר מהמזכירות. אמר כי גם הוא קרא את הכתבות שהופיעו בתקשורת הלבנונית, אולם עד כה לא נתקבלה במזכירות תלונה לבנונית בנושא.

2. יוזכר, כי בעבר הגישה לבנון תלונות רשמיות לאו'ם, שבהן האשימה את ישראל בכוונות להטות את מקורות המים בדרום לבנון (ראונוא מכתב שגריר לבנון למזכ'ל מ - 6/4/90, המועבר בנפרד). יוניפיל בדק את התלונות הללו - ולא מצא להן תימוכין (סעיף 21 בדוח המזכ'ל על יוניפיל מ - 24/7/90, המועבר גם הוא בנפרד).

3. הוטר סיפר כי בדיקת התלונות הלבנוניות בעבר חייבה מעקב לאורך זמן. מעקב זה בוצע ע"י הידרולוגים, שגויסו במיוחד לצורך זה. אם תגיש לבנון תלונה נוספת למזכירות, יהיה צורך לקבוע תחילה אם תלונה זו מבוססת די הצורך. רק אם התשובה לכך תהיה חיובית - תשקול המזכירות היענות לפניה הלבנונית.

אהרן יעקב, נאו'ם

30 במרץ 1993

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,

גנור, @ר'אגת, @רם, @אמן, ממד, בייך,
ארבל2, סיבל, משפט, מזח1, @לוברני)

סססס



שמור

סמנכ"ל תהליך השלום
טל' 02-303515

ב' בניסן תשנ"ג
24 במרץ 1993
101.02

553331

אל : מזכיר הממשלה

מאת : סמנכ"ל תהליך השלום

הנדון: רבצ"ד - מים

1. בהמשך לשיחתך עם אברהם כץ-עוז אתמול, אני מעביר אליך דו"ח על פגישותינו בווינגסטון, בריסל ווינה וכן את הנושאים לדיון בסמינר במחמ"ד לקראת מפגש קב"ע למים בג'נבה (27-29 באפריל), ביוזמת קיסוטור.
2. כפי שתיווכח מדיווחנו, קיסוטור אינו חוסך מאמץ כדי למנוע דיון מעשי בנושאים פרוייקטליים. מנושאי הסימפוזיון שהוא מכנס, ניתן לאשש את הנחתנו שהוא ינסה להעמיס את המפגש בג'נבה בנושאים פוליטיים.
3. אנו שוקלים כיצד להתמודד עם בעיה זו, אך, בינתיים, מצאתי לנכון להביא הדברים לידיעתך.

ב. ד. כ. ה.
עמוס גנור

העתק: מר אברהם כץ-עוז





שמו

סמוכ"ל תהליך השלום
טל' 02-303515

כ"ח באדר תשנ"ג
21 במרץ 1993
101.02

549485

אל : סגן שר החוץ
מוכ"ל
ממוכ"ל

מאת : סמוכ"ל תהליך השלום

הנדון: רבצ"ד - קב"ע למים - דו"ח ביקור בווינגטון, וינה ובריסל

1. ווינגטון

א. פגישת עבודה עם אלן קיסוטר

בפגישה שהתקיימה בשני שלבים ונמשכה למעלה מחמש שעות השתתפו מצידם גם RICHAROL LAWSON, JEROME DERI PRISCOLI ו-JONATHAN MARGOLIS, ומצידנו אברהם כץ-עוז והח"מ. כבר בתחילת השיחה הוברר שאצל מחזיק הפטיש האמריקאי של קבוצת העבודה אין כל חדש. נאמן לשיטתו, הוא לא יחסוך מאמץ להימנע מכל עשייה והתקדמות מעשיים, ומתקבל הרושם שהוא רואה בקבוצת העבודה מסגרת סמינריונית לדיונים עקרים שיאפשרו לו "לשוב הביתה בשלום". סדר היום שהוא מתכנן למפגש ג'ובה הינו תעתיק של סדה"י של מפגש ווינגטון שהתקיים בספטמבר שנה שעברה. הוא לא מתכוון לקיים דיון ענייני בנושאים מעשיים ובהצעות לפרוייקטים שהועלו בווינגטון ומאז. במקרה הטוב הוא יהיה מוכן לאפשר הצגתם של פרוייקטים במהלך המפגש הבא, אך את הדיון הענייני בהם הוא מתכוון לדחות לסמינר וינה. העובדה שהסמינר נועד לדון בנושא ספציפי לא מפריעה לו כלל ועיקר, מה גם שהוא פעל לדחייתו (פעם שלישית מאז הוחלט לקיימו). לעומת זאת, הוא אינו חוסך שבט ביקורתו מנוגאמי שאצה לו הדרך והוא אינו מסתפק בעריכת סקר שעליו הוחלט אלא גם מיישם את מסקנותיו (התפלת מים מליחים בירדן).

במהלך הדיון מצאנו עצמנו נאלצים להעיר שאין לנו עוסקים בתכנון פעילותה של קבוצת דיון אקדמאית אלא בסיוע לתהליך השלום על ידי פיתוח שת"פ אזורי שנועד לפתור את בעיותיו ולא לשמרן, ולשם כך נדרשות תוצאות מעשיות: BLUE PRINTS ליישום במועדים ובדרכים המתאימים מבחינת התהליך המדיני.



(1) @דו"ח משלחת הסקר של הנציבות-התפלת מים מליחים ברצועת עזה@

(א) מטרת הדיון היתה להבטיח תמיכתו של מחזיק הפטיש בעמדותינו, לפיהן:

- הסקר אינו מייחס את המשקל הדרוש לחומרתה ודחיפותה של בעיית המים ברצועה מהבחינה הכמותית והאיכותית-תברואתית.

- נדרשת בדיקה מחדש של הקביעה בסקר לפיה התפלת מים מליחים ומי-ים כאחד הינם יקרים מדי מבחינת ה-AFFORDABILITY של האוכלוסיה ברצועת עזה.

- קיימת סתירה מסוימת בין הממצא הקובע שבארות רבים נסגרו נוכח המליחות ואחוזי הנטרטים הגבוהים לבין המסקנה שהתפלת מימיהן "...MAY BRING LOCALLY SOME IMPROVEMENT IN QUALITY AND TASTE..." - בסקר מוצע, אמנם, לבחון התפלת מים מליחים גם על בסיס הניסיון שילמד מהפעלת המתקן הניסיוני המוקם על ידי המתפ"ש בדיר אל-בלח, ונאמר בו שהתפלת מי-ים צריכה להיות מובאת בחשבון כאשר בוחנים תכניות לטווח הארוך. אך חסרות בו, לטעמנו, קביעות חד משמעיות לגבי הצורך המידי בהתפלת מים מליחים ולגבי העובדה שיש צורך מידי בתוספת מים לרצועה ע"י התפלת מי-ים או כל דרך אחרת. גם אם ייושמו כל הצעות הסקר בתחום WATER CONSERVATION - המלצות הסקר בנושאים השייכים ל-WATER COVSERVATION דורשות הרחבה. ניתן לבצע זאת עוד לפני מפגש ג'ובה ולהציגן שם כפרוייקטים ליישום ברצועה.

(ב) במשך שעה ארוכה טען קיסווטר שיש לקבל את הדו"ח כפי שהוגש. בבוא העת, כאשר יתנהל דיון במסקנות הדו"ח, נוכל להציג את השגותינו. כאלטרנטיבה הציע לצרף את הערותינו בכתב יחד עם הערות הפלסט'. כאשר הבין שכוונתו להגיע בג'ובה לסיכומים מעשיים בנושאים אלה הציע את שירותיו כמחזיק הפטיש ואמר שהוא יוכל להשפיע על תוצאות המפגש במסגרת הודעת הסיכום. ניסיון העבר, ובמיוחד השמטת ההתייחסות שבהודעת הסיכום להתפלת מי-ים בדווחו לוועדת ההיגוי, לא עודדה אותנו לקבל הצעתו. הדיון הסתכם בכך שהוא יתמוך בהבנות אליהן נגיע עם אנשי נציבות הקהיליה בפגישתנו בבריסל כעבור ארבעה ימים. הגענו גם להסכמה לגבי הנוסח אותו היינו רוצים לראות בשתי פסקאות רלבנטיות אך אין לכך חשיבות כלשהי.

(2) סמינר וינה - טכנולוגיות מים באיזורים צחיחים וצחיחים למחצה

(א) כאמור לעיל, הודיע קיסווטר על התכנית לדחות את הסמינר לסוף יוני "נוכח סמיכות המועד המתוכנן למפגש ג'ובה". הבהרנו שאין קשר בין השניים שכן בסמינר



אמורים להשתתף מומחים מתחומים מקצועיים ספציפיים ולא בהכרח חברי המשלחות לק.ע. הוספנו שדחיות נוספות גורעות מהפעילות הבין-מושבת של הקבוצה שהיא הנמוכה ביותר בהשוואה לשתי הקבוצות הכלכליות האחרות, ואף חיווינו דעתנו על רמת פעילות זו. הודענו גם שנציע שהמפגש הבא של ק.ע. יהיה בסוף יוני, כך ששוב תיווצר סמיכות מועדים.

(ב) בהמשך התברר שלדבקותו של קיסוטר בדחיית הסמינר טעם נוסף. יהיה בכך כדי לאפשר לו להימנע מסיכומים על פרויקטים ועל תכניות לשנת"פ איזורי. הוא הודיע שבכוונתו לדחות את הדיון ב-CASE STUDIES שהאזוריות התבקשו להכין לקראת ג'נבה ולקיימו בסמינר וינה. על פי הצעה זו, לא ניתן יהיה לממש את התכנית המקורית לאמץ הרעיונות שב-STUDIES כפרויקטים של קבוצת העבודה. גם הסמינר לא ישמש את מטרתו המקורית - הכנת הצעות לשנת"פ איזורי.

(ג) הבהרנו בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים שאין בכוונתנו לקבל את הצעתו. השקענו עמל רב בהכנת ה-CASE STUDY שלנו ומאמצים רבים בהכנת הנושאים לסמינר. הכל נעשה בתיאום מלא עימו, שהושג בעת ביקורו בארץ ובשיחות הסלפוניות הארוכות שהוא מנהל מפעם לפעם, ולא נאפשר לו לפגוע במאמצים להשיג התקדמות. שוב נאלצנו לנהל דיון ממושך שבסופו קיבל קיסוטר את עמדתנו לפיה אין הסמינר מהווה תת-קבוצה של ק.ע. ואין להעביר אליו נושאים שאינם נכללים בהגדרתו הספציפית. הצענו להתמקד במספר מצומצם של נושאים שיבחנו מתוך העשרות שהוצעו. כל נושא יוצג על ידי מומחה ולאחר דיון בו יסוכמו הצעות שיועברו לאישור כנושא לפעולה של קבוצת העבודה.

(ד) בסיכומי של הדיון קיבל קיסוטר את עמדותינו בכל הקשור לתכנים. בענין מועד הסמינר הוא יקבל כל סיכום שנגיע אליו עם המארחים האוסטרים.

(3) סדר היום למפגש ג'נבה

(א) היבטים של נושא זה נדונו כבר בסעיפים הקודמים. על הנ"ל אפשר להוסיף שקיסוטר התכוון לחזור לסדר היום של מפגש וושינגטון ולשוב ולדון בשלושת הסעיפים עליהם לא היתה הסכמה כלשהי. כדי להתגבר על כך הוא מתכוון "להבהיר לפלס" שטיעונים פוליטיים אינם מקדמים אינטרסים שלהם.

(ב) השבנו שאין אנו רואים עצמנו רשאים לדרוש ממנו להתעלם מסדר אליו הוא מחוייב על פי סיכומי, אך אין בדעתנו להיגרר לוויכוחים פוליטיים כבעבר. אנו מצפים ממנו בכל מקרה כזה לעבור מיד לסעיף הבא שבסדר היום.



(ג) הגשנו לקיסוטר רשימה של שישה נושאים - הצעות לפרוייקטים שאנו מבקשים לכלול בסדר היום (כל נושא לווה בנייר הסבר שהוכן ע"י מומחינו). קיסוטר קיבל על עצמו לאתר מנחים/רועים שיציגו את הנושאים, ויציעו לקבוצות העבודה לאמצם כפרוייקטים.

(4) סיור במפעלי הקולורדו

קיסוטר סיפר שאת הסיור הנ"ל בתכניתו לקיים סוף סוף באוגוסט למשך שבועיים בהשתתפות 25 איש. הבהרנו שלנו יהיה ענין בסיור רק אם בעקבותיו יתגבש פרוייקט ואם תהיה בו השתתפות נכבדה של נציגי האיזורים. במידה ויוקמו קבוצות משנה יש להבטיח שבכל קבוצה יהיה ייצוג של האיזורים.

(5) סיכום

(א) לכאורה הגענו למספר הבנות עם קיסוטר (עוזריו שנכחו בדיון הסתפקו רק בהערות פה ושם), אך כך אירע כבר בהזדמנויות קודמות. ביקשנו את קיסוטר להעביר אלינו את הצעותיו ותשובותיו כנדרש על פי סיכומינו בהקדם אך אין לנו אשליה. האיש לא ישנה את עורו ויוסיף להריץ את המכונה במהלך סרק.

(ב) כאילו כדי לאמת את חששותינו חלה ההתפתחות הבאה: בשיחה טלפונית לבריטל הודיע לנו קיסוטר שבינתיים קיבל את תגובות הפלס' לדו"ח משלחת הסקר. לדבריו, טוענים הפלס' שניתן יהיה ליישם ההמלצות הקשורות ב-WATER CONSERVATION רק כאשר תוקם רשות מים פלס' עצמאית וכי אין צורך בהתפלת מים שכן בגדה יש עודפים אותם הם יוכלו להעביר לעזה. מטרת שיחתו היתה לשאול אם אנו מסכימים שיצרף את הערותינו ואת הערות הפלס' לדו"ח משלחת הסקר. הוא סירב בכל תוקף לנסות ליישם את הצעתו להבהיר שהעלאת נושאים פוליטיים לא תקדם אינטרסים שלהם (ס' 3 א' לעיל). גם לא כאשר ציינו שאנו חוששים - נוכח תגובות ששמענו באירופה - על אפשרות של סחף בהתעניינות הבינ"ל בתהליך הרבצ"ד עקב הפוליטיזציה של הדיונים הגורמת בזבוז זמן ומשאבים.

(ג) ביקורת על קיסוטר שמענו מבני שיחנו בנציבות ובווינה. הם טוענים שהוא שתלטן ומונע מהם לפעול לפי הבנתם. מג'פרי היילי, שנתבקש בשעתו לשמוע השגותינו על ה-T.O.R של סקר הנציבות, שוכנע על ידינו ושינה בהתאם. שמענו עתה בבריטל שנוזף על ידי קיסוטר על שזעזענו.

נראה לנו שמתבקשות מסקנות לגבי המשך כהונתו של קיסוטר כמחזיק הפטיש של קבוצת עבודה זו. להערכתנו, פניה ישראלית תתקבל בהבנה.

הערה: קיסוטר יבקר השבוע בווינה ובבריטל בין היתר גם בנושאים הקשורים לק.ע. למים ולסמינר בווינה. הזמנו אותו לנצל ההזדמנות ולבקר בארץ להעברת תשובותיו והצעותיו כנדרש.



ב. פגישה עם דן קורצר

השתתפו: אברהם כץ-עוז והח"מ.

(1) קורצר התעניין במהלך הדיון עם קיסוטר. פרטנו בקצרה הנושאים שעל סדר היום. הזכרנו פגישת שה"ח עם מזכיר המדינה בעת ביקורו של האחרון בארץ וציינו שאין אנו מתרשמים שהאינטסיפיקציה שעליה הוחלט תהא מיושמת בק.ע. למים, בה ניתן היה להגיע להתקדמות רבה יותר. הנושא אינו חדש לקורצר. כבר הזדמן לנו לשוחח על כך בהזדמנות קודמת (אוטבה).

(2) דברנו על האפשרות של הרחבת הפרוייקט האמריקאי לפיתוח משאבי אנוש והכשרה מקצועית לכל קבוצות העבודה ובכל הפרוייקטים בהם לא תהיה התנגדות לכך של מנחה הפרוייקט. קורצר סיפר שהם עצמם שקלו רעיון זה ואף עמדו להציעו. אך קודם עליהם להתמודד עם מצוקת תקציב לפעילותם בתהליך הרבצ"ד. הוא משוכנע שהפתרון ימצא בהקדם אך בינתיים מתעכב יישום תוכניות עבודה של פרוייקט בק.ע. פליטים וכלכלית. אגב, על המצוקה התקציבית שמענו גם מקיסוטר.

(3) קורצר סיפר שבסוף החודש הוא מתכוון להזמין לווינגטון את מרק פרון כדי לסכם עימו את שליחות הנציג הצרפתי. הוא עומד להציע שהביקור יערך לקראת מפגש אוסלו כך שהצרפתי יוכל לדווח שהחל בשיחות שאותן ימשיך בין אוסלו לטוניס. לשאלתי אם לא עדיף שפעילות הנציג הצרפתי תחל אחרי אוסלו השיב קורצר שלהערכתו ניתן יהיה להגיע לחידוש הקונצנזוס על הנושאים עליהם הוסכם באוטבה ולחדש את הדיון באחרים רק אם השליחות תחל קודם למפגש. הוא חזר והדגיש שהשליחות צריכה להתבצע סמוך למפגש אוסלו והיא תהיה קצרה במשכה ובתוכנה.

ג. פגישה עם תום מילר

נפגשתי לשיחה קצרה עם תום מילר בה הוא דיבר על רצונו להפוך את ק.ע. לאיכות הסביבה לפעילה ביותר. בהיותה הפחות פוליטית מהאחרות, ניתן להתקדם בה בקצב מהיר. הוא מעריך שהישגיות מרשימה בקבוצה אחת תשפיע באורח חיובי על האחרות. הוא מוטרד מהחלפתו של נוגאמי אך מקווה שתרומתו - כל עוד הוא מכהן בתפקיד - תטביע חותם מחייב.

דברנו על הנושאים שעל סדה"י של המפגש הבא והצורך לעבור משלב הסמינרים והסקרים לפרוייקטים יישומיים. הוא בקשר שוטף עם קוהלי מהבנק העולמי, המוכן לסייע בעבודת הקבוצה. מילר בקש שנעביר אליו חומר שאנו מכינים בנושאים השונים ובמיוחד הצעותינו בנושאים הקשורים למידבור. ניתן להגדיר את הפגישה עימו כמשב רוח מרענן, במיוחד כשהיא נערכה תוך כדי הדיון עם קיסוטר. מילר סיפר שהוזמן להרצות ב-ENVIRONMENTAL LAW INSTITUTE ושמע על הצעתנו לקיים סמינר על יישום חקיקה סביבתית במפרץ אילת. אין לי כל ספק שתגובתו החיובית של מילר והמלצתו סייעו להגיע לסיכום החיובי שהושג בשיחתי עם מנהלי המכון (דו"ח בנפרד).



2. וינה - פגישת עבודה עם סמנכ"ל מז"ת ואפריקה, קריסטיאני

השתתפו מצידם: קריסטיאני סמנכ"ל מז"ת, BUCHAUER MAULTASCHL, והמהנדס REINHARD WEISS האחראי בצד האוסטרי על החלק הטכני של סמינר המים.

מצידנו: אברהם כץ-עוז, שמואל קנטור וצבי פאר מהשגרירות.

א. קריסטיאני מסר שקבלו דווח מעמאן לפיו אפשרי שתהיה בעיה עם הפלס' בסמינר. הוא מעוניין שתהיה משלחת ירדנית-פלס' כבקבוצת העבודה.

הוא חושש שלא יוכלו לקיים את הסמינר במועד שנקבע ואף שוחח על כך עם הסמנכ"ל הדס שביקר בווינה כמה ימים קודם לכן. לדבריו, קיבל הסכמתו העקרונית לדחיה. הוא מנה הסיבות לכך ועיקרן מעורבותו האישית ברבצ"ד שתחייב היעדרותו מוינה במועדי המפגשים של קבוצות העבודה, חג השבועות וחג אוסטרי וכן ביקור של שה"ח מצרים בווינה. אשר על כן, הוצע לקיים את הסמינר בימים הראשונים של יוני ולא יאוחר מ-3.6.

קריסטיאני התלונן שהם נמצאים תחת פיקוח צמוד של האמריקאים, כפי שנמצא התהליך הרבצ"ד כולו. האוסטרים צריכים זמן כדי להיערך לסמינר והוא ביקש את עזרתנו.

ב. כץ-עוז הבהיר שאנו רואים את הסמינר כנפרד ממפגש קבוצת העבודה והוא נועד לעסוק בנושא: טכנולוגיות מים באיזורי מדבר ואיזורים צחיחים למחצה. זהו פרוייקט של האוסטרים והם האחראים הבלעדיים לו. נמסר לנו שהוצעו קרוב ל-50 נושאים. לדעתנו, עליהם לבקש את הצדדים לציין מהם הנושאים המועדפים עליהם ובהתאם לכך לקבוע 6-7 נושאים לסמינר. (קבלנו את רשימת כל הנושאים שהוצעו, כולל מסמכי הלוואי וההסבר). אנו מוכנים לקבל כל החלטה באשר לבחירת הנושאים. לשאלת קריסטיאני הבהיר כץ-עוז שהוא יכול להבהיר לקיסוטטר שהסמינר הוא פרוייקט בניהול ואחריות אוסטריים. עם זאת הציע להם להסתייע בועדת היגוי משותפת.

כץ-עוז הדגיש החשיבות שבמפגשי נציגים של המדינות המשתתפות במו"מ בפרט והאיזורים בכלל. סמינר וינה יכול לסייע רבות בעניין זה. הוא חזר והדגיש את התנגדותנו להעברת נושאים מג'נבה לסמינר, תוך שהוא מציין שוינה היא עניין ייחודי אותו אנו מבקשים לנצל כערוץ הידברות נוסף עם שכנינו.

ג. וייס הבהיר שהם קבצו את הנושאים השונים באשכולות, ומתכוונים לקיים דיון נפרד בכל אחד מהם - הרצאה ודיון של המשתתפים. הבהרנו שוב העדפתנו בהתמקדות במספר נושאים שכן הדרך המוצעת על ידם אינה מאפשרת התווית תכניות להמשך הפעולה. סוכם שקנטור ילמד הצעתם ובתחילת השבוע הבא יעביר הצעה למיון שונה לפי שישה נושאים מרכזיים. בסמינר יערכו שלוש ישיבות עבודה ובכל ישיבה ידונו בשני נושאים. ישיבת הסיכום תוקדש לדיווחי יושבי ראש הישיבות ולהצעות לגבי המשך הפעילות בכל נושא. סוכם גם שיושבי הראש יהיו מארצות שונות, כולל ישראל (קריסטיאני יתאם זאת מראש כדי למנוע הפתעות במקום).

ד. השיחות במהלך ארוחת הצהריים היוו במידה רבה ליבון נוסף של הסיכומים אליהם הגיעו במהלך ישיבת העבודה. קריסטיאני אמר



שהוא מקבל ההצעה להקים ועדת היגוי. ובתשובה לשאלתו קיבל הסבר על מצב המים בתורכיה ומצרים וְעַל בעיות התפלה בעזה. כמו כן, הוסבר לו שאין לנו כל תכניות לגבי הליטני, אין ולא תהיה כל יזמה ישראלית בהקשר זה. אם משהו יציע להשתמש במערכת המים הישראלית להעברת מי ליטני לירדן ולגדה, נשקול ברצינות את הבקשות. ניתן לסכם את הביקור בוינה כלבבי. קריסטיאני מעוניין להיות מעורב בתהליך והוא שמח להסתייע בביקור לצורך זה.

3. בריסל - נציבות הקהיליה

התקיימו למעשה שני מפגשים. הראשון לדיון במשלחת הסקר של הנציבות להתפלת מים מליחים ברצועת עזה ובהמשכו סקר הנציבות על איכות הסביבה בדרום מזרח אגן הים התיכון. השתתפו מצידם, FALKOWSKY, BURCHARD, HALEY בשלב השני הצטרף גם JESSE. מצידנו: כץ-עוז, גנור, שוקרון, והלוי-גוטשל.

א. התפלת מים מליחים ברצועת עזה

הבענו הערכתנו הרבה לעבודתה של משלחת הסקר ואת תבונתם של חבריה שהשכילו לנווט את עצמם בסביבה הפוליטית המורכבת של רצועת עזה. הצגנו בפניהם את הערותינו לדו"ח כמפורט בסעיף א', 1, (א) דלעיל.

ב. מדברי התשובה ששמענו ניתן היה להבין שלסוגיית המימון של מתקני התפלה למים מליחים היתה השפעה מסוימת על ניסוח המסקנות. להמלצות חד-משמעיות ליישום מידי משמעות אופרטיבית פיונסית, והתקציבים העומדים לרשותם היום עונים על צרכים "שוטפים" - סקרים, סמינרים, סיורים וכיו"ב. בשלב זה, נראה שהמקור למימון פרויקטים מצוי בתקציב הביטחוני של הנציבות.

ג. אשר לנושא הספציפי - הסתייגותנו מניסוח ההתחייחות לתועלת שבהתפלת מים מליחים התקבלה והובטח שהדבר יתוקן במהדורה הסופית. כמו כן, סוכם שייערך מעקב אחר תוצאות הפעלת המתקן הנסיוני בדיר אל-בלח. המסקנות יחייבו את ההתייחסות העתידית לשאלת מחירם של מים מותפלים. אם אכן יתברר שהערכות מומחי המים הישראליים לגבי מחיר ההתפלה בדיר אל-בלח יתאמתו, תהיה התייחסות גם להערכותיהם לגבי מחיר מי-ים מותפלים. לא ניתן היה להגיע לסיכום מחייב יותר נוכח טענתו של פלקובסקי שמדובר בהערכות מומחים שהנוכחים בישיבה אינם נמנים עליהם.

ד. סוגיית ה-AFFORDABILITY נדונה בקצרה. הבהרנו שנבחנו העלות ולא מחיר המים הממשי לצרכן. ציינו שגם היום אין הצרכן משלם את מחיר המים הריאלי ויש פער בין עלותם לעיריות לבין המחיר הנגבה עבורם. הבאנו לדוגמה שמתפ"ש משלם למקורות 52 סנט למ"ק עבור המים שהוא מייבא לרצועה. הדברים התקבלו כפשוטם אך לא נאמר במפורש אם תיכלל בדו"ח התייחסות להפרשי המחירים דלעיל.



סקר אינטגרלי של איכות הסביבה בדרום מזרח אגן הים התיכון

א. כבר בתחילת הדיון קבע פלקובסקי שבעתיד בכוונתם למקד הפעילות בפרוייקטים מעשיים כמו TRAINING PROGRAMS והסתייעות בכוח אדם מקומי לפתרון בעיות איכות הסביבה. עם זאת, נדרשת, בשלב ראשון, משימת זיהוי ואיתור הבעיות העיקריות. הוא הדגיש שחשוב ביותר לא להישאר בשלב הסמינרים אלא לעבור לשלב המעשי.

ב. הבענו שמחתנו על ההסכמה המלאה בינינו בענין זה וציינו החשיבות שיש לתוצאות הנראות לעין בשטח. הדגשנו שלכך משמעות לגבי אוכלוסיות האזור שחשוב להן להכיר ולהעריך שלשום יש פירות ותועלות חיוביים ולא רק היבטים פוליטיים. אנו, כמובן, נהיה מוכנים לשתף פעולה בכל פרויקט שיתרום למטרה זו ולשיפור תנאי הסביבה באזור.

ג. JESSE דיבר על הצורך במציאת דרכים שיבטיחו תיאום טוב יותר בין הנציגים ובין קבוצות העבודה השונות. ככל שנתקדם ביישום פרויקטים יתברר שיש חפיפה בין קבוצות עבודה שונות ובמקביל ישנם פרויקטים שמטבעם שייכים ליותר מקבוצת עבודה אחת. הזכרנו הצעתנו בוועדת ההיגוי להקים מזכירות של התהליך. הצעה זו נדחתה משיקולים שאינם רלבנטיים לבעיה זו. JESSE אמר שישקלו אם להעלותה מחדש.

ד. הצענו לסווג את הפרוייקטים לאיזוריים-חובקים שאותם ניתן יהיה ליישם רק כאשר התהליך המדיני יאפשר זאת, ובמקביל פרויקטים אותם אפשר ליישם בכל איזור בנפרד ומשום כך גם לאלתר. JESSE הגיב שלגבי מספר פרויקטים הקהיליה אימצה כבר גישה זו, ואם יידרש ניתן יהיה להתחיל ביישומם תוך זמן קצר.

מתוכן הדיווח דלעיל משתקפת בבירור האוירה הנעימה שאפיינה את השעות שהוקדשו למפגשים אלה.

ראויים לתשומת לב הדברים ששמענו מנייסקינס לפיהם הוחלט בוועדת התאום של הקהיליה המלווה את תהליך השלום להתמקד בשלוש הקבוצות ה"כלכליות" - פיתוח כלכלי איזורי, מים ואיכות הסביבה. כמובן, הוחלט שהנציבות תהיה הגורם המוביל והמתאם מטעם הקהיליה. אם האוירה שאפיינה את שיחותינו בבריסל מהווה סימן לבאות, נצא נשכרים מהמלצות ועדת התיאום דלעיל.

ב ב ר כ ה,

אמס אנ'ר

עמוס גנור

העתק: אברהם כץ-עוז
סמוכ"ל הסברה
סמוכ"ל ארב"ל
סמוכ"ל אירופה
סמוכ"ל כלכלית
מנהל מצפ"א

אאא, חוזם: 24423
אל: רהמש/841
מ-: וינה, נר: 160, תא: 170393, זח: 0821, דח: מ, סג: שמ,
בבב
שמור/מידי

אל: עמוס גנור - סמנכל תחליך השלום
דע: לש' שהח
לש' ס/שהח
סמנכל אירופה
מנהל אירופה 1
ממד
מאת: שג' וינה

הנדון: סמינר המים בוינה - ביקור כץ-עוז.

1. ב-16.3 הגיע אברהם כץ-עוז למספר שעות לוינה. נערכה פגישה בת שעה וחצי עם הצד האוסטרי וא'צ. נכחו מצידם כריסטיאני סמנכל מז'ת, ו-MAULTASCHL BUCHAUER ממשחה והמהנדס REINHARD WEISS האחראי בצד האוסטרי על החלק הטכני של סמינר המים. מצידנו אברהם כץ-עוז, שמואל קנטור והח'מ.

2. כריסטיאני סיפר שקיסטוור יעבור בוינה ביום א' 21.3 למספר שעות בדרכו לבריסל. כריסטיאני לא יהיה אך שאר הנוכחים בפגישה עמנו יפגשו בקיסטוור. האוסטרים מעונינים כמובן שכל הצדדים יטלו חלק בסמינר בוינה. כריסטיאני קיבל מברק משגרירותם בעמאן שיתכן ותהיה בעיה עם משלחת ירדנית פלשתינאית. כריסטיאני סיפר שבפגישה עם המנכל הדס העלו את נושא תאריך הסמינר והסבירו את עמדתם בנושא. לדבריו בתחילת מאי יש להם אירוע מקביל - קבוצת העבודה הכלכלית ברומא ואח'כ ביקור שה'ח מצרים עמרו מוסא בוינה. הם סבורים שמפגש בוינה מיד לאחר ג'נבה לא יתן פסק זמן פסיכולוגי ואירגוני מספיק ויהפוך את וינה למעשה להמשך של ג'נבה, כאשר המטרה שסמינר וינה עומד בפני עצמו עם נושאים יחודיים שלו. התהליך מפותח ע'י האמריקאים בקפדנות יתרה והם זקוקים לזמן כדי להתארגן.
הציעו 25/5 אך זהו חג השבועות ועל כן מציעים את תחילת יוני 2-4/6 או 7-9/6.

3. כץ-עוז הדגיש שמטרת הסמינר איננה רק מקצועית אלא גם מדינית ובכל קבוצות העבודה צריכים לשבת הצדדים בסכסוך ובנוסף להם נציגים אחרים. סמינר וינה איננו המשך של קבוצת העבודה. נמסר לנו שיש 57 נושאים, אנו מציעים שיבחרו 5-7 נושאים ושתהיה ועדת היגוי לסמינר וינה שבתאום עם הפלשתינאים, הערבים ואיתנו תקבע את הנושאים. חשוב לא לדחות את הסמינר

מכיון שכאשר התהליך עצמו מתנהל בעצלותיים יש חשיבות גדולה יותר לקיים את הפעילות מסביב גם על מנת שתתקיים פעילות וגם על מנת לתת מומנטום לתהליך עצמו. לוח הזמנים שלנו - סוף אפריל - גנבה, תחילת יולי - סין וסמינר וינה לפני סוף מאי או במועדו. לגבי מבנה ותוכן חשוב שבכל קבוצה יהיו ישראלים פלשתינאים וערבים. חשוב לא להעביר נושאים מגנבה לוינה. מבקשים לנצל את האוסטרים כערוץ הידברות ומגעים נוסף ולא משותף ובזה חשיבות סמינר וינה. ניענה ברצון למפגש מוקדם. נענה ברצון להעביר את סדר העדיפויות שלנו לגבי הנושאים ומוכנים לקבל את סדר העדיפויות של הפלשתינאים (למרות שהנושאים פשטניים במידת מה) וסדר העדיפויות של הצדדים האחרים.

4. מהנדס המים וויס בהתייחס לצד האירגוני - מקצועי - שהם קיבצו את הנושאים לקבוצות נושאים, רוצים לקיים קבוצות עבודה בכל אחד מקבוצת הנושאים בשיטה של הרצאה והתייחסות הנוכחים וכך ניתן יהיה לכסות נושאים רבים יותר. מסרו בידנו את רשימת הנושאים שקיבלו מן הפלשתינאים ומן הירדנים ותכנית טנטטיבית. (ישוגר בדיפ' בנפרד).

5. שמואל קנטור - ילמד את ההצעה האוסטרית, חסרה אפשרות סיכום של נושאים שיתנו קו מנחה להמשך פעילות. נתנה כדוגמא הצעה לחקלאות מדברית עם יתרונות כמו אפשרות פעולה נפרדת בכל מדינה. הקמת מתקנים נסיוניים, הדרכה והוצע לחלק בדרך שונה את הנושאים. ההצעה התקבלה ע"י וויס וסוכם שקנטור יעמוד עימו בקשר ישיר בשבוע הבא, נעביר חומר על 6 נושאים כאשר בכל ישיבה ידונו שני נושאים, לכל נושא יו"ר מארץ אחרת ובסיכום דיווח של יו"רים לגבי המסקנות והמשך הפעולות המוצעות. יומלץ גם על יו"רים ישראלים וההצעה תועבר ע"י האוסטרים לפלשתינאים כדי להגיע להסכמה.

6. כץ-עוז דחק בכריסטיאני לקבל החלטות. אין הכרח שהמודל יהיה אוז פטיש+קונצנזוס אלא יור' פשוט ורגיל, כריסטיאני ביקש הסכמתנו למסור לקיסוטר שבסמינר וינה הם קובעים את הנושאים וזוהי הצגה אוסטרית - כץ-עוז השיב באופן חיובי.

7. סיכום - למעט בנושא התאריכים כריסטיאני הסכים לכל אורך הדרך לדברי כץ-עוז לגבי האופן בו אנו רואים את סמינר וינה. בנושא מועד הסמינר דבק כריסטיאני בעמדתם שלא ניתן יהיה לקיימו לפני תחילת יוני ולמרות שלא נאמר יכול היה להבין שעמדתם בנושא זה תתקבל, יש לחזור לנושא בהיבט הטכני (קנטור - וויס) קיסוטר ומשרד החוץ ישירות. נראה שבנושא התכנים המקצועיים ומבנה הסמינר האוסטרים פתוחים להצעות שלנו ובקיאותם אינה רבה בצד הטכני. בארוחת הצהרים התעניין כריסטיאני בבעיות המים במז'ל וכץ עוז השיב. האוירה היתה טובה וכריסטיאני גילה רצון להיות מעורב ועוינות מסוימת לתפקיד שממלאים האמריקאים.

תפוצה: שהח, סשהח, @רהמ), @שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,
גנור, @ר'אגת), @רם), @אמן), ממד, סביר,
איר1, מצפא, סמנכלמזת, סי יבל, משפט, @ראשהממשלה)

סססס

אאא, חוזם: 25290

אל: רהמש/861

מ-: המשרד, תא: 170393, חז: 1536, דח: ר, סג: שמ,

בבב

545651

שמור/רגיל

אל: נאו'ם - אהרון יעקב

דע: ארב'ל 2

הנדון: פניה לבנונית לאו'ם בסוגיית מי הליטאני

1. להלן מסימז'ת (16):

ממשלת לבנון ביקשה מנציגה באו'ם לקיים מגעים עם המנגנונים המוסמכים באו'ם כדי לשגר משלחת בדיקה לאזור גשר אלח'רדלי כדי לבדוק את אמיתות המידע על הכנות ישראליות להשתלט על מי נהר הליטאני. באגרת לפרלמנט, בתשובה לשאילתא בנושא זה, הדגישה הממשלה הלבנונית שנושא המים הוא חשוב במיוחד.

באגרת נאמר עוד כי כל הנסיונות שנעשו לחשיפת האמת במהלכים הישראליים בכל הקשור להשתלטות על מי הליטאני לא זכו להצלחה, בשל העובדה שאזור גשר אלח'רדלי נמצא בתוך רצועת הגבול, מצב המקשה את הפיקוח עליו ע'י השלטונות הלבנוניים, דבר שהניע את הממשלה להיעזר בשעת הצורך בשרותי האו'ם מתוך דאגה לאוצרות המים של לבנון.

2. להלן התייחסות שה'ח הלבנוני בויז כפי שצוטט ע'י אלנדאא' (13):

שה'ח, פארס בויז, אמר בפגישה פרטית באמצעות ערוצים דיפלומטים ורשמיים שהוא מבקש מיוניפיל וממנגנוני הבטחון הרשמיים לבדוק את הסוגיה שישראל גונבת את מי הליטאני מאזור אלח'רדלי. בויז אמר שבדו'ח שהגיע אליו מרשויות ומנגנונים אלו נאמר כי לא הוכח שבוצעה גניבה זו וזאת בשעה שציר הפרלמנט נג'אח וכים קרא להתמודד עם תופעת גניבת מימי הליטאני בידי ישראל.

3. נודה על כל מידע בנושא.

עד כאן.

17 במרץ 1993

תפוצה: שהח, סשהח, @רהמ), @שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,
גנור, @ר'אגת), @רם), @אמן), ממד, בייך,
ארבל2, מזת1, רביב, הסברה, סי יבל, @ראשהממשלה)

סססס

אאא, חוזם: 25917

אל: רהמש/899

מ-: בריסל, נר: 300, תא: 170393, זח: 2014, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל: סגן שה"ח, מנכ"ל

דע: סמנכ"ל אירופה, שטיין/ווישינגטון

מאת: סמנכ"ל תהליך שלום, בריסל

הנדון: דו"ח הנציבות להתפלת מים מליחים בעזה-תגובת הפלשתינאים

1. בשיחה טלפונית מווישינגטון ספר קיסווטר כי קבל את תגובת הפלשתינאים לדו"ח ומסר התייחסותם לשניים מבין נושאי הדו"ח כדלהלן:

א. פתרונות לטווח ארוך (סעיף 3.2 של דו"ח הנציבות): הפלשתינאים גורסים שלפני בחינה כלשהי של נושא זה, יש לבדוק את הדרכים להעביר לעזה את עודפי המים הקיימים בגדה שכן הגדה ועזה משתייכות ליחידה מדינית אחת.

ב. תכניות ל WATER CONSERVATION (סעיף 3.3 מדו"ח הנציבות): ניתן יהיה ליישם את המלצות הדו"ח רק אם וכאשר תוקם רשות מים פלשתינאית עצמאית.

2. לדברי קיסווטר במסמך הסתייגויות נוספות בעיקר מהיבטים פוליטיים. לבקשתי להעביר אלינו את המסמך בפאקס השיב שישקול ויודיעני. מכל מקום ידאג שנקבלו מנציבות הקהיליה.

גנור

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,

גנור, @ (ר'אגת), @ (רם), @ (אמן), ממד, סביר,

אירופה, מצפא, ערן, מזתים, סיבל, @ (מתאמשטחים),

@ (עמית475), @ (ראשהממשלה)

סססס

אאא, חוזם: 11278

אל: רהמש/368

מ-: המשרד, תא: 080393, זח: 1617, דח: ב, סג: שמ,

בבב

534658

שמור/בהול לבוקר

101.02

אל: וושינגטון/שטיין

מאת: סמנכ"ל תהליך השלום

הנדון: פגישה עם קיסוטר

להלן הנושאים שברצוננו להעלות במהלך הפגישה עם קיסוטר:

1. הערות והשגות לגבי טיוטת סקר הנציבות בנושא 'PROSPECTS FOR BRACKISH WATER DESALINATION IN GAZA'.
2. הרחבת המלצות משלחת הסקר המופיעות בסעיף 3.3 של טיוטת הסקר, כך שניתן יהיה להגישן כהמלצות לפרוייקטים במפגש ג'נבה.
3. נביא עימנו את ה-CASE STUDY אותו אנו אמורים להציג בג'נבה, והצעות לפרוייקטים במסגרת ק'ע וסמינר וינה. כל הצעה מלווה בנייר הסבר שהוכן ע"י מומחים מהתחום המקצועי. רשימת הנושאים מועברת בנפרד, בגלוי.
4. נשאף להגיע לתאום והבנה באשר לנושאים שעל סדר היום הנגררים מאז מפגש וושינגטון.

גנור

8 במרץ 1993

תפוצה: שדח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, מצפא, גנור

סססס

אאא, חוזם: 11314

אל: רהמש/ 369

מ-: המשרד, תא: 080393, זח: 1647, דח: ב, סג: בל,

בבב

534585

בלמ'ס/בהול לבוקר

101.02

אל: שטיין/ושינגטון

מאת: לשכת סמנכ"ל תהליך השלום

הנדון: פגישה עם קיסווטר - נושאים לפרוייקטים

1. בהמשך למברקנו בנושא הנדון מהיום, להלן רשימת הנושאים לפרוייקטים.

פרוייקטים במסגרת קבוצת העבודה למים :

א. POSSIBILITIES FOR REGIONAL COOPERATION IN WEATHER RADARS

ב. POSSIBILITIES FOR REGIONAL COOPERATION IN RAIN ENHANCEMENT

ג. WASTEWATER TREATMENT, RECLAMATION AND REUSE

ד. EVAPORATION FROM LAKES AND RESERVOIRS - ASSESSMENT AND ABATEMENT

פרוייקטים עבור סמינר וינה

א. ALGAL AGROBIOTECHNOLOGY: A NEW BIOTECHNOLOGY FOR PRODUCTION OF FEED AND FOOD IN ARID ZONES

ב. USING SHALLOW GROUND WATER

ג. MOLECULAR GENETIC APPROACH TO AGRICULTURE IN THE DESERT

ד. VEGETAL AND LIVESTOCK PRODUCTION IN DESERTS USING RUN OFF WATER

ה. WATER SAVING DEVICES FOR DOMESTIC WATER SUPPLY

ו. AGRICULTURE METHODES FOR WATER SAVING

עמירם מגיד

8 במרץ 1993

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, מצפא, גנור

סססס

אאאא, חוזם: 9176

אל: רהמש/306

מ-: קהיר, נר: 81, תא: 040393, זח: 1400, דח: ר, סג: בל,

בבבב

בלמס/רגיל

אל: ערב 1, גורן

דע: מצרים

מאת: קהיר

הנדון: תזכיר הלע'ר על תכנית ישראלית להשתלט על המים. (לשל ערב 1, 62 מ-
(3.2

ב'אלמצור' (5) ועדת מקורות המים של הלע'ר דנה השבוע בתזכיר אודות האספקטים המדיניים והחוקים של בעית המים בעולם הערבי. התזכיר יוגש למועצת הלע'ר שתתכנס בדרג שה'ח ב-18 באפריל. התזכיר קובע שהאזור יעמוד בסוף העשור הנוכחי בפני גרעון מים והדבר מחייב קביעת תוכנית פעולה ערבית לאומית ואזורית. מתייחס לפעולות ישראל וטורקיה. מזכיר הנסיונות 'הציוניים' להשתלט על מקורות המים הערביים והאיום שהם מהווים על מרכיבי הבטחון הלאומי הערבי. ישראל מנסה לפתור את בעית צרכי המים של המהגרים היהודים הבאים אליה. לשם כך השתלטה על כמויות מים גדולות בנהרות הירדן והירמוך ובליטני בדרום לבנון. במסגרת המבצע הישראלי להשתלט על המים הערביים, היא הצליחה להכשיל את תכנית האיחוד הסורי ירדני ע'י השפעתה בבנק העולמי. המחקר הראה ישראל מקבלת 67 אחוז מצריכת המים שלה ממקורות מים באדמות הערביות שכבשה ב-67'. המומחים הצביעו על כך שלשארית ישראל יש מטרה אסטרטגית והיא להביא לחלוקת מים עם הסורים והלבנונים בהסכמים רשמיים. אם המו'מ על כך לא יצלח, זו תהיה הסיבה למלחמה הבאה. האמריקאים תומכים בעמדה הישראלית בעניין המים, הממשל הקודם ניסה לקשור בנית אמון בין הצדדים בצעדים טכניים בעניין המים. התזכיר קובע חשיבות קיום עמדה ערבית מאוחדת ואי הסכמה לכל שתף אזורי עם ישראל בנושא המים לפני שיגיעו לפתרון צודק של הבעיה הפלסטינית, כל שת'פ כזה צריך להיות תחת פיקוח האו'מ.

גבע

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,
גנור, @ (ר'אגת), @ (רם), @ (אמן), ממד, סמנכלמזת,
מצרים, סייבל, רביב, מעת, הסברה

סססס

גגג
זבזב 04(00037)00037 18:59 ממ 11 משהח מוסד החצב
מאת: גוני (02989)02989
מגבל
041848 041848
זמח-041859
סכסכס

הופצ על ידי: 8162 - רמ"ד דיווח

אל:
משרד החוצ - (ט"פ)
8162 - (ט"פ)
מאת: חצב
מוגבל
תז"ק: 04/03/93 00:00
מקור: אלראי (ירדן)
מ"ד: 04/03/93/836/6169

זמן חבור: 04/03/93 18:20
שם המוסר: חצב-דיווח

מל"מ: ירדן עתונות ח-ינפל מימ סכרימ פרויקטימ תשתית
הנדון: ממשתל ירדן החליטה להחל בהקמת סכר אלכראמה ב-15/4.
טלטלט

שר המימ, סמיר קעואר, הודיע שהממשלה החליטה לבצע את פרויקט סכר אלכראמה,
שיאגור

עודפי מימ בחורפ ויסייע בהשקיימת של 40 אלפ דונמימ בעמק הירדן הדרומי.
קעואר אמר

לעתונ "אלראי" שהקמת הסכר שעלותו מוערכת ב-62 מליונ דינארימ, תחל
ב-15/4 לאחר

שהושלמו התיכנונים ובדיקת התועלת הכלכלית והטכנית של הסכר. הוא ציינ,
שמטרת

הפרוייקט היא להקים סכר על ואדי אלמלאחה שממערב לעיירה כראמה. הסכר
יאגור את עודפי

המימ בחורפ בתעלת המלכ עבד אלה, בואדיות הדרומיים ובנהר אלדוקאא,
שישמשו להשקיימת

אדמות בעמק הירדן הדרומי.

לדבריו הפרוייקט כולל את הקמתם של סכר עפר, שגובהו 45 מטרים וקיבולתו
55

מליונ"מ"ק, של קו כפול להובלת מימ ותחנת שאיבה. קעואר ציינ, שמטכ ביצוע
הפרוייקט

מוערב בשלוש וחצי שנים. כמו כן אמר שמשרד המימ בודק בימימ אלה אפשרות
להקים מס'

סכרימ ברחבי ירדן.

מקור ב' - סיצ מר"ע 041157

שר המימ וההשקיה סמיר קעואר מסר ב-4/3 כי משרדו שוקל בניית סכר חדש בעל
קיבולת של

3.5 מליונ מטר מעוקב והגדלת הקיבולת של סכר שלישי של 3.5 מ', מעוקבימ.
השר הוסיפ

כי תכנית לשיקומ רשת המימ של ר"ע תבוצע במהלכ השליש הראשונ של השנה

בעלות

של קרוב ל-36 מליון דולר.

תכנית זו אמורה לאפשר לחסוכ קרוב ל-22 מליון מ' מעוקבים מימ בטנה, ולהוזיל בקרוב

ל-10.5 דולר את עלות התפעול.

עפ"י דו"ח של המשך, צריכת המים הכללית של ירדן ב-1991 הגיעה לקרוב ל-833 מליון

מ' מעוקבים שמתוכם 178 לצריכה פרטית ו-613 לחקלאות.

הדו"ח מוסיף כי צריכה שנתית זו מורה על גידול של 96 מאחוזים עד לשנת 2005 כלומר

לקרוב ל-1,638 מליארד מ' מעוקבים, שמתוכם 426 מליון לצריכה פרטית, 124 לתעשייה

ו-1088 לחקלאות. הממוצע השנתי לצריכת מימ לטימוש פרטי הגיע ל-45 מ' מעוקבים לאדם.

אריאל/אפרת/אריאל+נעמי

גגג

בעיתונות, מושכת ישראל את מי הליטאני, לאחר שעשתה ככ ביחס למי החצבאני

ואלוזאני, וכנ למי הבאניאס הסורים מאז 1967. ההשתלטות הציונית על מי

הליטאני היתה ההישג החשוב ביותר שלה מפלישת 1982.

שאיפות המימ של ישראל מאדמת פלסטינ הנ שאיפות הטטוריות.

כבר ב-1919 כתב חיימ וייצמן לראש ממשלת בריטניה כי הציונים לא יסכימו

בשום אופן להסכם סייקס-פיקו אפילו כבסיס למו"מ, משום שהוא מנתק את

המולדת הלאומית היהודית ממקורות הליטאני והירדן.

הוא הפנה את תשומת לבו לכך שמומחים שבדקו את אפשרויותיה הכלכליות של

פלסטינ קבעו שגבולה הצפוני של פלסטינ צריך לכלול את עמק הליטאני.

בתזכיר לוועידת השלום ב-1919 קבעו הציונים כי אינ מנוס מלכלול את מי

הליטאני, מי הירדן ומורדות החרמון בגבולות פלסטינ.

אח"כ מפרט אלג'מאלי את תוכנית לורד מלס משנת 1944, שבאה בעקבות בקשת

הסוכנות היהודית במטרה לבדוק אפשרות יישוב ארבעה מליונ יהודים בפלסטינ.

גם תוכנית זו מצביעה על ההכרח לכלול את מקורות הירדן, החצבאני והבאניאס

למטרת השקיה והפקת חשמל. אחריה באה תכנית ג'ונסטון (שהיה שליחו האישי של

הנשיא אייזנהאואר) שקבעה חלוקת 68 אחוז ממי הידמוכ לירדן ולסוריה ו-32

אחוז לישראל. תכנית ג'ונסטון כוללת גם את 'תעלת הימים' מהימ התיכון

לימ המלח, להפקת חשמל ולהשלמת מי ימ המלח שיילקחו מירדן לצורך השקיית

בקעת הירדן. לאחר שישראל דחתה את תוכנית ג'ונסטון באה תוכנית קוטון משנת

1954 שהיא הגדועה ביותר מבחינת לבנון, שכן היא שוללת את דרום לבנון ממימ

לחלוטין. התוכנית מעניקה לישראל 55 אחוז ממי הליטאני והירדן, הרבה מעל

לצרכיה. לבנון, מצדה, תכננה ב-1952 תוכניות בתחומ ההשקיה והפקת חשמל,

במטרה לשלול את טענת ישראל כי מי הליטאני נשפכים לשוא אל הימ, אך

תוכניות אלה נותרו, משום מה, על הניר בלבד.

ממשיכ אלג'מאלי: 'לאחרונה נתבהרה התמונה יותר. הבנק הבינ"ל הסכים

בשעתו לממן את הפרוייקט הלבנוני, והציע לפתוח בפרוייקט הפקת החשמל ואח"כ

ההשקיה. אולם כאשר נגשו לדבר על ביצוע הפרוייקט בפועל, נתגלו לפתע

עיכובים בלתי מוסברים, שנתגלו לבסוף ככאלה שישראל עומדת מאחוריהם.

בסופו של דבר בוצע חלק התוכנית הנוגע להפקת חשמל. היה זה בשנות ה-60.

בפסגה הראשונה של מנהיגי ערב (1964) הוחלט לתמוכ בלבנון צבאית וכספית

נגד ישראל, אם זו האחרונה תנסה למוע מלבנון ניצול מימיה.

המטרה העיקרית היו אלוזאני והחצבאני. מקורותיו של הראשון

נמצאים 5 ק"מ מגבול ישראל ומהווים מטרה ישראלית מתמדת, והשני

נמנה על-ידי ה-העיקריים של הירדן.

שני הנהרות הללו מספקים לישראל 144 מליון מטרים מעוקבים בשנה, לעומת 13 מליון בלבד לבנון.

בסופו של דבר התחילה לבנון בפעולות להטיית מי אלוזאני. ישראל הזהירה, לבנון התעקשה להמשיך, וישראל תקפה והשמירה את המחקנים, בהמשיכה לנצל את מי אלוזאני והחצבאני, כשהיא מחכה להזדמנות מתאימה לשלוח ידה גם למי הליטאני.

וזאת מה שישראל עושה כיום באמצעות מנהרה באורך 17 ק"מ מהליטאני אל עומק פלסטינ הכבושה'.

ק.דווח: יורמ
מדפיסה: יפעת 1750
הגהה: יורמ
מעבירה: דנית

גגג

בעיתונות, מושכת ישראל את מי הליטאני, לאחר שעשתה ככ ביחס למי החצבאני

2.2) 24 17

התזכיר מבליט את הנסיונות הציוניים להשתלט על מקורות המים הערביים ואיומה על יסודות הבטחון הלאומי הערבי, ואת הנסיונות התורכיים להשתלט על מי הפרת והחידקל.

כ"כ נאמר בתזכיר, כי 67 אחוזים מהמיים הדרושים לישראל, נשדדים מהאדמות הערביות שנכבשו בשנת 67'.

35 אחוז ממי הגדמ'ע, 22 אחוז מהגולן ו-10 אחוז מדר'ל. המומחים ציינו, כי לישראל יש מטרה אסטרטגית לעתיד, המבוצעת בשלבים והיא כוללת-חלוקת המים עם סוריה ולבנון באמצעות הסכמים רשמיים, לאחר שהיטתה את מי נהר הירדן. אם המו'מ לא יצליח, תהיה בעית המיים עילא למלחמה חמישית. התזכיר קרא לגבש עמדה ערבית מאוחדת בעניין בעית המיים ולא להסכים לשת'פ איזורי עם ישראל בעניין זה, לפני שיושג פתרון צודק לבעיה הפלס'. כל שת'פ איזורי בשאלת המיים חייב להעשות בפיקוח האו'מ ע'מ להבטיח חלוקה צודקת של המים.

ישראל צריכה לספק מימ לעולים החדשים ולכן היא השתלטה על כמויות גדולות של מי הירדן, הירמוכ והליטני. ע'פ הערכות ישראליות, תגיע ישראל בשנת 2000 למחסור של 800 מליון מ'ק בשנה.

עד כה ישראל השתלטה על 1.3 מליארד מ'ק מימ ערביים, בנוסף לניצול 230 מליון מ'ק מנהר אלעוג'א הירדני ו-200 מליון מ'ק ממי התהומ ברצועת עזה. היא גוזלת 660 מליון מ'ק ממרומי נהר הירדן ואוגרת מימ חשוב, משום שנהר הירמוכ נובע מסוריה. ישראל כבשה 6 ק'מ מנהר זה והשתלטה על כ-100 מליון מ'ק בשנה.

ישראל אפ הצליחה להכשיל את פרוייקט 'אלוחדה' הסורי-ירדני בזכות השפעתה בבנק הבינ'ל.

התזכיר מצביע על מקור נוסף המאיים על המימ והיא תורכיה. פרוייקט דרום מזרח אנטוליה 'ג'אב' מסכן את סוריה ועראק. מדובר ב-13 פרוייקטים להשקיה ויצור חשמל ע'י הקמת 21 סכרים, מהם 17 על הפרת ו-4 על החידקל, וכנ הקמת 17 תחנות כח חשמליות על שני הנהרות ויובליהם, בנוסף לאספקת מימ להשקיית איזורי הדרום שהנ חמישית משטח האדמות החלקאיות הקיימות כיום בתורכיה.

התזכיר קורא לאשרר הסכמ בינ'ל לחלוקת המימ בין 3 המדינות. עמדת תורכיה בנושא מימ עלולה להיות גורמ לחצ בכל הסדר איזורי לסכסוכ הערבי-ישראל. זוהי המשמעות המדינית והכלכלית של פרוייקט 'צינורות השלום', שעלותו 20 מליארד דולר והמימון שלו בא ממקורות ערביים.

כ"כ מדגיש התזכיר, כי על סוריה ועראק לאשרר הסכמ לחלוקת מי הנהר בינהן, וקורא לערבים ללחוצ בכוון זה.

זבזבז 00001(00001)16 00:03 ממ 11 מנמת משהח חבצל מוסד
מאת: החצב 02425(02425)
מגבל
151753 151753
זמח=160003
סכסכס

מגבל

דחיפות:מייד

מאת:החצב

מז:150393/836/2425/4

מס' נר:2425

מקור:אלאסואק (ירדן)

תז'ק:0303930000

מל'מ: ירדן מכרזים סכרימ ח-ינפל עתונות

הנדונ:ירדן/פרטימ על סכר אלכראמה, שלמכרז שלו ניגשו 23 חברות עולמיות.

טלטלטלטלטלט

מחלקת המכרזים של המשרד לעבודות ציבוריות מסר כי הושלמו כל הבדיקות והפרטימ הטכניים הקשורים להקמת סכר אלכראמה, וכי 23 חברות עולמיות ניגשו למכרז.

כמו כן נחתם הסכם מימון עם הקרן הערבית לפיתוח כלכלי וחברתי בסכום של 15 מליון דינאר כוייתי, דהיינו 34.5 מליון דינאר ירדני. עלות הפרוייקט כולו תגיע ל-62.2 מליון דינאר ירדני.

מקור במשרד לעבודות ציבוריות אמר כי מדובר בהקמת סכר של סוללות אבנים בגובה 45 מטר ובאורך 2 ק"מ, בעל קיבולת של 55 מליון מטר מעוקב, ובעבודות עפר בהיקף של 10 מליון מטר מעוקב.

שטח האגם במפלסו הרגיל יהיה 4 קמ"ר.

כמו כן יוקם מאגר למי-גאות בעל יכולת ניקוז של 25 ממ"ק בשניה, מיגדל למשיכת מימ באגם, סוללת עפר בצד הימני של האגם בגובה 3 מטרים, קו מימ כפול מתעלת המלכ עבדאללה אל הסכר ובכיוון ההפוך בקוטר של 1200 מ"מ ובאורך 3.8 ק"מ, ותחנה לפתח מימ מהסכר אל תעלת המלכ עבדאללה בעל

פוטנציאל הזרמה של 4 ממ"ק בשניה.

ק.דווח:יורמ
מדפיסה:זיק
הגהה:עו'י
מעבירה:ורד

גגגג

(הצגה)
2-4
14/11
העין

ז'בז'ב 15(00141)00141 15:06 ממ 11 מנמת משהח חבצל מוסר
מאת: החצב 02378(02378)
מגבל
151320 151320
זמח-151506
סכטכט

מגבל

דחיפות:מייד

מאת:החצב

מד:150393/836/2378/3

מס' נר:2378

מקור:אלדסטר (ידדנ)

תז'ק:1203930000

מל'מ:ירדנ עתונות ח-ינפל סכרימ תטתית גיאולוגיה

הנדונ:ירדנ/ מומחה ירדני מזהיר מפני הקמת סכר אלכראמה בנימוק, שהאתר אינו מתאימ מבחינה גיאולוגית.

טלטלטלטלטלט

ד' עזמ אלחמוד, שהוא מדצה באוניברסיטה למדעים וטכנולוגיה, אמר שמחקר שביצע באשר לגיאולוגיה של האזור שבו אמור לקום סכר אלכראמה הביא אותו למסקנה שיסודות הסכר אינם בטוחים ואינם מסוגלים לעמוד בפני רעידת אדמה. הוא הוסיף ואמר שחלקו הימני של הסכר שהקמתו אמורה להתחיל באפריל נמצא מעל העבר הסורי-אפריקאי הראשי. במיקרה ותרחש רעידת אדמה הוא עשוי להביא להוצרות בקיעים בגופ הסכר שיאיימו על שלמותו. לדעתו של המומחה משמעות הדבר היא שהסכר לא עומד בקרטיונים בטיחותיים והאתר שעליו הוא אמור לקום אינו מתאימ מבחינה גיאולוגית.

ד' אלחמוד הוסיף גם שישנו גורמ חשוב נוסף והוא מליחותמ הגבוהה של המים, שיאגרו באגמ הסכר ושלא יאפשרו שימוש לצרכי חקלאות.מצב זה הוא אפשרי על פי דו'חות של החברה המתכננת ומחקרימ של חוקרימ באוניברסיטאות בירדנ. אלחמוד הצביע על כך שהחברה הבריטית שתכננה את הסכר עשתה זאת בלא להוועצ בגיאולוגימ ומהנדסימ ירדנימ. לדבריו החברה לא שללה באופן מוחלט את הסכנות שנשקפות לסכר והדו'חות שהגישה בנושא המצב הסיסמי באזור הקמת הסכר לא הסתמכו על מידע המצוי במרכז הסיסמוגרפי הירדני.

כמו כן הצביע על קיומו של חול מתפורר בסיסו של הסכר. דבר זה בצירוף הפוטנציאל הסיסמי הגבוה של האזור גורמ לכך שתוצר אפשרות להופעת הידרוליזה שתגרומ להחלשות יסודות הסכר.

הוא הוסיף שרוב מימי הסכר יגיעו מתעלת המלכ עבד אללה מקורמ הוא באגן הידמוכ. מימ אלה ניתנ לאגור בסכרימ שיוקמו באזורימ אחרימ המתאימימ יותר מבחינה גיאולוגית.

אלחמוד הדגיש כי הקמת הסכר היא טעות שיש למנוע את ביצועה.

אאא, חוזם: 34065

אל: רהמש/1481

מ-: ברסל, נר: 2044, תא: 240293, זח: 1800, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: סמנכ'ל תהליך השלום

דע: סמנכ'ל כלכלה - אירופה 3

מאת : ס/ראש המשלחת שליד הקהיליה

הנדון : שיחות רבצ'ד ק.ע. בנושא מים .

שוחחתי עם GERAY ב-DG XVII (אנרגיה) שמשתתף בדיוני ה-TASK .FORCE של הנציבות לשיחות הרב צדדיות . נכח ד. הלוי - גוטשל . השיחה הייתה גלויה וידידותית .

1. סיפר שלפני תפקידו הנוכחי היה בקבוצת יועצים של הנשיא דלור שהפכה עם הזמן לתא החיזוי (CELLULE DE PROSPECTIVE) . מלחמת המפרץ האיצה את הטיפול שהחלו בו גם קודם לכן, בדרכים אפשריות להתגבר על בעית המים במז'ת. הנשיא דלור התכוון להציג מחשבות ראשוניות בפסגה בלוקסמבורג ביוני 1991 אך התעוררה אז בעית הקורדים שהעסיקה את הפסגה. היה במסגרת הטיפול הנ'ל שהועלתה המחשבה של שוק משותף למים ולאנרגיה, מחשבה זו הועלתה בכינוס הראשון של ק.ע. הנ'ל בוינה ודלורס כלל אותה בנאומו בפני הפא'ר בעקבות שיחתו עם שה'ח פרס .

שאלתי אם קיבלו תגובה כלשהי בנדון, אמר שאנו היחידים שמתעניינים אצלו בענין זה . הודה מיזמתו שמדובר בתרגיל אקדמי בשלב זה למטרת השיחות הרבצ'ד ולא בדברים קונקרטיים מידיים .

2. אמר ביוזמתו שבמסגרת מחשבות הנ'ל התייחסו להטית מי הליטני למקורות הירדן. התייחסו לנושא מתוך שני שיקולים. עפ'י שיקול אחד צריך להיות פרוייקט אזורי פירוש הדבר שהחיבור בין שני הנהרות יחצה את הגבול בין לבנון לישראל, השיקול השני הוא כלכלי : כמות מינמלית עבור תועלת מירבית .

3. בשולי השיחה :

- לא היה מודע לאפשרות סיור של ברוסה אתו באזור .

- גם לא היה מודע לתיק הצעות פרוייקטים במים ואנרגיה שנשלח לדלור ע'י השר פרס .

- יעריך מאוד אם נוכל למסור לו ביבליוגרפיה בלע'ז שתעזור לו בהעמקת הנושא, הוא מרכיב אותה בקשר עם אוניברסיטאות בארופה .

- הביע הסתייגות מנושא התפלת מים בעזה הנראה לו יקר מדי כנגד פרוייקט של מיחזור מי שופכין, הערתי שפרוייקט כזה ניתן לעשות במישור הביטורלי

(ממקורות הסיוע לשטחים, או מדיניות ים-תיכונית מחודשת) מבלי להמתין
לשלום .
קבענו להתעדכן מדי פעם .
לידיה שוקרון .

תפוצה: שהח, @ (רהמ), סשהח, מנכל, ממנכל, מצפא, גנור, ערן ,
סביר, אירופה, מזח1, ר/מרכז, ממד, @ (רם) ,
@ (אמן) , @ (ראשהממשלה)

סססס

אאאא, חוזם: 19235
אל: רהמש/936
מ-: המשרד, תא: 140293, חז: 1610, דח: מ, סג: שמ,
בבבב
509168
שמור/מידי

101.02

אל: ס/ראש המשלחת ליד הקהיליה

דע: סמנכ'ל כלכלה
סמנכ'ל אירופה

מאת: סמנכ'ל תהליך השלום - אגף כלכלה

הנדון: השיחות הרב-צדדיות
שלך ח/14583

1. מברכים על הרעיון של שיגור משלחת מומחים לאיזור.
2. נשמח לדון עימם על מסלול הנושאים שעל סדר יומה של קבוצת העבודה לפיתוח כלכלי ובמיוחד נושאים עליהם מופקדת הקהיליה כ'רועה'.
3. מאחר שגם BRUSSET צפוי להשתתף במשלחת, נהיה מעוניינים לכלול נושאים מתחום העיסוק של ק'ע למים, ובמיוחד בהצעות השונות ל-WATER MANAGMENT ברצועת עזה, שנכללו בהמלצות משלחת הסקר שביקרה באיזור.
4. רצוי לקבל מהנציבות הצעה למועדים אפשריים לביקור כדי שנוכל לתאם עם הגורמים המתאימים.

גנור
14 בפברואר 1993

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,
גנור, @ (ר'אגת), @ (רם), @ (אמן), ממד, מצפא,
ערן, סביר, אירופה, מזתים, סיבל, רביב, @גל/הסברה

סססס

20/11/2014

המעבר שבו שרוי המזרח התיכון בצל תהליך השלום

היעד של נייר עבודה בתחום המימ יהיה התווית מדיניות בעלת מאפיינים
אסטרטגיים, פוליטיים, מדעיים ומשפטיים כדי להתמודד עם כל הסכמ אפשרי
העשוי להתגבש בוועדת איכות הסביבה במסגרת השיחות הרב-צדדיות. לבנון
מיחסת חשיבות מיוחדת לסוגיה זו עקב חטטה שהחדמה השיחות הרב-צדדיות
תוביל לגיבוש הסכמים שיפגעו במקורות המימ שלה וביחוד נהר הליטני.
לבנון מקווה שתגובת מדיניות ערבית כוללת בתחום המימ כדי לטרפד כל תוכנית
שתשרת את האינטרסים של ישראל ושל מדינות שאינן מקיימות מערכת יחסים
יחודית עם העולם הערבי.

המקורות ציינו כי אופי פעילות הוועדה יהיה טכני אולם מסקנותיה יועברו
למועצת הלע"ר, אשר תדון בהיבטים האחרים של הסוגיה במטרה להתמודד עם
הסכמ כלשהוא שיושג בשיחות הרב צדדיות, אשר יביא לחלוקת מקורות המימ
בעולם הערבי באופן שיפגע באינטרס הלבנוני.

ק.דווח:יהל 1100
מדפיסה:ריקי 1200
הגהה:יהל 1545
מעבירה:אפרת 1550

גגג

אאא, חוזם: 3769

אל: רהמש/179

מ-: המשרד, תא: 030293, זח: 1023, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור / רגיל

496716

אל : וושינגטון

לונדון

קהיר

מאת : מנהלת ערב 1

הנדון : הדו"ח של הלע"ר על השלכות המו"מ על בעית המים

'אלכפאח אלערבי' מסר (1/2) כי בדו"ח מטעם הלע"ר שכותרתו 'ההשלכות הפוליטיות והמשפטיות של בעית המים' הודגש כי מדינות ערב יסרבו לנהל שיחות עם ישראל בנושא המים לפני ביצוע הנסיגה הישראלית הכוללת מהשטחים הכבושים וקבלת הזכויות הלגיטימיות של העם הפלס'. הדו"ח התריע מפני ניהול מו"מ כלשהוא בנושא זה לפני קבלת עקרות הנסיגה. אין פרטים נוספים, לרבות תאריך פרסום הדו"ח.

נודה אם תוכלו להשיג עותק מדו"ח זה.

מנהלת ערב 1

3 בפברואר 1993

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, מצפא, סביר, איר, מזתים, מצרים, סיבל, משפט, רביב, מעת, הסברה, ר/מרכז, ממד, @ (רם), @ (אמן)

סססס

ת: החצב (02085)02085
7777

1772

101809 101809

111119=11/11

סנסנסנס

מגבול

דחיפות: דחופ

זאת: החצב

110293/863/836/2085/9:7)

2085:71 'DA

מקור: אלאפק (יידן)

0302930000: p' ' t

ל"מ :ח-ינפל עתונות ירדנ מימ עמק-הירדנ פרויקטימ סכר

נדון: ירדן/ראיון עם שר המימון וההטקיה ועם מזכ"ל רשות עמק הירדן בנוגע פרויקטים חדשים באזור ולבעית חלוקת מי הירמוק.

לט לט לט לט לט לט לט

הכל ראונו שערכ העיתון עם טר המים וההתקיה, סמיר קעואר ועמ מזכ"ל
ות עמק הירדן (י"סלשת ואדי אלארדני):

האינכם חוטבים טרטות עמק הירדן צריכה לדאוג לעבודה הרוטינית היומית
י עלינו לטבוח מפעולת הפיתוח של החבל ביחוד לאחר שהוברר כי מבינ תושבי
דן תושבי אזור עמק הירדן (אלע'ור) הם העניים יותר במימ?

סמיר קעאור: הטאלה העולה מעצמה היא האם סיימה הרטות את פעולותיה או . והתשובה היא בפרוט לא, בעל סיבות הלכנמדיניות, קטורות במימ או ימונ.

בדגש לפרויקטים מתבצע פרויקט להעסקת 47 אלף דונם בואדי ראג'ב
עמסיה בצינורות להצבעות של 24 מליון דונר. טנית-בניית סכר אלכרמה,
יו מתבססים 64 אלף דונם לאורך 14.5 ק"מ מאלכרמה ועד לים המלח. כנ
מ פרויקט אלמוג'ב, אלואלה ואלתנור - "סכרי המאגר", שהם בבדיקה
כנו, ולכל זה דרוש מימון חיצוני.

ת: קעואר: זוהי מדיניות הממשלה ולא מדיניות עלי.

במדיניות זו שותפים משרד התכנון ומשרד האוצר. חשוב מכך הוא שיטת 250 אלף תושבים בעמקים (אלעי'ואר) והם זקוקים לדירור הקצאת אדמות ביסוס ויצירת מקומות עבודה, ודרישות אלו הן חובותינו.

כנ יטנמ בעלי הקרקעות שיש להם זכויות ויש להם חובות ביחס אלינו. וטליעית: למצוא מרחבים להתישבות בעמק הירדן, והתחבנות זו לא הצא אל הפועל ללא התיכנון שאנו מבצעים. כנ יטנו הדרום ופריקט ואדי ערבה זכנ: הפירת בארות והגדלת הטטח המוטקה בע'ור אלצאפי, לאחר סיום הפרויקטים של אלתנור, אלואלה ולאמוגיב.

ט: ונושא הסכרים הקטור תמיד בעמק הירדן?

ת: קעואר: העמק בא אחרי הרמות ולכן מיקומו הוא שמכתיב את הסכר.

ט: מכיון שאתם רוצים בכך?

ת: קעואר: אינ דרכ אחרת. אנו שואבים מי שתיה מסכרים אלו ולדוגמא שאבנו מי שתיה מסכר ואדי ערבה.

ט: האם הטאיבה תתבצע מהסכר או מהבארות ההפודות סביבו?

ת: קעואר: הורדנו מימ מהסכר אל תעלת העמק המזרחית (קנאת אלעי'ור

אלטרקיה), ושאבנו מימ מהתעלה לרבת עמונ. כנ אנו שואבים את מימי הירמוכ לרבת-עמונ לצורכי טייה.

כדי להסדיר את העבודה הקצנו מחלקת סכרים עצמאית (דאא'רה), לאחר שמיוצגו את המחלקות שברשות עמק הירדן וזו שברשות המימ.

כנ יש לנו את הסכרים המדבריים (אלצחראויה), ואולם חשוב מהכל הוא להוכיח את הזכויות על המימ ולהטיג אותם.

ת: ד'יר עבד אלעזיז ושאה: טבעו הסמוך של עמק הירדן הופך אותו לנקודת כינוס ל-90 מהמימ העל-קרקעיים, הנוצרים ממי הגשמים וממי הטטפונות וההצפות (פיצ'אנאת, סיוול), ולכן ניתן לבנות סכרים גדולים רק בואדיות הצדדיות אלה המגיעות לעמק הירדן פרט לאזורימ באלטפא ובמדבר (אלצחראא'), בהם עולה ההיקפות (תח'זינ) על 100 מליון מ'ק.

ט: הבאתם את מימי המדבר מקאע (עמק) ח'נא ומאזורימ טונימ והעברתם צינורות כדי להעביר את המימ מהמדבר אל סיל אלזקאא' ואל סכר המלכ טלאק?

ת: ד'יר ושאה: אגנ (חוצ') אלצבאר חובר למימי נהר אלזקאא', המהווה את המקור הראשי למי הסכר ע'יט המלכ טלאק, ויש מאגר נוסף המכנס את המימ בקאע (עמק) ח'נא, וכדי למנוע התאיידות המימ וכתוצאה מכך המלחת הקרקע,

וכדי לנצל את המים הוקם הסכר ע"י המלך טלאל בגודל זה.

ש: ואולם מימ אלו בקאע ח'נא יכולים לפתח את האדמות?

ת: ד"ר וטאח: זהו אזור נרחב מאד והמים מתפזרים בו ואינן בו דגה רבה ולכן אלו גורמים מסייעים להתאדות.

ש: כאשר אנו עוברים באור אלחלאבאת איננו רואים מאגר (תג'מע מיאה) אלא תעלת עפר חפורה?

ת: קעואר: לסכרים צריכה להיות תועלת כלכלית, ועלות הציונית כב שמים מגיעים מהגטמ ומתרכזים שם. ובנוגע להזנת מי התהום אינן ברשותינו :

הטכנולוגיה הדרושה, ואנו שואפים כעת למצוא ריווחיות כלכלית לסכיר אלואלה, אלתנור ואלמוג'ב, ע"י יעודן להזנת מי שתיה, ומתן חלק מהם לחברת האטלג.

ש: הסכרים והתועלת הכלכלית - יש הסבורים כי נוצא המים אינו כפוף לרווחיות כלכלית, כיון שהמים הם התנאי לחיינו, כמו כן מדוע מתקטרת תמיד המילה סכר עם עמק הירדן?

ת: קעואר: אנו מסכימים לכך שלסכרים לא תהיה תועלת כלכלית, ואולם הממנן החיצוני רוצה בכך.

ש: מדוע אנו מסתמכים על מימון חיצוני?

ת: קעואר: אל תטאל אותי שאלה כזו. אנו תמימי דעים בנקודה זו. ואולם בממשלה ישנם 20 קולות פרט לקול שלי.

ש: יש לנו נזילות כספית גבוהה בבנקים ואחד מהם מימן לאחרונה פרויקט של רשות החטמל.

ת: קעואר: למימון הפנימי יש מחיר והטאלה אם הממשלה תהיה מוכנה להתחייב אם הפרויקט אינו רווחי כלכלית, במיוחד אם ידוע לנו כי הממשלה הציבה בראש סולם העדיפויות את הפיתוח החברתי, והטאלה היא האם יכול מימון פנימי למלא את המטרה. שאלת המימון אינה מתחומי אחריותה של רשות המימן, המימון הוא מענינה של הממשלה.

ישנו נושא חשוב נוסף שלא הטבתי עליו והוא הבעיה שהאנשים העניים ביותר במימ בירדן הם תושבי העמקים (אע'ואר).

תארו לכם שאנשים אלו, במספר זה היו נמצאים במקום אחד ולא בעמקים (אע'ואר). ואנשים אלו אינם עולים למדינה אלא מחיר של לחם סוכר ואורז ואת צורכיהם ביוקת הם מגדלים בעצמם.

ש: דברים אלו עומדים בסתירה עם העובדה שמרבית תושבי העמקים (אע'ואר) נופלים תחת נטל החובות בעל הבעיות החקלאיות הידועות, והחובות מצטברים,

ת: קשואר: עלינו להפריד בין החלקאי לבין תוטב אלע'ור (העמק), ובין התוטבימ לבין החקלאים. בעית החקלאות אינה באחריות רטות עמק הירדן אלא באחריות המטרדים העוסקים בחקלאות וזוהי אחריות הממשלה כולה. החקלאי בירדן, בכל מקום ולא רק בעמקים (אע'ואר), חי בצל תנאים יוצאי דופן במוזרותם. כדי לפתור את בעית החקלאות יש לארגן את המימון לחקלאות באופן טוב יותר, ולהמריץ את תפקיד מייצג החקלאות במהו יעוצ ובמלחמה במהלכות, בפתרון בעית הטיווק וטיפול בעודפים... וכו'.

זהו נושא מסועף הדורש מדיניות אנטרגלית. במסגרת זו אל לטכוח טרטות עמק הירדן עדין גובה רק 6 אג' על כל מ'ק להטקיה וזהו מהיר נמוכ, כלומר המים אינם מהוימ נטל על החקלאי, אולם מה טקורה הוא י'טלוקחי הקומיסיונימ' (המתווכים), לוקחים את הכסף. ומדוע? מה טמפסידה הרטות נכנס לכיסו של המתווכ.

ש: ידוע כי רטות עמק הירדן אוסרת טחילת עצימ בעמקים (אלע'ואר), ובהתבסס על כך טהוכח טחקלאות של מטעימ ריווחית יותר מגידולי ירקות המסיבימ לחקלאים נזק כבד, מדוע אינ תאומ בין מטרדי החקלאות למטרד המים וההטקיה, להכנת תיכנון חקלאי טיטקפ על החקלאים באופן חיובי ויתיר חקלאות של מטעי עצי פרי על חטבון ירקות?

ת: קשואר: זהו נושא גדול ואנו מסכימים עליו. מוזר הוא טמדבית האנטימ אינמ תופטימ את ההטלכות של נושא זה. לנו יש זכויות מים טהולכות לאיבוד בירמוכ, ואולם אמ כל אחד יטחול באדמתו עצימ מאיפה יבואו המים לכך. עצי פרי דורטימ כמות כפולה של מים מזו של ירקות, ולכנ חיבימ קודמ לקבל את זכויותינו על מימי הירמוכ ורק אח'יכ נוכל לתת מים לגידולי מטעימ. אנו עורכים מחקר על ממוצע המים היורדים בצד הירדני והעליונ כדי טיוכל לעמוד בפני דרישה זו.

ת: ד'יר עבד אלעזיז וטאה: ביצענו את פרויקטי המים בעמק הירדן בטלבימ. הראטון היה באורכ 70 ק'ימ בטנת 64 וכיסה טטח של למעלה מ-60 אלפ דונמ בזמנו.

מי הירמוכ הספיקו לפרויקטימ טהיו אז ולכנ בומנו כל מי טרצה יכל להתבסס על מטעימ. ועמ הטלמת טלבי הפרויקט הגיע הטעלה עד לעמק (ע'ור) ובו, בזמן ירדן מפלס' המים בירמוכ, בטל סיבות רבות, חלקנ בטל הטימוט במים מצד סוריה וישראל, בזמן בו הוטלמ הפרויקט באורכ 110.5 ק'ימ ומכסה 240 אלפ דונמ.

ש: הטלתם את הפרויקט, האם זה הגיוני ללא תכניות והיטובים לעתיד?

ת: ד"ר וטאח: הנושא נבדק היטב וכל המסמכים והמחקרים מורידים על כב שהורמה מהירמוכ במנהרת אלעדסיה צריכה להיות 250 מליון מ"ק, ואילו היתה ירדן מקבלת 180 מליון מ"ק מהם בנוסף על המקורות האחרים, היתה מגיעה לכמות הנדרשת.

נקודה נוספת היא שאינן טוויון בהלוקת המים בין מי שנתל עצימ ומי שלא שתל. בעיה זו העמידה את הרטות בפני שתי אפשרויות: הראשונה להרשות לשתול עצימ וכתוצאה מכך לא תהיה אפשרות לספק מים, ושניה: שהרשות תגייס את כל משאביה לטובת כמה חקלאים, בזמן בו לא תוכל לספק מים לחקלאות זעירה ל 5 דונם של מלוחים להקלאי עני שאינן לו להם. ולכן יש להחזיר את העניין לגבי שטחי המטעים שנתתו מוקדם, כדי שנוטה למי שלא שתל.

ת: קעואר: בננות דורשות 3,500 מ"ק לדונם, וענבים 900 מ"ק, ולמרוכת הרווחיות הכלכלית של ענבים שהיא פי שתיים מבננות, יש לנו 12 אלף דונם בננות בעמקים (אע"ואר) הצורכים 33 מליון מ"ק מים בשנה ולכן עדיף לייבא בננות והדרימ מהחוצ. צריך להסתפק בצרכים המקומיים שלנו מכיון שלא נוכל לספק מים בעתיד, דבר שיביא להרס ההתקעות במטעים. אני מוכן לתת רשות לשתול הדרימ למגדלי הבננות שירצו בכך, בתנאי שיעקרו את הבננות.

ת: ד"ר וטאח: רשות עמק הירדן משווה בין המעאבים לצרכים ולאור זאת קיבלה החלטה לא לשתול עצימ, ואולם אם ירצו החקלאים בעמקים שתהיה הלוקה מחדש באופן הוגן של גדולי המטעים באזור כך שלכל אחד תינתן זכותו, הרי שהרשות מוכנה לכך.

ש: מה בנוגע לאיסור לחפור בארות?

ת: קעואר: יש לנו מאגרי מים ידועים ואנו מפקחים עליהם, וחלקם נבחנו כעת. ניתנו רטיונות רבים, יותר מה שצריך וללא הגבלה לחפור בארות. ויטנן עבירות על החוק מכיון שאינן להרשות בארות ללא רטיון והשתלטות על מים, ובמיוחד (במאגר) חוצי אלאודק. כולם יודעים שהמים זורמים ומחלהלים לעומק ויטנן שכבות מים טונות העלולות לפסוח מים מלוחים, ואם קורה דבר כזה, הולכ המאגר לאיבוד, ואי אפשר לעשות שום דבר כדי להחזירו ולנצלו נכון, ביחוד הואיל ואחת האסטרטגיות החשובות של המדינה היא יישוב האנשים במקומותיהם על אדמתם ופיתוח העמק והנקודה הראשונה לכך היא מים.

ש: לרבים מתושבי רבת עמונ יש קרקעות בעמקים (אע"ואר) על חשבון החקלאים. מתי תתבצע בחינה מחדש של הלוקת העמק לבעלי קרקעות ולכאלה שאינן ברשותם קרקע. מתי יוותרו תושבי רבת עמונ על העמק?

ת: קשואר: חוק רשות עמק הירדן מטפל בענייני הבעלות.

ט: אתם באים לתקופ חוק באמצעות חוק?

ת: קשואר: אינ זה בכ.

ת: ד"ר ושאה: כאשר הונה לא ידעה הרשות עליו, לא התיעצו בה והיא לא היתה שותפה בניסוחו.

ת: קשואר: הפרויקטים של רשות עמק הירדן הם פרויקטים מקיפים ואנטגרליים מהתשתית הקרקעית ועד ליצור הרחמי ורלוות יחידות.

ת: רווחיותו הכלכלית של פרויקט עמק הירדן מגיעה ל-17 אחוז.

ט: מה טעריב היה להיות הוא טכל חקלאי יסיפק את צרכיו והמטרה מאחורי

ההטקעה הגדולה הזו היא ליצור שכבה של פלאהים, ולא אנטי עסקים טיראו

בקרקע שמ סוג של הטקעה, מכיוון טפרוט הדבר הוא אנטלה?

ת: קשואר: 46 אחוזים מכוח העבודה בירדן הוא חקלאי וכנ יטנמ 8266 פועלים

זדים. אנו לא יכולים להביא פועל ירדני ליום יומיים או טלטה, ופועל זר

כנ. זוהי אחת מבעיות ההתנהגות העומדות בפנינו.

כאשר התחלתי לחטוב על הקמת יחידות דיור, התהלנו מהטרותים והתשתית

הקרקעית וככ קיבלנו ערים טלמות טיט בהנ כל צרכי האורח והטרותים

הדרוטים, ולא הצענו אותנ לציבור אלא לאחר טהודענו לחקלאים. כעת אנו מקצים

לפי מסי הנפטות במטפחה, ואולם הפרויקטים עליהם אנהנו עובדים כעת

ובמהירות גבוהה הוא נוטא הטפכים, (צרפ צחי) טהדבר מסכנ את הסביבה ובקרום

יוגש מכרז.

ט: בעבר ביצעה הרשות פרויקט להטקיה בטפטופ ואולם הפרויקט הוטבת פעמים

רבות בטל התפוצצות הצינורות, למרות טעלותו היתה מליוני דינר, וכעת אתם

מבצעים פרויקטים חדשים והם הטקיה בצינורות לחצ. החקלאים מתלוננים כי

המוניים במטאבות החדטות (עדאדאת) (מדהסימ/מוניים) פולטים אויר רב. מהי

התועלת הכלכלית לפרויקט חדט?

ת: ד"ר ושאה: התהלת הקו עליו אתה מדבר קוטר את מימי הסכר ע"ט המלב

טלאל בכיוון הצפונ לאלכרימה, והצינורות טלו מיוצרים מהחומר אר. פי. אמ,

באיכות נמוכה ובעלי אורכ חיים מוגבל. קו זה היה באורכ 12.5 ק"מ, וכטבור

שנתיים בתהלנו להפט מימון להחלפתו, וכעת הדבר נמצא בטלבי הביצוע

האחרוניים, והסוג בו מטמטים הוא "אקפל אמירדני" ולכנ לא ייטנו עוד

החקלות.

וביחס לפרויקט ההטקיה בצינורות לחצ במרכז עמק הירדן, תוכננ הפרויקט כדי

להיות הלופה לצינורות ההטקיה הנמצאים באמצע עמק הירדן והמטקיום טטח טל 70

אלפ דונם. כתוצאה מגורמים רבים ירדה תפוקתן של התעלות בהעברת המים ולכן

הטבנו על פתרון הלופי שיחבס על מניעת איבודי מים, ולכן היה

הפתרון להעביר את המים בצינורות סגורים וחלוקתם ברשתות משניות בקוים

ראשיים מהם יתפצלו נקודות יציאה ליחידות החקלאיות.

ת: קשואר: ביחס לתלונה לגבי המונים במשאבות (עדאדאת) - (מונים), אינ הדבר

מדויק. אנו יודעים כמה צורכ דונם אחד של גידולים שונים ואינ לטעות

על כולנו לדעת כי אי אפשר לתת מים יותר מהכמות המוגבלת לכל גידול, מכיון

שצריך לתת גם לאחרים.

ט: התירות בעמק - מרוע הזניהה רטות עמק הירדן הקמת אתרי תירות בעמקים?

ת: קשואר: נושא זה נבחן ההל מ-83'. מאז שהתמניתי לטר, ערכתי פגישה עם

מנכ"ל מחלקת (מאססה) הטיכון, בנוכחות ד"ר ושאח וניסינו להתחיל

בביצוע, ואולם לא מצאנו את משאבים הדרושים לפרויקט. בשנת נקבעו כ-11

אתרים לטיכון ונתנו עדיפות להתרחב באזורים מאוכלסים ולארגן את הערים

וביחוד אלו הסובלות מפגיעה (מח'אלפאת), עד שהצלחנו לארגן את המצב.

התחלנו לעבוד ב-11 המקומות, מהצפון לדרום בעמק הירדן. אילו ערים

ושכונות במדרונות שמול אזור העמק, למכירה במחירים סבירים, והדבר יביא

לפיתוח העמק. לצורך כך ביקענו 50 מודרים לקביעת הטמט ולריעום מפות

וקיבלנו 6 מהמרכז הגאוגרפי ואחרים ממחלקת (דאא'רה) המדידות, והקרע.

ואנו עובדים במרצ לקבוע את האתרים.

ת: ד"ר ושאח: יש שני סוגים של תירות: תירות מקומית והיא באתרי

(י'טפא ע'וריה'), וכדברי הטר אלו 11 אתרים נסומנו על המפה והוחל

בארגון ואח"כ נתחיל בתטתית הקרקעות. העלות תחאמ לעלות התטתית הקרקעית,

וביחס לתירות עולמית הדבר ידרוש הקמת בתי מלון ובתי הבראה בחופים

המזרחיים של ים המלח.

ט: סכר אלכראמה - מה בנוגע למימון הסכרים וביחוד אלכראמה שעל הנייר הוא

כבר מוכנ?

ת: קשואר: הטגנו מימון לסכר אלכראמה והתחלנו במכירת את המכרזים לביצוע,

ובקרוב יוגט המכרז ויוחל בביצוע הפרויקט.

ט: אומרים שהקרע של סכר כראמה מלוכה ואינה טובה.

ת: קשואר: הכל נבחן טכנית ע"י היועצ.

ד"ר ושאח: אם היתה ירדן נעמעת לכל מה שאומרים אלו המתימרים להיות

מומחים לא היה קמ אפ פרויקט של הטקיה. נושא סכר 'כראמה' עמד על הפרק

כנושא לויכוח במטכ שבועות והיכנ היו אז כל אותם המתימרים להיות מומחים.

הפרויקט הונח כבר ב-86' ובאשר היה לנו מחסור במימ ביקטנו מהממשלה למהר ולבצע ב-90' ולהכין מחקר אמין.

ת: קעואר: מטרת הסכר לטמור על זכויות המים שלנו במי הירמוק ולפרויקט יט חשיבות מדינית מכיוון שהמים שלנו הולכים מערבה והסכר יספק שרותים ל-64 אלף דונם לאורך 14.5 ק"מ, מכראמה ועד לים המלח ובעלות של 62 מליון

זינר.

ש: הזיהום במי הסכר ע"ט המלכ טלאל- מה בנוגע לזיהום המים בסכר טלאל?
ת: ד"ר וטאח: באופן כללי מצב המים טוב, אולם איכות המים תלויה בשיעור הטמפונות והזרימה הקבועה. כל זמן שטני גורמים אלו בתנועה מתמדת, מסייע הדבר להתנקות המים, בעיקרו של דבר, המים הנמצאים בסכר מגיע ל-68 מליון מ"ק, ואם יגיעו כמויות הדקות דרכ גנמים וטמפונות, נשאב מים כדי להטיג איכות טובה יותר.

ק.דווח: יעקב
מדפיסה: ורד 2130
הגהה: יעקב
מעבירה: ורד ט. 1110

גגג

מזכר

הנדון:

[illegible]

22

١٢/٥/٩٣

الأهالي

في حال إنشاء سد الكرامة

● كتب: رمضان الرواشدة

زلزال شديد يضرب عمان

مزارع كبار المسؤولين المستفيد الوحيد من السد

السد سيقام على بؤرة زلزالية متحركة وفعالة

ذلك، كما يقول، أن جميع السدود في الأردن والعالم تنساب من أعلى إلى أدنى إلا هذا السد فسيحتاج إلى مضخات لضخ المياه للمنطقة التي سيرونها.

السد على بؤرة زلزالية أن أخطر ما في قضية سد الكرامة وقوعه على بؤرة زلزالية تاريخية، يؤكد الدكتور الحمود أن الزلازل التي ضربت المنطقة خلال الألفي سنة الماضية كانت سبعة زلازل آخرها كان عام ١٩٢٣ بقوة ٦,٥ درجة بمقياس ريختر وجميعها كانت بؤرتها في منطقة السد.

القريب أن دراسات الشركات الأجنبية قد أشارت لذلك كما أشار لها باحثون أردنيون في مجال رصد الزلازل. وحول خطورة الوضع الزلزالي، يقول الدكتور إلياس سلامة إن الفالق الزلزالي الموجود في منطقة السد قد يتحرك بحد ذاته لأنه فالق زلزالي، فعلى، ومع ذلك وزن السد بحيث سيتجمع فيه ٥ مليون ٣٠٠ طن، إضافة لجسم السد وتأثيره الكبير فمن المحتمل أن تزداد الحركة وتصبح

زراعة تلك المنطقة حتى بالشعير. إضافة إلى ذلك فصخور المنطقة مفككة وطينية ولن تستطيع تحمل هذه المنشأة الضخمة.

نقيب الجيولوجيين السيد عيسى أبو طه أكد على خطورة الوضع العام في موقع السد وأعلن أن إقامته ستشكل كارثة وطنية وقال إنه بعد النظر في نتائج الحفر والتجارب الموقعية وتجارب النفاذية للمواد ووجود الأملاح في المنطقة وكذلك الجص فإن إقامة السد كما هو مرسوم من سلطة وادي الأردن يعني مشاكل عديدة وخطيرة.

ويؤكد الدكتور عزم الحمود من جامعة العلوم والتكنولوجيا هذه النتائج حيث ستبلغ الملوحة في سد الكرامة ١٧ ألف جزء من المليون وهي نسبة عالية جداً، كما يضيف أنه جمعت عدة سليليات في هذا المشروع منها الملوحة العالية للتربة الدكتور إلياس سلامة من الجامعة الأردنية يقول إنه خلال ستة أشهر من إنشاء السد سيتحرك المياه والصخور المفككة وتتسرب خارج نطاق السيطرة عليها، والأغرب من

منذ أن طرحت سلطة وادي الأردن مشروع سد الكرامة في بداية الثمانينات والمعارضة تنسج لهذا المشروع الخطير. وليس معروفاً لماذا أقدمت السلطة مجدداً على إحياء هذا المشروع بعد أن توقفت عن الحديث عنه منذ أكثر من سنتين، ويبدو أن وراء الأكمة ما وراءها من حسابات ومستفيدين رغم خطورة إقامة مثل هذا السد. وقد حذر عدد من الاختصاصيين الجيولوجيين والمختصين بدراسات السدود والزلازل والمياه من إقامة السد ورغم ذلك فالحكومة ماضية في المشروع.

الجيولوجيين ما فائدة هذا السد، وسد الوحدة على نهر اليرموك يمكن أن يغني بالغرض لأن مياه سد الكرامة ستأتي معظمها أصلاً من مياه نهر اليرموك والتي من المتوقع أن يجمعها سد الوحدة عند إنشائه. ويعتقد العديدون أن ليس لهذا السد أولوية بينما مناطق أخرى في المملكة بحاجة إلى إقامة سدود عليه مثل وادي الموجب والحسا والبهندان وكفرجة حيث تتمتع هذه المناطق بمواصفات أفضل من حيث تراكيب القشرة الأرضية ونوعية الصخور وقلة ملوحة التربة.

سليبيا الموقع ٦٠ مليون دينار أردني ومن المتوقع أن تكون تكاليف الإصلاح بعد الانتهاء من الإنشاء أكثر كلفة من الإنشاء. ويتساءل أحسن الخبراء

بداية المشروع

في عام ٨٠ طرحت سلطة وادي الأردن مشروع إنشاء سد الكرامة على وادي المالحة الذي يقع على بعد ٦ كيلومترات شمال قرية الكرامة في غور الأردن. وقد استمرت الدراسات حول المشروع لغاية عام ٨٣ حيث استقدمت السلطة شركة غيس الاستشارية البريطانية التي أوصت بعدم إقامة السد. وقد وقف المشروع حتى عام ٨٥ عندما أعيدت دراسته مجدداً لم يسي الموضوع لأن غالبية الدراسات كانت تنصح بعدم إقامة السد. وفي عام ١٩٩١ أثير الموضوع مجدداً، وتبلغ كلفة إنشاء هذا السد حوالي ٦٠ مليون دينار أردني ومن المتوقع أن تكون تكاليف الإصلاح بعد الانتهاء من الإنشاء أكثر كلفة من الإنشاء. ويتساءل أحسن الخبراء



قد أوصى بعدم إقامة السد في ذلك الموقع إضافة إلى تقرير شركة « غيس » البريطانية، ويطالب الدكتور عزم الحمود ببناء منازل عمان حسب التصاميم المقاومة للزلازل.

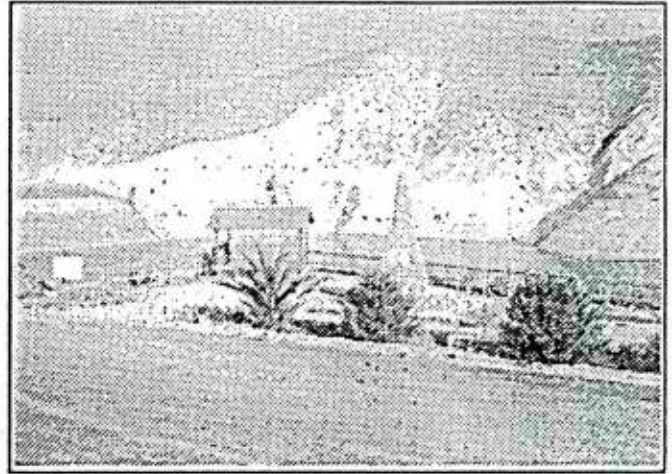
من المستفيد:

أمام المعارضة الواسعة للسد فإن عدداً من المسؤولين خصوصاً في وزارة المياه يشيرون بأن وراء إقامة السد قراراً سياسياً بعد رفض إسرائيل السماح بإقامة سد الوحدة على نهر اليرموك. بينما يعتقد بعض المعارضين لإقامة السد أن تلك حجة لاسكات صوت المعارضة للسد.

ويتردد أن ثلاثة مسؤولين يدعمون إقامة السد وهم وزير المياه الحالي سمير قعوار وعبد العزيز وشاح مدير عام سلطة وادي الأردن وقصي قطيشات أمين عام سلطة المياه وجميعهم ينوون خوض معركة الانتخابات النيابية القادمة عن محافظة البلقاء !!!

ومن الطريف ذكره أن أحد الخبراء الأردنيين كانت تكلفة اختباراته التي أجراها ٢٠ ديناراً بينما استقدمت الحكومة خيراً اجنياً أكد صحة استنتاجات الخبير الأردني لكن كانت تكلفته ٨٠ ألف دينار !!

أمام كل هذه الحقائق العلمية وأخطرها خطر الزلزال الذي يمكن أن يحدثه هذا السد وتأثيره على أكبر تجمع عمراني وسكاني في الأردن « عمان » وبعد معرفة طبيعة الأرض المالحة والملوحة العالية لمياه السد كما يتوقعها خبراء المياه فإن الحكومة مطالبة بوقف ضغط الجماعات



لمصلحة من إقامة السدود

الحيثيات المتعلقة بالزلزالية التاريخية للمنطقة ويؤكد أن أعلى زلزال ممكن أن يحصل بمعدلات « تقريبية » ليست محكمة الإثبات. ويؤكد أن عند اللجنة معلومات عن تراكم القشرة الأرضية في المنطقة ورصد للنشاط الزلزالي. وحول ما توصلت إليه اللجنة توجّهت « الاهالي » للدكتور يوسف مسنات رئيس اللجنة الذي أجاب أنه لن يصرح بما وجدته اللجنة لغاية الآن وقال أن نخبة من الأساتذة والخبراء من الجامعات الأردنية والجمعية العلمية الملكية تقوم بالإطلاع على التقارير والدراسات وتستمع لآراء جميع الخبّراء والمختصين، وأضاف أن اللجنة مخولة حسب قرار مجلس الوزراء بالاستعانة بالخبراء المحليين والأجانب خصوصاً في مسألة النشاط الزلزالي في المنطقة. وكان تقرير للبنك الدولي عام ٨٨

لجائية، وإذا تحرك سينهدم السد ونخسر مبالغ طائلة إضافة لخطورته على سكان المنطقة. ليس ذلك فقط ممكن الخطورة، حسبما قال أحد الجيولوجيين، بل إن تردد أي زلزال يؤرثه في الكرامة سيكون مؤثراً على عمان، وسيكون التدمير شديداً جداً وهذا ما يقلق العديد من الإخصائيين في مجال الزلازل.

وقد شكلت الحكومة مؤخراً لجنة وطنية لبحث مشروع سد الكرامة برئاسة الدكتور يوسف مسنات وعضوية بسام الصنّاع وقيس القيسي ووزير العيسى وذلك لقرّاءة تقارير الخبراء والشركات المحلية والاستشارية الأجنبية التي قامت بوضع دراسات حول السد إضافة للالتقاء مع المعارضين لمشروع السد ومعرفة وجهة نظرهم العلمية. الدكتور زهير العيسى عضو اللجنة يدعو للتعامل بحذر مع

لا أحد يحب الحديث في مشروع سد الكرامة

رفض وزير المياه الاشتراك في ندوة لمناقشة مشروع سد الكرامة التي نظمتها الجمعية الجيولوجية الأسبوع الماضي حيث قام قعوار بإبلاغ الجيولوجيين بأن يتجنبوا الدعوة إلى سلطة وادي الأردن حيث قامت السلطة بمعهم إلى اللجنة المنظمة التي بدورها قالت بأنها غير مخولة بمناقشة مثل هذا المشروع.

זבזבז 00067(00067) 19 08:43 דד 11 מנמת משהח חבצל מוסד
מאת: החצב 02983(02983)
שמו
182000 182000
זמח=190843
סכסכס

לריק: 360 מיליון קוב בשנה הוא סכ כל מי השטפונות, ומתוכם ניתן לנצל רק

כ-110 מיליון קוב' באמצעות הסכרים הקיימים.

ישנה תוכנית כוללת של הממשלה שהוחלט לבצעה בשנים הבאות והיא כוללת

פרישה של נושא הקמת סכרים בכל רחבי ירדן:

הנ באיזורים הגבוהים והנ בעמקים, וזאת במטרה לנצל יותר, וככל שניתן את מי השטפונות. ברצוני לציין את הסכרים באיזורי ההר, או האיזורים המדבריים

כפי שאנו מכירים אותם, כדוגמת סכר ואדי רג'ל אשר הוקם, סכר סואבה אשר נמצא בשלבי הקמה וסכר אלג'רדאנה אשר נמצא בשלב תכנון כמו כן אנו מנהלים מחקרים עם המרכז הג'ג כדי לקבוע את האתרים המתאימים בכל איזורי המדבר, במהלך שלוש השנים קרובות ננצל כ-25 מיליון קוב' נוספים.

כמו כן קיימת תוכנית גדולה בנוגע לעמקים הצדדיים הקרובים לאיזור

אלאע'ואר, בינהם איזור נהר הירדן והעמקים הדרומיים.

בראש העדיפויות של איזורים אלו נמצאות הקמת סכר תנור בדרום בואדי חסה, וכנ סכר אלואלה (?) וסכר אלמוג'ב.

במה שקשור לסכר אלתנור הרי שאנו מכינים תוכניות סופיות לסכר זה. בנוגע לשני הסכרים האחרים הרי שהם הנמצאים בשלב המחקר, הקיבולת של סכר אלתנור תגיע ל-12 מיליון קוב', סכר אלמוג'ב יכיל כ-30 מיליון, סכר אלואלה יגיע לכ-9 מיליון קוב' בשלב הראשון.

בנוסף לכך קיים גם סכר אלכראמה, אשר ממוקם במישור עמק הירדן בקרבת נהר הירדן, סכר זה יוכל לאגור כ-55 מיליון קוב'.

תכנית זו תשפר את האגירה בסכרים המהלך השנים הקרובות.

ש.ברצוני לשאול אותך על סכר אלכראמה... מבחינת יכולת האגירה שלו הוא נחשב לשני בירדן אחרי סכר המלכ טלאל. אולם באחרונה יש חילוקי דעות באקדמיות על סכר זה וזאת יותר מאשר על כל פרויקט דומה אחר. האם תוכל להסביר לנו על פרויקט זה?

ת. כל סכר דורש מחקר מקדים שקובע האם להקים את הסכר או לא. מן הרגע שהוחלט על הקמת הסכר, אינ מנוס מלהתקדם בשלבי תכנונו, נושא סכר אלכראמה

נבדק כבר בשנת 1980. נערכו מחקרים בנוגע למיקום הסכר בקרבת ואדי אלמלאחה, שלב המחקר נמשך בין 83-89 והוכנו תכניות לסכר זה. המחקר ארכ זמן רב ובמהלכו עלו כל הבעיות הקיימות. כל הבעיות שמעלים מומחים בארץ נלקחו בחשבון במחקר, כל הבעיות ידועות. היתה גם רשות מייעצת שאנשיה מוכרים ומומחים, והם הביעו דיעה בנושא, בדקו את התוכניות וסיעו לתכנון הסופי. בין הבעיות שהועלו ניתן לציין את הימצאותו של ערוץ במקום הסכר,

ערוצ ריחא כפי שהוא נקרא ע"י מס' גיאולוגים. קיימת בעיה הקשורה לרעידות
אדמה והשפעתן על הסכר. נושא זה ידוע מההתחלה והבעיה נלקחה בחשבון. בעיה
נוספת היא בהבטחת איכות המים, האפשרות שאיכותם תיפגע ממליחות.
כל הבעיות הללו נלקחו בחשבון. כל המחקרים של הרשות ושל המייעצים לה
הבטיחו שניתן להתגבר על הבעיות הללו'.

ק.דווח:אלירנ
מדפיסה:אורית 2130
הגהה:אלירנ
מעבירה:מיכל 0840

גגג

אאאא, חוזם: 15932

אל: רהמש/ 667

מ-: המשרד, תא: 140193, זח: 1416, דח: מ, סג: סו,

בבבב

475274

סודי/ מיד

101.02

אל: וושינגטון/ שטיין

דע: ס.ר' אג'ת

משהב'ט - נח כנרתי (בטחון העבירונא)

מאת: לשכת סמנכ"ל תהליך השלום

הנדון: פגישת עבודה עם אלן קיסוטר - 'מחזיק הפטיש' של ק'ע למים

1. במסגרת סיור עבודה שעורך 'מחזיק הפטיש' האמריקאי של ק'ע למים, אלן קיסוטר, במזה"ת (ירדן-פלסטינאים-ישראל-מצרים), התקיימה אמש (12.1) פגישת עבודה עם צוות מצומצם של ק'ע למים בראשון א.כך-עוז ובהשתתפות ע.גנור, ש.קנטור והח"מ. כמו כן נכח נ.למדן, מנהל מצפ"א.

2. בפתח הדיון מסר קיסוטר על קיצור משך המפגש הקרוב ועריכתו ב-15-16 בפברואר (במקום 16-18) וסיור ב-17.2, כדי למנוע חפיפה עם קב'ע לפליטים.

דיווח קיסוטר והדיון שהתפתח בהמשך חפף את סעיפי סדר היום שנקבעו במהלך המפגש האחרון של ק'ע למים בווינגטון (15-16.9).

3. סעיף 1 לסדה"י - נגישות לנתוני מים

א. קיסוטר דיווח על שיחתו בנושא קבלת מידע מישראל עם הפלסטינאים (11.1). הציע אפשרויות לקבלת מידע:

(1) העברת הנתונים באמצעותו, כמחזיק הפטיש בקב'ע.

(2) העברת מידע בכתב בתשובה למכתב הבקשה ששיגר חוסייני למשרד רה"מ.

א) הובהר לקיסוטר פעם נוספת שהנושא שייך למו"מ הבילטרלי ושם מקומו.

ב) אין מקום לתווך אמריקאי או אחר בנושא בילטרלי.

ג) הפלסטינאים יכולים לקבל המידע במסגרת הנ"ל, והוא,

כ'מחזיק הפטיש', חייב להיות תקיף יותר בשלילת הלינקג' שהם יוצרים.

ב. בנק מידע

1) קיסוטר מצא, לדבריו, עניין רב בירדן ואצל הפלסטינאים בבנק מידע איזורי. מודע לרצונם של הפלסטינאים לכרוך הקמת הבנק גם לנושא זכויות המים. הדגיש שהפלסטינאים מעוניינים שבסדר היום של ק'ע תהיה התייחסות מפורשת לנושא זכויות המים. בפגישותיו עימם הועלתה הצעה לדבר על הקצאת מים (ALLOCATION) במקום זכויות מים. נענו על ידו שהנושא שייך לדו-צדדי. הפלס' לא ויתרו וביקשו שבכ"ז בסדר היום יהיה איזכור כלשהו של זכויות המים והציעו נוסחה של גישה לנושא דרך עקרונות בינ"ל לחלוקת מים בין מדינות, כאשר כוונתם היא למתכונת הלסינקי.

2) בתשובתנו הבהרנו חד משמעית שלא נוכל להסכים להתייחסות כלשהי, ישירה או עקיפה, להיבטים פוליטיים שמקומם בערוץ הדו-צדדי. טוב יהיה אם ימנע מלשמש מוביל להצעות שאנו חייבים לדחותן.

ג. פרוייקט הקולורדו

בדעתו להציע בג'נבה לקיים את הסיור בקולורדו, שם יוצג בפני המשתתפים 'איסוף המידע'. קיבל לכך כבר את הסכמתם של הירדנים והפלס' ואנו הוספנו את הסכמתנו.

ד. בדיקה אוטומטית של זרימת יובלי הירדן

שמע מחדאדין שבדעתו להציע, במסגרת סעיף מידע, 'בדיקה אוטומטית של זרימת יובלי הירדן' - הקמת מערכות מדידה אוטומטית על יובלי הירדן והירמוך משני הצדדים.

הסברנו לקיסוטר שקודם שניכנס לסוגיה של מדידת זרימת מים, נדרשת עבודת הכנה מרובה לקביעת מסגרות לבנק המידע, שיטות פעולתו וכיו"ב. מקומה של הצעת חדאדין במועד מאוחר יותר והיא צריכה להיות מקובלת על המדינות שתשתתפנה.

ה. סקר מטאורולוגי

הירדנים הביעו עניין בתיאום איסוף נתונים מטאורולוגיים איזוריים, והם רואים זאת כנושא חשוב. קיסוטר אמר שארה"ב תהיה מוכנה להכין הצעת פרוייקט בעזרת הרשות האמריקאית למטאורולוגיה (NOAH). הגבנו שגם בדעתנו היה להציע פרוייקט בנושא. אנו רואים באיסוף הנתונים בסיס לשת"פ בחיזוי גשם עונתי, אתרעה בפני כפור ובפני שטפונות. סוכם שארה"ב תקבל על עצמה להוביל את הפרויקט.

4. סעיף 2 לסדה'י - ניהול ושימור מים

א. CASE STUDIES

- 1) מסר שהפלסטינאים מכינים CASE STUDY בנושא תכנון איזור הע'ור המערבי. לדבריו, מכינים ניירות גם במצרים, טוניס ומרוקו אולם לא ידע באיזה נושאים. ציין שהם לוחצים על הסעודים להגיש נייר בנושא התפלת מי בארות, שם מצויים 26 מתקנים. מעריך שבסיכומו של דבר נגיע ל-3-4 מחקרי יסוד.
 - 2) הציע שלכל CASE STUDY יוקצו 10 דקות להצגתו וכ-20 דקות להערות כלליות. הדיון במסמכים ייערך בסמינר וינה.
 - 3) הבהרנו לקיסווטר שתפיסתו אינה מקובלת עלינו. ה-CASE STUDIES והסמינר בוינה אינן בבחינת תרגילים אקדמאיים אלא נועדו לשמש בסיס מוצא לפרוייקטים. יש לדון בהם במסגרת קבוצת העבודה ובהרחבה. הסמינר בוינה נועד לעסוק בבעיות מים באיזורים צחיחים. הוצעו מספר נושאים, וסיכומי הדיון בהם יוגשו לקבוצת העבודה כהצעות לפרוייקטים.
- ב. דו"ח הבנק העולמי
- 1) אמור לקבל דו"ח של הבנק העולמי על WATER CONSERVATION.
 - 2) יעמיד הדו"ח לרשותנו אם יקבל הסכמת בנק העולמי לכך.
 - 3) קבל עמדתנו שהדיון בדו"ח ובממצאיו לא יכול להתקיים במסגרת סמינר וינה כפי שהציע, אלא בקב'ע או בכל מסגרת אחרת, שתפעל בין מפגשי ק'ע.
- ג. סמינר אוסטריה
- 1) דווחנו על מפגשנו עם קריסטיאני ורשימת הנושאים לסמינר שהצענו לו, וכן על מגעינו עם המצרים שעדיין לא נשאו פרי.
 - 2) ספרנו לו שנתמוך בהצעות הפלס' לנושאי הסמינר וננסה לנסחם במשותף עימם.
 - 3) חזרנו והדגשנו ראיתנו את הסמינר כאמור לעיל.
5. סעיף 3 לסדה'י - אספקת מים
- א. סקרי EC ויפן בנושא התפלת מי בארות
- דווחי הקהיליה והיפנים על הסקרים שערכו בעזה ובירדן יוגשו לקב'ע. היפנים מתכוונים להמשיך מיד בשלב הבא הנדרש להקמת מתקני התפלה למים מליחים בירדן. אין עדיין כל סיכום או מחשבה לגבי המשך הפעילות בעזה.
- ב. הפרוייקט הקנדי - קטלוג של ספרות
- קיסווטר במגע הדוק עם הקנדים. להערכתו, הקטלוג שהם מכינים אינו עונה על הצפיות אך עדיין יהיה בו כדי לסייע. מכל מקום, אין בכוונתו לקיים דיון אלא להודיע שהקנדים ימשיכו באיסוף חומר.

6. סעיף 4 לסדה'י - מודלים של מוסדות ניהול משק מים

קיסווטר ספר שקנדה, ארה"ב, או"ם, סין ושוויץ מתכוננות להציג מודלים של ניהול מים.

7. הצעות ישראליות לסדה'י

א. בתום הדיון על סדה'י הקיים הצענו מספר נושאים אפשריים לשילוב בסדה'י החדש:

(1) מטאורולוגיה (שנסקר כבר בסעיף 4/ה).

(2) מיחזור מי ביוב - בחינת טכנולוגיות המתאימות לאיזורנו.

(3) מניעת איוד ממאגרי מים גדולים.

(4) השקייה במים שוליים (ביוב, מליחים ושטפונות).

(5) ניצול דגים לניקוי מאגרי מים (ברוכות, תעלות וכו').

ב. העלינו הצורך ב'רועים'. קיסווטר מעריך שניתן יהיה לעניין את יפן בנושא ניצול דגים לניקוי מאגרי מים ואת מצרים בנושא של השקייה במים שוליים.

9. קיסווטר מסר שהירדנים ובעיקר הפלסטינאים העלו בפניו הצורך בהדרכה של כח אדם בנושאי מים וגרס שהוא לא הבין במה מדובר. להערכתנו, הכוונה היא להחיל את הפרוייקט האמריקאי לפיתוח משאבי אנוש והכשרה מקצועית בקב'ע לכלכלה ופליטים גם בקב'ע למים.

10. מקום המפגש הבא

קיסווטר הציע לקבל את הזמנת קנדה לארח את המפגש הבא. הבהרנו שיש לנו ענין להרחיב את המעורבות הבינ'ל, על כן עדיף שלא לחזור למדינות שכבר ארחו מפגשים. עפ'י הצעתנו, יבדוק אם ספרד תהיה מוכנה לארח.

11. לויז מפגשים ופעילות ביניים

קיסווטר הציע לקיים את המפגש הבא בסוף יוני, כעבור ארבעה וחצי חודשים. הגבנו שהצעתו אינה עולה בקנה אחד עם החלטת ועדת ההיגוי, לפיה יש לקיים לפחות ארבעה מפגשים לשנה. תבענו לקיים את המפגש הבא מיד לאחר יום העצמאות, בשבוע האחרון של אפריל - שבוע ראשון של מאי.

12. הרחבת ק'ע

א. קיסווטר דיווח על הענין שמגלה קפריסין בהצטרפות לק'ע מים. מסר שלא גיבש עדיין דיעה בנושא.

ב. ספרנו שבתשובה לפניה הקפריסאית אמרנו שההחלטה נתונה לנותנות החסות. יחד עם זאת, יתכן ונרצה לחוות דעתנו ועוד נודיעו.

רשם: עמירם מגיד

עמירם מגיד
14 בינואר 1993

תפוצה: שדח, סשהח, @רהמ), @שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,
גנור, @ר'אגת), @רם), @אמן), ממד, מצפא,
@ראשהממשלה)

סססס

אאא, חוזם: 16598

אל: רהמש/700

מ-: קהיר, נר: 231, תא: 140193, זח: 1545, דח: מ, סג: שמ,

כבכ

שמור/מיד

אל: סמנכל תהליך השלום

דע: מצרים

מאת: דנה-קהיר

הנדון: מולטילטרלי מים/מצרים

חוזמכם 21049

1. בהמשך לתאום הנושא עם ס. רה'מ ושר החקלאות, אשר מינה את ממדוח שרף אלדין, יועצו במשרד החקלאות, קיימתי עימו פגישה ב-14.1.93.

2. בבחינת הנושא עם ממדוח שרף אלדין סוכם כי הוא ירכז את בעלי התפקידים המתאימים המתמחים בנושאים שהועלו בחוזמכם שבסימוכין לפגישה מקצועית לתאום עמדות בין ישראל ומצרים לקראת השיחות המולטילטרליות שיערכו במחצית פבר' בז'נבה.

3. התאריכים שהוצעו למפגש זה במצרים:

א. יום ראשון 31/1 הגעה למצרים ובימים שני ושלישי, 1-2 פבר' ניהול השיחות.

ב. האלטרנטיבה - יום שלישי 2/2 - הגעה וימים רביעי וחמישי 3-4 פבר' - ניהול השיחות.

4. אנא התייחסותכם ואישורכם בחוזר.

דנה

תפוצה: שדח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, גנור, מצפא,
סמנכלמזח, מצרים, ר/מרכז, ערב, מרכזאיסוף,
@ (ראשהממשלה)

סססס

אאאא, חוזם: 7024

אל: רהמש/256

מ-: המשרד, תא: 070193, זח: 1619, דח: מ, סג: שמ,

כבכ

467868

שמור/מיד

101.02

אל: טוקיו - עמיחי

דע: מתפ'ש/פרדי זך

מאת: לשכת סמנכ"ל תהליך השלום

הנדון: ביקור נוגאמי

שלך חוזם 4701 מ-6 ינואר '93

1. הובטח לנו ע"י מתפ'ש שמעברו של נוגאמי בגשר יהיה עפ"י נוהל טיפול ב-V.I.P. לתשומת לבך, ה-5.2 הוא יום שישי ולפיכך על נוגאמי להיות בגשר בשעה 10:00 לכל המאוחר.

2. בהתייחס לסעיף 7 שבשלך - מאז הנסיון בושינגטון, קיימנו עם קריסטיאני מספר שיחות מעמיקות והבהרנו לו הצורך בתאום מוקדם ובשת"פ. בסיכומי של ביקור שערך אצלנו אנו יכולים להעריך שהדברים נפלו על אוזן קשבת. לענין ההערכה בדבר יכולתה של אוסטרית לשאת בנטל של ארגון מפגשים וסמינרים - הסמינר בנושא טכנולוגיות מים באיזורים צחיחים וצחיחים למחצה (ק'ע למים) קורם עור וגידים ונראה שהאוסטרים יעמדו בהתחייבותם.

בנושא חשמל (ק'ע לפיתוח כלכלי) - אוסטרית תממן סקר מקדים בנושא פיתוח תחנות כוח באיזור. הנושא סוכם בעת שקריסטיאני ביקר בישראל (13-16 בדצמבר '92).

3. לידיעתך בלבד - בשיחה עם קריסטיאני לא חסך האחרון מילים בביקורת על נוגאמי ואופן תפקודו. להערכתנו, היחסים בין השניים רחוקים מלהיות טובים ועל רקע זה ניתן להבין את ההאשמות ההדדיות. קריסטיאני הודיענו שלא ישתתף במפגש בטוקיו ותרץ זאת במרחק הגדול.

דן האזרחי

7 בינואר 1993

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, יגר, אסיה, מצפא,

מזתים, ערן, רביב, @ (זך/מתפ'ש), גנור, @ (ראשהממשלה)

סססס

אאאא, חוזם: 7115

אל: רהמש/263

מ-: המשרד, תא: 070193, זח: 1701, דח: מ, סג: שמ,

בבבב

שמור/מידי

101.02

אל: מ.דרורי, השגריר ליד הקהילה - בריסל

מאת: לשכת סמנכ"ל תהליך השלום

הנדון: משלחת סקר של ה-BBC

1. המשלחת הגיעה ב-6.1 וישיבות העבודה הראשונות התקיימו כמתוכנן ב-7.1 במשה'ח.

2. עד כה נערכו שתי ישיבות:

א. ישיבה עם צוות קבוצת העבודה למים בראשות א.כץ-עוז ובהשתתפות גנור, זך, קנטור והח'מ.

ב. ישיבה עם צוות מומחי ההתפלה שליד קבוצת העבודה למים, המורכבת מפרופ' ישראל דוסטובסקי ופרופ' אורה קדם ממכון וייצמן, פרופ' דוד חסון מהטכניון, ד"ר אורי פישר ושמואל קנטור, המרכז את נושא ההתפלה בקבוצת העבודה.

3. הישיבה הראשונה התמקדה בהבהרת ה-T.O.R ע"י המשלחת וצרכיה ובהצגת ממשק המים ברצועה (זך) ובסקירה הידרולוגית של האזור (קנטור). סוכמו הנושאים להמשך הדיונים והוגדר המידע אותו הם מבקשים לקבל מאיתנו.

4. הישיבה השניה נכנסה כבר לפרטים טכניים לגבי צרכי המים של הרצועה והפתרונות השונים, כולל אפשרויות של התפלת מי-ים.

מגיד

7 בינואר 1993

תפוצה: שהח, סשהח, @רהמ), @שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז, גנור, @ר'אגת), @רם), @אמן), ממד, ערן, כלכליתב', סביר, אירופה, מזתים, @זך/מתפ'ש), מצפא, @עמית475), @ראשהממשלה)

אאאא, חוזם: 4505

אל: רהמש/165

מ-: טוקיו, נר: 41, תא: 060193, זח: 1435, דח: ר, סג: בל,

בבבב

בלמס/רגיל

א ל: מאס, סמנכל תהליך השלום, הסברה, ממד

מאת: הסברה, טוקיו

הנדון: תרומת יפן לפתרון בעיות מים במזת

סנקיי שימבון 5.1 - ממשלת יפן והקרן G.I.F.-GLOBAL INFRASTRUCTURE FUND ישתפו פעולה השנה בעריכת סקר אפשרות לבנית שני צינורות מים: מתורכיה לאיזור המפרץ הפרסי ומתורכיה לסוריה, ירדן וסעודיה. הרעיון המקורי היה של נשיא תורכיה ב-1986 והקונספט הבסיסי הוצע עי חברת יעוץ אמריקאית.

עפי ההערכות העלות תהיה 21 מליארד דולר ותקופת ביצוע העבודה תמשך 9-10 שנים.

בתחילה סעודיה היתה זהירה ביותר אולם אחרי מלחמת המפרץ ובמיוחד לאחר זיהום מימי המפרץ הפרסי, החלה לתמוך ברעיון. ישראל כמו מדינות ערביות אחרות הסובלות ממחסור במים מעונינת בפרויקט ויפן וארהב מעונינות בביצוע הפרויקט כחלק מהמדיניות לתמיכה בתהליך השלום.

לגבי המימון - הבנק העולמי, הבנק לפיתוח אסיאני והקרן לסיוע חוץ היפנית-OECF. כבר החלו לבדוק אפשרויות מימון.

ה-G.I.F. הודיעו שגם אם הפרויקט תלוי בתהליך השלום הם מעונינים לסיים אותו בתחילת המאה הבאה.

קידר

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז, גנור, @ (ר'אגת), @ (רס), @ (אמן), ממד, יגר, אסיה, רביב, הסברה, ערן, מזת1

סססס

מקור: אלג'זירה אלערביה, סעודיה/לונדון

תזפ: ינואר '93

הנדון: 03 ירדן-סעודיה/ירדן האשימה את סעודיה בשאיבת יתר של מי תהום ממאגר משותף ליד הגבול

ב-16 בנובמבר '92 האשימה ירדן את סעודיה, שהיא חרגה מחלקה במי התהום המשותפים לשתי המדינות. שר החקלאות הירדני, פאיז אלח'צאונה, אמר כי יתכן שסעודיה שואבת יותר מחלקה במי התהום שבגבול עם ירדן. הוא ציין, כי סעודיה שאבה כמיליארד מ"ק בעונה החקלאית האחרונה, בעוד שירדן שאבה רק 65 מליון מ"ק בשנה מאותו מאגר.

אלח'צאונה הוסיף, כי מומחים ירדנים בודקים כעת את המאגר ע"מ לקבוע את טיבו, האם הוא משותף או לא ומהם גבולותיו ע"מ שיהיה אפשר לשנות את טיב השימוש בו. "אם יתברר שהמאגר משותף ואינו מתחדש, עלינו לקבל בו את מלוא זכויותנו".
השר לא הבהיר באלו צעדים ירדן תנקוט.

ב. נעמי

אאאא, חוזם: 34615

אל: רהמש/1605

מ-: המשרד, תא: 281292, זח: 1619, דח: ר, סג: בל,

בבבב

457060

בלמ'ס/רגיל

אל: אנקרה, אסטנבול, ווש', לונדון, קהיר - בנפרד

דע: סמנכ'ל תהליך

הנדון: סוריה - מקורות המים במזה'ת

רצ'ב דיווח של עבדללה דרדרי כתבו בדמשק של העיתון 'אלחיאת' (22). יצוין כי דרדרי מוכר כמי שנהנה מנגישות טובה לצמרת הסורית וכמי שנותן לא אחת פומבי לעמדות הסוריות הרשמיות. 'ועדת בטחון מקורות המים בעולם הערבי אשר מתכנסת במסגרת הלע'ר תדון במספר רעיונות שהגישה סוריה במסגרת נייר עבודה שהוכן עבור המועצה הכלכלית חברתית, לצורך גיבושו והצגתו לדיון במועצת שרי החוץ הערביים. מקורות סוריים הבקיאם בתחום בטחון מקורות המים מסרו 'לאלחיאת' כי התוכנית הסורית מפרטת את מצב מקורות המים בעולם הערבי וצרכי האיזור בתחום המים בשלב הבא. במסמך הסורי מוצע להגיע להסכמה על מספר עקרונות משפטיים שיעצבו את עמדת הערבים המשותפת בנוגע למקורות מים בינ'ל המשותפים למדינות ערביות ולמדינות שאינן ערביות כגון תורכיה וישום עקרונות אלו בכל הקשור לגזל מים השייכים לערבים בידי ישראל. המקורות מסרו כי המטרה העיקרית של סוריה, הינה העמדת המדינות הערביות המממנות הקמת פרויקטים בתחום המים על אפיקי נהרות הפרת והחידקל בתחום תורכיה, בפני האחריות למדיניותן הפוגעת בבטחון מקורות המים בסוריה ועראק, תוך השגת הסכמה על העקרון כי פגיעה בבטחון מקורות המים במדינה ערבית אחת או יותר, פוגעת בבטחון מקורות המים של האומה הערבית כולה. המקורות אמרו כי כמה מדינות ערביות ציינו כי הן לא היו מודעות להשפעה השלילית של הפרויקטים התורכיים הממומנים על ידם על סוריה ועראק וכי גיבוש החלטה שכזו יסיר באופן סופי כל אי בהירות בתחום זה. התוכנית הסורית מדברת על הצורך בסיוע בינערכי הדדי בכל הקשור לקביעת המכסות של כל מדינה ערבית בתחום מקורות המים המשותפים עם מדינות שאינן ערביות תוך התבססות על החוק הבינ'ל והכללים שנקבעו לחלוקת מקורות מים משותפים. ההחלטה בנושא צריכה ליצור זיקה בין בטחון מקורות המים לבטחון בתחום אספקת המזון כפי שהציעה המועצה הכלכלית חברתית של הלע'ר, דבר המעניק משנה תוקף לסולידריות הערבית בסכסוכים בינ'ל על מקורות מים בינ'ל משותפים ולאור הזיקה בין בטחון מקורות המים לבין הבטחון באספקת המזון. בהתבסס על תביעות של מדינות ערביות מדגיש המסמך הסורי את הצורך לחזק את המגזר הפרטי בתחום הגדלת היקף התוצר החקלאי, כדי שמדינות ערב יוכלו לספק את צרכיהן בתחום המזון בכוחות עצמן. המקורות אמרו כי קבלת עקרונות אלו תאפשר למדינות ערב לנקוט גישה תקיפה לנוכח הגזל של המים הערביים בידי ישראל במטרה לשים קץ לגזל זה ולתבוע מישראל פיצויים על המים שגזלה בעבר. המקורות אמרו כי מפגש קהיר ינהל דיון בנושא ישראל ומקורות המים הערביים אשר יתמקד סביב שלושה צירים עיקריים:

1. ניצול מימי הגולן והירמוך בידי ישראל והשתלטות על רוב המים של נהר הירדן על חשבון ירדן והפלסטינים.

2. השתלטות ישראל על מאגרי מי התהום השיכים לירדן ולפלסטינים. בנוסף לניצול הבלתי חוקי של מים המגדמ'ע עבור ריכוזי המגורים הישראליים מקבלים המתנחלים היהודים בגדה ורצועת עזה כמויות מים גדולות בהרבה מהתושבים הערביים באיזורים אלו. ישראל פוגעת גם במאגרי מי התהום של ירדן בשל הכארות שהיא חופרת לאורך אפיק נהר הירדן.

3. הניצול השטחי של מימי הליטני ע"י ישראל וניצול מקורות המים בדרום לבנון כפועל יוצא מהכיבוש.

המקורות הסורים אומרים כי עפ"י הערכות של גורמים בינ"ל חורגת ישראל בשני מליארד מטר מעוקב מכמות המים שהיא זכאית לנצל מבחינה משפטית, כאשר העלות של חריגה זו הינה 1.3 מליארד דולר. הערכה זו הינה של המומחה הגרמניה תומס שטאופר משנת '85 המבוססת על העלות של אבטחת מקורות מים חלופיים לכמות מים זו כאשר מבחינת ישראל מדובר בהתפלת מי ים. בהערכות אחרות המבוססות על הגידול במקורות המים בהשוואה לתל"ג המספרים גדולים הרבה יותר ופירוש הדבר הוא שהרווח החומרי הישיר של ישראל מהשתלטות על מקורות מים ערביים, אשר ע"פ הערכותיו של שטאופר מגיע ל-50 מליארד דולר מאז 1967, גדול בהרבה מהעלות של המלחמות לכיבוש מקורות מים אלו ולכן מדינות ערב זכאיות לתבוע סכומים אלו כפיצוי מינימלי על הנזקים שנגרמו למקורות המים שלהן במהלך פרק זמן זה'.

עד כאן.

ערב 4

28 בדצמבר 1992

תפוצה: שדח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז, גנור, @ (ר'אגת), @ (רם), @ (אמן), ממד, סמנכלמזח, מצרים, מצפא, סביר, איר2, רביב, הסברה, סיבל

סססס

אאאא, חוזם: 648

אל: רהמש/19

מ-: המשרד, תא: 011292, זח: 1327, דח: מ, סג: שמ,

בבב

429680

שמור/מיד

101.02

אל: קהיר/דנה

מאת: סמנכ'ל תהליך השלום

הנדון: מולטילטרלי - מים/מצרים

חוזמכם 11,28463

1. בהמשך לחוזמנו 11,25366 מ-19 דנא, להלן תרגום הנושאים לאנגלית:

1. UTILIZATION OF WATER FROM NUBIAN SANDSTONE (FOSSILE WATER).
2. METHODS IN DESERT AGRICULTURE FOR ECONOMICAL IRRIGATION.
3. ECONOMICAL DOMESTIC USE OF WATER.
4. MODELS FOR URBAN GARDENING WITH LOW WATER REQUIREMENT.
5. CULTIVATION OF GENE AND STRAIN POOLS OF DESERT PLANTS THAT REQUIRE LITTLE WATER AND ARE FAST GROWERS.
6. ANIMAL'S FEED PRODUCTION FROM DESERT VEGETATION.
7. CONDUCTING MAINTAINING AND UTILIZING RUNOFF WATER.
8. NABATEAN METHODS FOR IRRIGATION IN THE DESERT.
9. METHODS OF IRRIGATION USING SHALLOW GROUNDWATER IN THE COASTAL AREA OF GAZA.
10. USAGE OF BRACKISH WATER FOR IRRIGATION.
11. RENEWED USE OF THE WATER THAT DID NOT INFILTARTE THE FURROW.
12. DECREASING EVAPORATION FROM LARGE WATER BODIES .
13. DECREASING WATER EVAPORATION FROM DESERT VEGETATION.

2. מר אברהם כץ עוז מבקש, לאחר קבלת הסכמתם של המצרים לפרוייקט, לקבוע עבורו מועד לפגישה עם ס/רה'מ ושר החקלאות בקהיר.

גנור
1 בדצמבר 1992

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, גנור, סמנכלמזת,
מצרים, ערן, סייבל

סססס

אאאא, חוזם: 29392

אל: רהמש/1152

מ-: המשרד, תא: 231192, זח: 1601, דח: ר, סג: סו,

בבבב

420895

סודי/רגיל

101.02

אל: לונדון/הציר

דע: סמנכ"ל כלכלה

סמנכ"ל אירופה

מאת: סמנכ"ל תהליך השלום

הנדון: אדמונד דה-רוטשילד - תכנית מים איזורית מברק נר 2011 מיום
10.11.92

1. במפגש קבוצת העבודה למים של המסלול המולטילטרלי העלו הירדנים אפשרות לתעלה מיום סוף לים המלח (RED-DEAD) לנושא של שת"פ רבצ'ד. למעשה זוהי היום התכנית שעל סדר היום.

2. בשלב זה בוחנים האיטלקים אפשרות לעריכת סקר היתכנות מקדמי על חשבונם. להצעה זו מספר יתרונות:

א. התואי יעבור לחילופין בשטחיהן הריבוניים של ירדן וישראל. יהיה בכך כדי לתרום למחוייבות לבטחוננו ותפקידו התקין של הפרוייקט, ולשמש כסמל לשת"פ שבין שתי המדינות.

ב. תתאפשר הקמת מתקנים לייצור חשמל והתפלה בטכנולוגיות מתקדמות, בין היתר טכנולוגיית 'ארוכות שרב' המותאמת לאיזור מדברי וזקוקה לשם הייצור לכמות מי-ים ולאוויר חם ויבש (הטכנולוגיה שפותחה בטכניון בשלה לתכנון הנדסי ולבניית 'מפעל חלוץ', אך עדיין יש צורך בבדיקת היתכנות).

ג. ניצול הפרוייקט לפיתוח הכלכלי של האיזור ע'י פיתוח פרוייקטים משניים בתחומי החקלאות, התיירות והתעשייה, תוך שמירה על איכות הסביבה.

ד. בחלקה הדרומי של התעלה ניתן יהיה להקים נמל משותף לירדן ולישראל ובכך לשחרר שטח יקר וחיוני של חוף המפרץ, ולהגן עליו מפני זיהום.

רשימת האפשרויות היא ארוכה ביותר ונמנה בקצרה גם פיתוח שטחים לגידולים חקלאיים לאורכה, פיתוח חקלאות ימית ועוד. על הנ'ל נוספים ההיבטים הקיימים גם לגבי תעלה מהים התיכון.

3. בישראל קיבלה התעלה את ברכתם של רה"מ ושל שה"ח (גם בישיבת הממשלה).
4. במסגרת ק'ע לאיכות הסביבה מעורבים היפנים בנושאים הקשורים למפרץ אילת, ולאחרונה ביקשנו את שגירנו בטוקיו להציע ליפנים לקבל על עצמם עריכת סקר היתכנות להקמת נמל כמפורט לעיל.
5. אנו, כמובן, נשמח להעמיד לרשותו של הברון דה-רוטשילד כל מידע נוסף שיבקש. אנו שולחים בדיפ מחקר בנושא שנערך ע"י THE ARMAND HAMMER FUND FOR ECONOMIC COOPERATION IN THE MIDDLE EAST. במקביל נעריך מאד כל פרט שיבהיר מהו הביטוי למעורבותו של הברון דה-רוטשילד והשתתפותו ביוזמה ובמימון הפרוייקט.

גנור
23 בנובמבר 1992

תפוצה: שהח, סשהח, @רהמ), @שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,
גנור, @ר'אגת), @רס), @אמן), ממד, סביר,
איר2, מצפא, סמנכלמזת, מזתים, ערן, רביב

סססס

נ'ן

אאאא, חוזם: 29761
אל: רהמש/1174
מ-: המשרד, תא: 231192, חז: 1931, דח: מ, סג: שמ,
בבב
420505
שמור/מיד

101.02

אל: רושינגטון/שמעון שטיין

מאת: סמנכ"ל תהליך השלום

הנדון: רבצ'ד - מים
בהמשך לשלי חוזם 27969

אליהו רוזנטל נפגש עם קיסוטר ביום ה' (19.11) לפני המראתו ארצה ולהלן דווחו של רוזנטל:

1. קיסוטר מסר לו TERMS OF REFERENCE לסקר היתכנות מיקדמי להתפלת מים מליחים ברצועת עזה. מסמך זה אינו מתייחס בכלל להתפלת מי ים למרות האיזכור בהודעת הסיכום של המפגש בושינגטון (הנייר מועבר אליך בפאקס). כאמור, המסמך מתייחס רק לעזה ואין כל איזכור של הסקר בירדן. לא ברור אם המסמך הוכן ע"י קיסוטר או ע"י האירופים. כמובן, לא ברור מה חלקם של היפנים השותפים לפרוייקט.

2. המסמך עצמו לא מובן. הוא עוסק ברובו בנושאים שאינם נובעים ישירות להקמת מתקן התפלה נסיוני, אלא בסוגיות שמשיקות לו בנקודה זו או אחרת:

א. צרכי המים של הרצועה בהווה ובעתיד הקרוב והרחוק ידועים והם הבסיס לפרוייקט זה ואין צורך במחקר נוסף.

ב. לא ברור מה הקשר בין TARIFF SYSTEMS להתפלה.

ג. האמור בסעיפים 3 ו-5 שייכים לפרוייקט הקנדי המוכר לכך (ראה להלן).

ד. סעיף 7 חייב להמחק לחלוטין, אלא אם כן יש לקיסוטר עניין לחסל את הפרוייקט כולו.

3. קיסוטר דיבר עם רוזנטל על 'ועדת היגוי' שאמורה להפגש בלונדון בינואר, או לחילופין לסכם עניינים עימו או עם רוזנטל בושינגטון. אנו מניחים שבועדת היגוי הכוונה למפגש דומה למפגש שזימן קיסוטר בפאריס. אמור נא לקיסוטר שנשמח לשתף עימו פעולה כדי לקדם את יישומם של הפרוייקטים עליהם הוחלט בושינגטון ואנו עומדים לרשותו בכל עת. יחד עם זאת, נא הבהר לו שהקשר בינינו צריך להיות באמצעותך או לבחירתו באמצעות

שגארה'ב כאן.

4. נראה לי שהקנדים קיבלו ההסתייגויות לגבי היקף קטלוג הספרות הטכנולוגית שהם אמורים להכין. הם ינסו תחילה להכין רשימה של טכנולוגיות שנוסו והצליחו ורק לאחר מכן ירחיבו לטכנולוגיות נוספות.

גנור

23 בנובמבר 1992

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,
גנור, @ (ר'אגת), @ (רם), @ (אמן), מצפא, סמנכלמזת, ערן

סססס

אאאא, חוזם: 27969

אל: רהמש/1116

מ-: המשרד, תא: 221192, זח: 1258, דח: ר, סג: סו,

בבבב

419530

סודי/רגיל

100.10

אל: וושינגטון/שמעון שטיין

מאת: סמנכ"ל תהליך השלום

הנדון: רבצ'ד - מים

להלן סיכום בנושאים שעלו בשיחתנו (19/11) במהלך ביקורך בארץ:

1. מחקר היתכנות מקדמי להתפלה בעזה - ממקורות הפלשת' שהם שמעו מקיסוטר שישאל תשתתף במחקר וכי מעורבות ישראלית תחבל בפרויקט. לא ידוע אם אכן הוא אמר דברים אלה, אך רצוי להבטיח שהוא יבהיר שבפרויקט יהיו מעורבים רק הגורמים שנקבעו בווינגטון (הקהילה, יפן, ומעורבות אמריקאית).
2. נקבעה מסגרת של תיאום בין הפלשת' לבין האמריקאים (קיסוטר?) מצד הפלשת' ד"ר חודיירי, ראש המשלחת הפלשת' לק.ע. למים וחבר המשלחת ד"ר מרואן חדאד. נעריך כל מידע בעניין זה.
3. הפרויקט הקנדי לרישום טכנולוגיות להרחבת מקורות מים. קיסוטר הבטיח לך לוודא שהקנדים ישמרו על המסגרת הדרושה לק.ע. יחד עם זאת, רצוי שהרשימה תכלול גם טכנולוגיות מרוסיה, סעודיה וספרד. אנו הודענו לקנדים שיוכלו להסתייע בנציבות המים והמדען הראשי של משרד האנרגיה.
4. בדעתנו להציע לאמריקאים להוביל פרויקט בנושא הקטנת התאדות ממאגרי מים ומצמחיה, אם יש עניין בהצעתנו נעביר נייר בסיס.

תודה.

גנור

22 בנובמבר 1992

תפוצה: שהח, סשהח, @רהמ), @שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,
גנור, @ר'אגת), @רם), @אמן), ממד, מצפא,
סמנכלמזת, ערן

סססס

אאאא, חוזם: 25366
אל: רהמש/983
מ-: המשרד, תא: 191192, זח: 1358, דח: ר, סג: שמ,
בבב
416779
שמור/רגיל

101.02

אל: קהיר - השגריר
מאת: סמנכ"ל תהליך השלום/מנהל מח' מצרים

הנדון: מולטילטרלי - מים/מצרים

1. עם שובו ממצרים, הנחה שה'ח את אברהם כץ-עוז לתאם עם ס/רה'מ ושר החקלאות המצרי הצעות לנושאים שהמצרים יקבלו על עצמם להוביל בקבוצת העבודה למים בשת"פ עם גורם נוסף כמו אוסטרליה למשל (ידוע לנו שהאוסטרלים יהיו מוכנים לשת"פ כזה).

2. ברור שבמידה והמצרים יהיו מעוניינים להציג מטעמם נושא כלשהו מתוך הרשימה דלהלן, נהיה מוכנים לסייע להם ללא מעורבות פרונסלית.

3. להלן רשימת הנושאים:

- א. ניצול מים מאבן חול נובית (מים פסיליים).
- ב. שיטות לחיסכון בהשקיה בחקלאות מדברית.
- ג. חסכון לשימוש במים ביתיים.
- ד. מודלים של גינון עירוני חוסך מים.
- ה. טיפוח מאגרי גנים וזנים של צמחי מדבר חסכוניים במים ובעלי תקופת גידול קצרה.
- ו. ייצור מזון לבעלי חיים מצמחיה מדברית.
- ז. אגירת שטפונות, ניצול מי שטפונות, ניהול שטפונות.
- ח. שיטות השקיה נבטיות במדבר.
- ט. שיטות השקיה במי תהום גבוהים באזור החוף של עזה (MAWASSI).

- י. שימוש במים מליחים להשקיה.
- יא. שימוש מחודש במים לאחר השימוש בתלם (POST FERROW).
- יב. הקטנת התאידות מים מגופי מים גדולים.
- יג. הקטנת התאדות מצמחיה מדברית.
4. נודה על דיווחך בהקדם.

גנור-גבאי

19 בנובמבר 1992

תפוצה: שחח, סשהח, @רהמ), @שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז,
גנור, @ר'אגת), @רם), @אמן), ממד, סמנכלמזת,
מצרים, מצפא, @ראשהממשלה)

סססס

אאא, חוזם: 24110

אל: רהמש/932

מ-: המשרד, תא: 181192, זח: 1740, דח: ר, סג: סו,

בבב

416740

סודי/רגיל

101.02

אל: רומא - השגריר

מאת: סמנכ"ל תהליך השלום

הנדון: מולטילטרלי/איטליה - מים

בהמשך לשיחתנו במהלך ביקורך בארץ, אודה מאוד על טיפולך בשני הנושאים הבאים:

1. בדעתנו להציע לק'ע למים פרויקט הזרעת עננים והגברת גשם. על רקע הפעילות הישראלית באיטליה בנושא זה, נראה לנו מתאים להציע לאיטלקים להובילו. קבל נא את תגובתו של נציגם בקבוצת העבודה (ANTONIO TARELLI ממשח'ח).

2. תעלת RED-DEAD: נשמח לקבל תגובת הירדנים להצעה שסוכמה כאן על PRE-FEASIBILITY STUDY, אשר האיטלקים היו אמורים להציג בפניהם.

תודה.

גנור

18 בנובמבר 1992

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, מצב, ר/מרכז, גנור, @ (ר'אגת), @ (רם), @ (אמן), ממד, סביר, איר, סמנכלמזת, מצפא

סססס